

Archeologienota

Leuven – KU Leuven Personeelsdienst (Parijsstraat 72B)

Verslag van Resultaten

Johan Claeys

2022

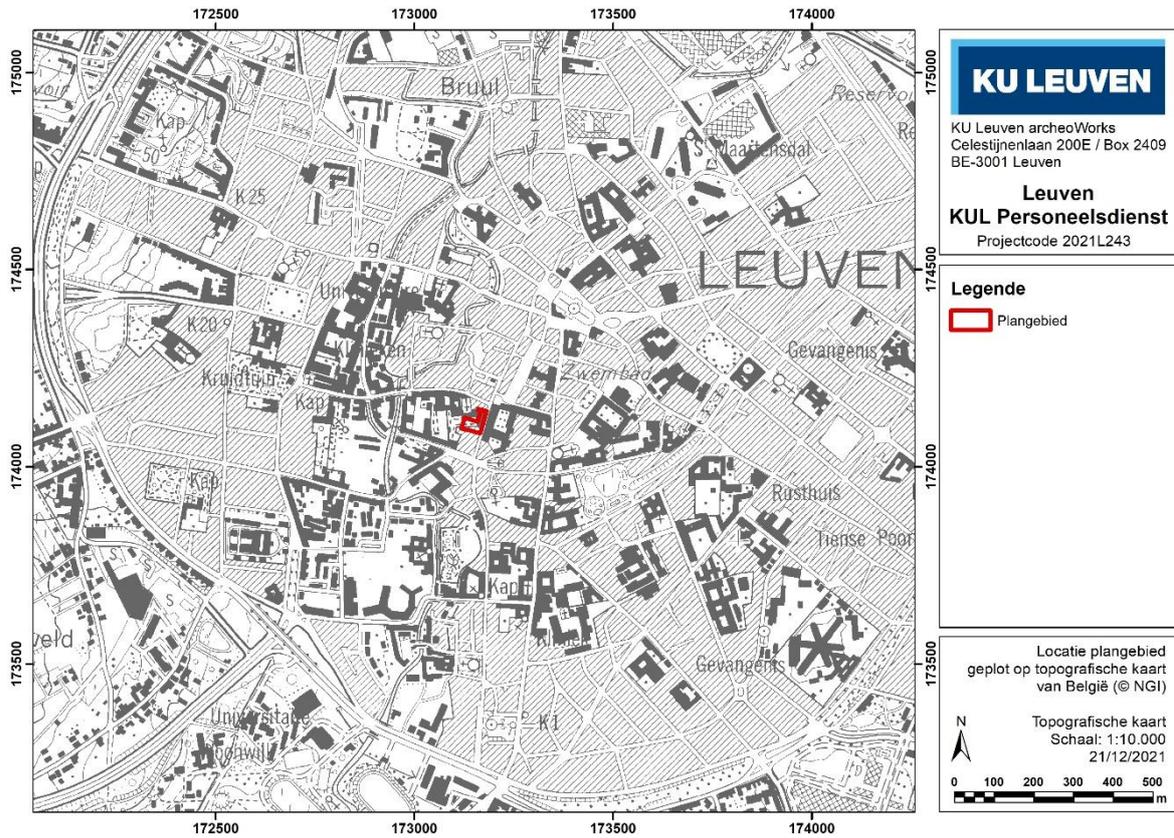
Inhoud

1	Beschrijvend gedeelte	4
1.1	<i>Administratieve gegevens .....</i>	4
1.2	<i>Aanleiding onderzoek en beschrijving werken .....</i>	7
1.3	<i>Onderzoeksopdracht .....</i>	10
1.4	<i>Werkwijze en strategie .....</i>	10
2	Bureauonderzoek.....	11
2.1	<i>Doelstelling en onderzoeksvragen .....</i>	11
2.2	<i>Landschappelijke setting.....</i>	11
2.3	<i>Archeologisch-historische setting .....</i>	16
2.3.1	<i>Archeologische bronnen .....</i>	16
2.3.2	<i>Cartografisch-historische bronnen .....</i>	21
2.4	<i>Interpretatie.....</i>	32
3	Proefputten	33
3.1	<i>Doelstelling en onderzoeksvragen .....</i>	33
3.2	<i>Strategie terreinwerk .....</i>	33
3.3	<i>Resultaten .....</i>	36
3.3.1	<i>Landschappelijke waarnemingen .....</i>	36
3.3.2	<i>Sporen en structuren .....</i>	36
3.3.3	<i>Vondstmateriaal .....</i>	44
3.4	<i>Interpretatie.....</i>	45
4	Conclusies	47
4.1	<i>Impact werkzaamheden en advies.....</i>	47
4.2	<i>Beantwoording onderzoeksvragen .....</i>	47
5	Samenvatting	50
6	Bibliografie.....	51
	Bijlage 1: Werkplannen.....	53
	Bijlage 2: Sporenlijst	54
	Bijlage 3: Vondsten- en monsterlijst	55
	Bijlage 4: Fotolijst	57
	Bijlage 5: Plannenlijst.....	61
	Bijlage 6: Lijst figuren.....	63

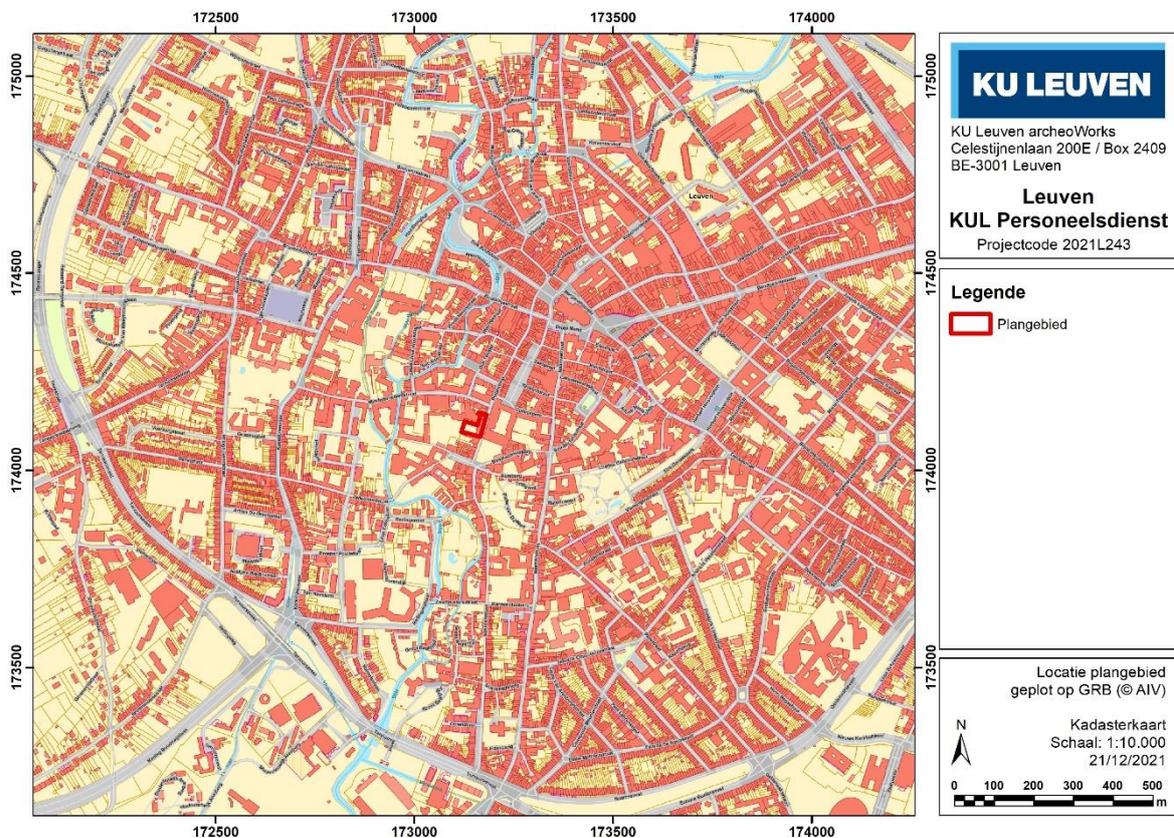
1 Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

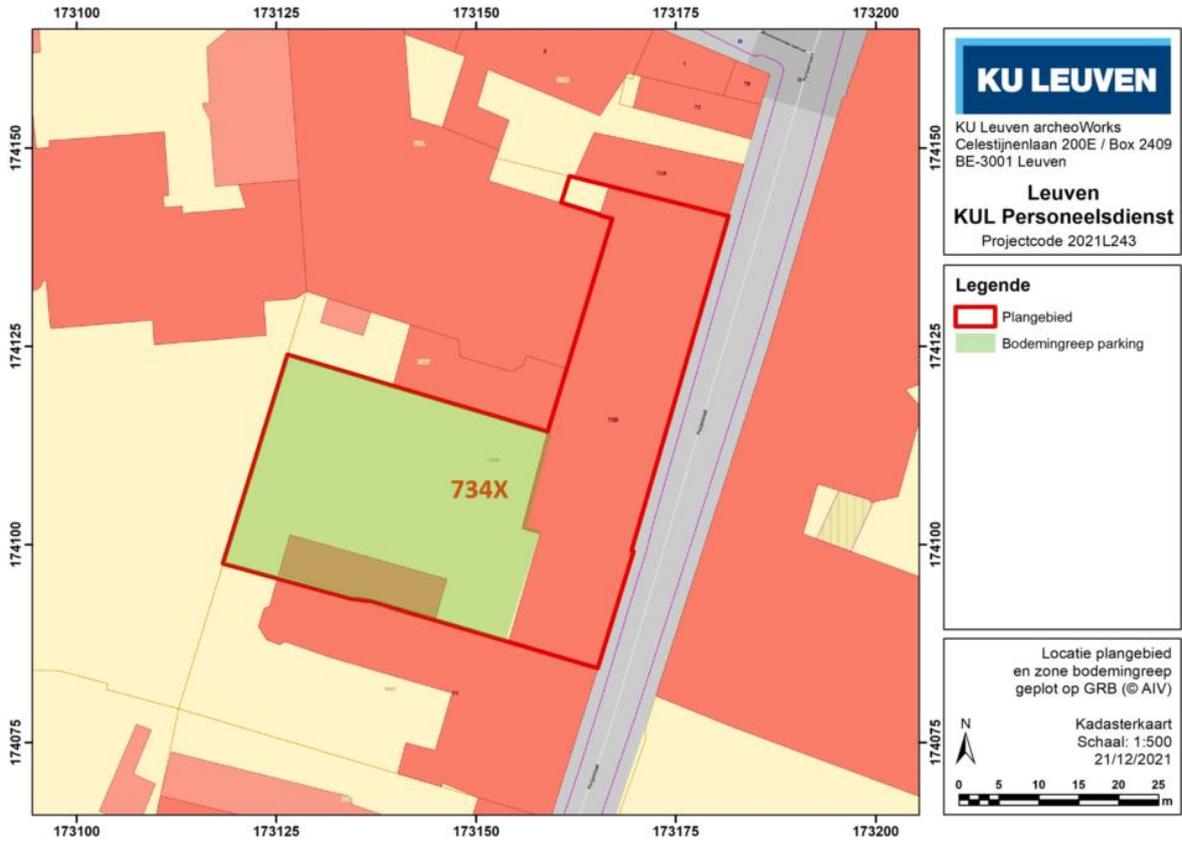
Projectcodes:	Bureaustudie: 2021L243 Proefputten: 2022C27
Betrokken actoren:	Johan Claeys (erkenning 2017/180): archeoloog en projectleider
Locatie:	Binnenkoer (parkeerplaats) van de KU Leuven Personeelsdienst, gelegen in de Parijsstraat 72B, binnen de Eerste Stadsomwalling van Leuven
Coördinaten:	<i>(Bounding box coördinaten – Lambert 72)</i> Plangebied (totale perceel) ZW: x = 173 118,32 m / y = 174 084,39 m NO: x = 173 181,58 m / y = 174 146,52 m Zone bodemingrepen (parking) ZW: x = 173 118,32 m / y = 174 084,39 m NO: x = 173 159,46 m / y = 174 123,97 m
Topografische kaart:	Zie Figuur 1
Kadastrale gegevens:	Leuven 2 AFD / Sectie B / Perceelnr. 734X Zie Figuur 2-Figuur 3
Oppervlakte van het terrein:	Oppervlakte plangebied (totale perceel): ca. 1.790 m ² Oppervlakte zone bodemingrepen (parking): ca. 970 m ² Zie Figuur 3
Data veldwerk:	Proefputtenonderzoek 2022C27: 27-28 juni 2022

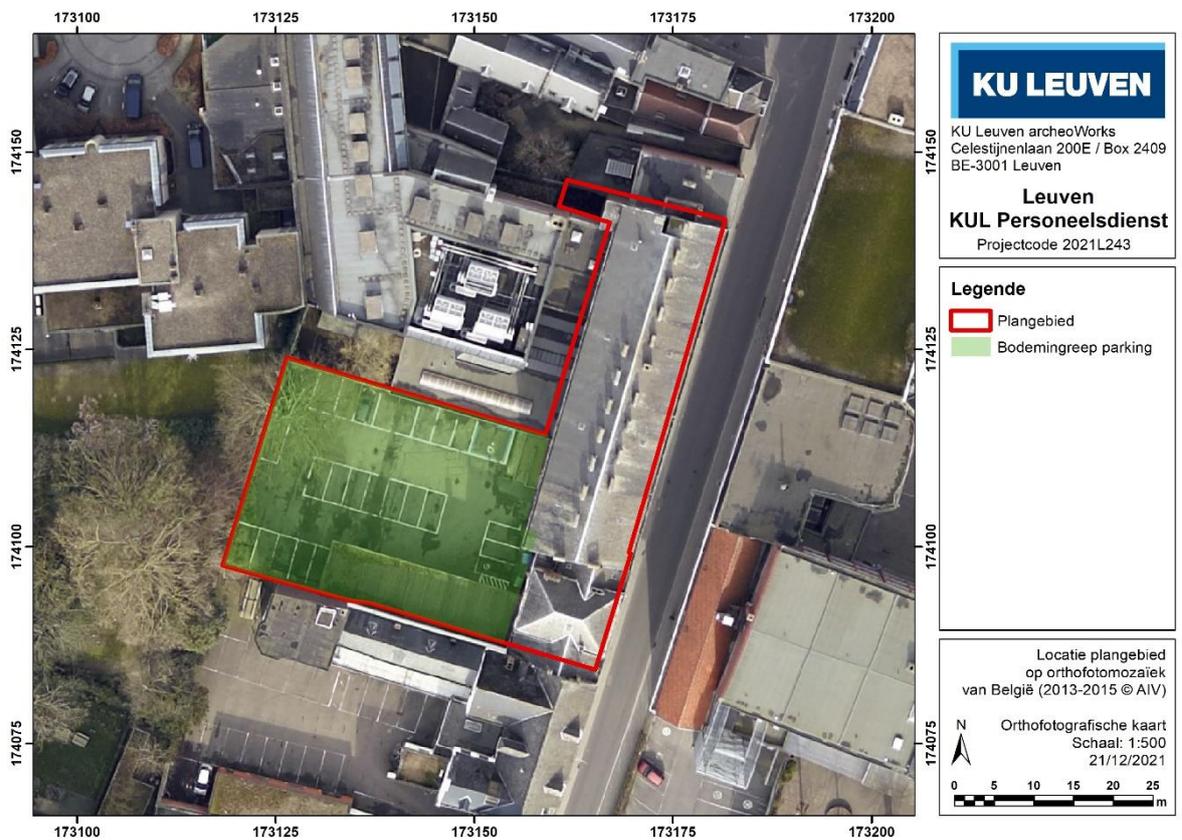
Figuur 1. Inplanting van het plangebied op de topografische kaart van België, serie 1996 (© NGI).

Figuur 2. Inplanting van het plangebied op het Grootchalig Referentiebestand (GRB © AIV), schaal 1:10.000.

Figuur 3. Inplanting van het plangebied op het Grootchalig Referentiebestand (GRB © AIV), schaal 1:500.

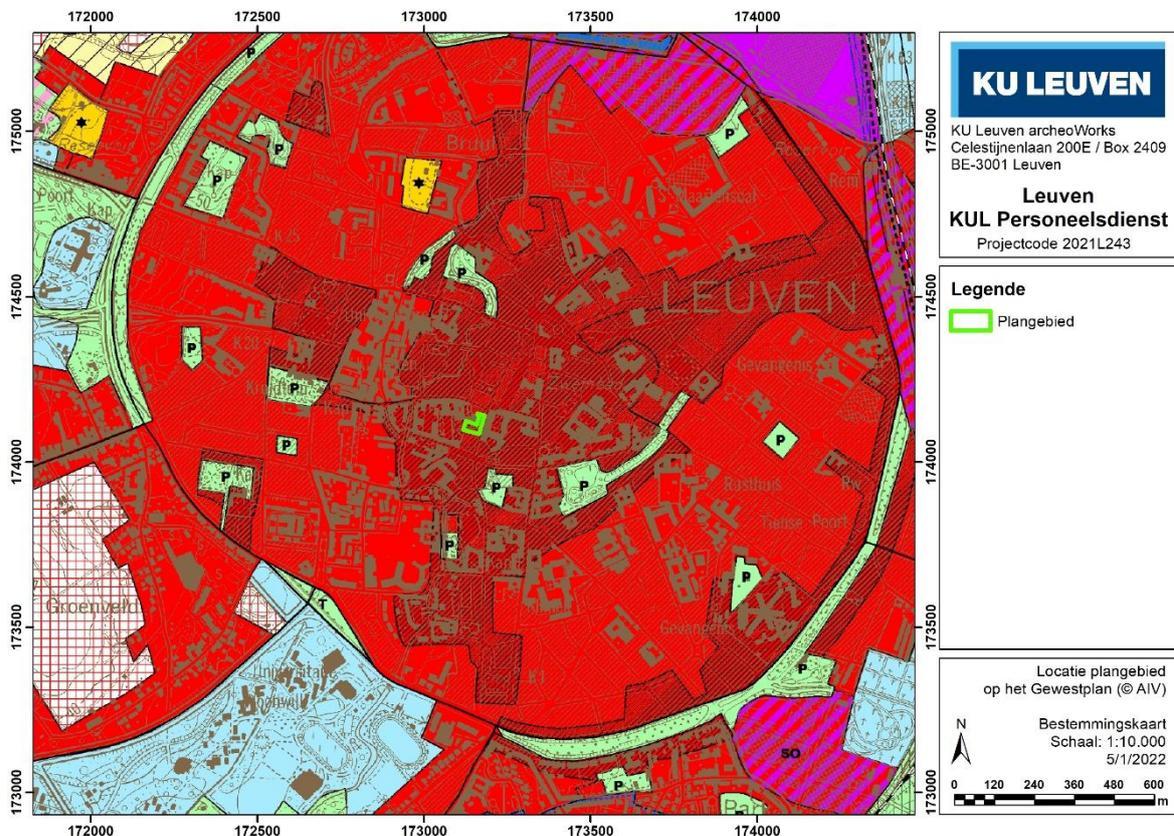
Figuur 4. Inplanting van het plangebied op de orthofotomosaïek reeks 2013-2015 (© AIV).

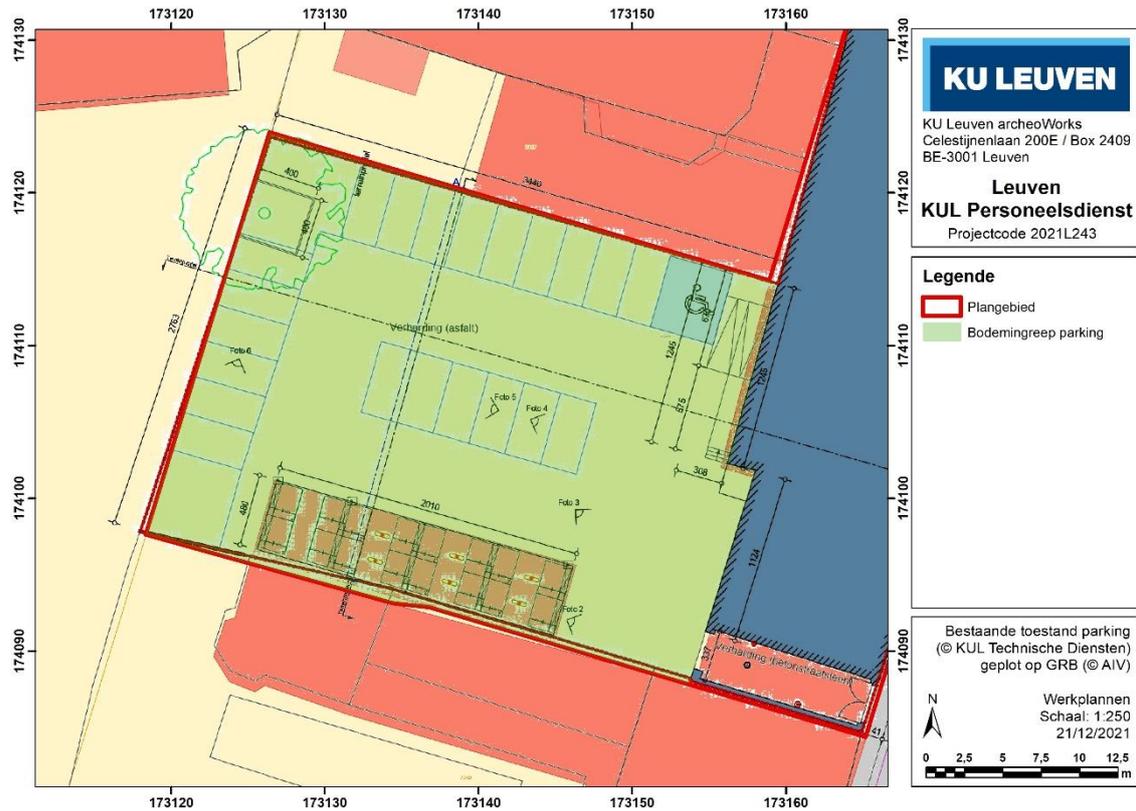
1.2 Aanleiding onderzoek en beschrijving werken

De Technische Diensten van de KU Leuven plannen de heraanleg van de parking van de Personeelsdienst van de KU Leuven (gebouw 183-21 Sint-Jan Berchmans in de Parijsstraat 72b te Leuven: zie Figuur 6-Figuur 7). Op het Gewestplan valt het plangebied binnen woongebied met culturele, historische en/of esthetische waarde (

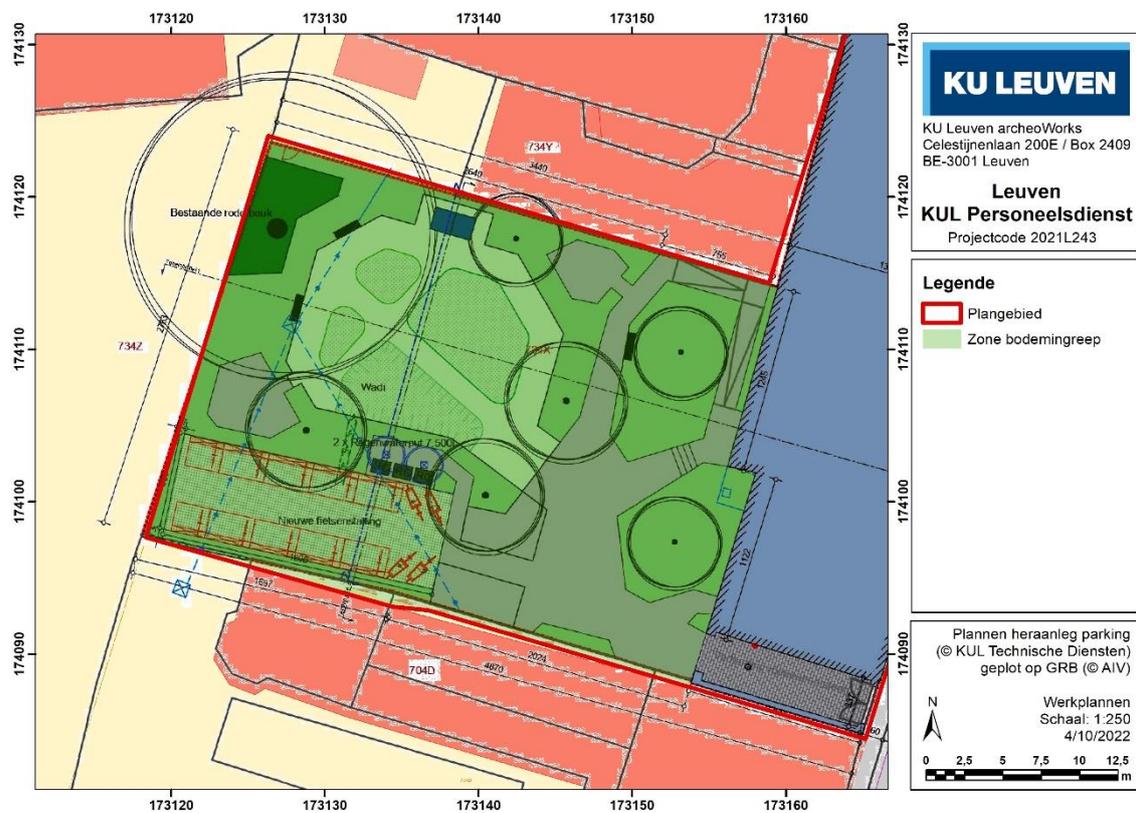
Figuur 5). De geplande bodemingrepen zijn vergunningsplichtig. Gezien de ligging van het plangebied binnen de vastgestelde archeologische zone “Historische stadskern van Leuven”, alsook de oppervlakte van het perceel (ca. 1.790 m²) en van de bodemingreep (ca. 970 m²), dient de aanvraag gepaard te gaan met een door het Agentschap Onroerend Erfgoed in akte genomen archeologienota.

De huidige parking van de Personeelsdienst is bijna volledig verhard. In de noordwestelijke hoek staat één grote boom gepland, die behouden zal blijven. Daarnaast zullen er verspreid over het terrein echter 6 nieuwe bomen worden aangeplant. Langs de zuidrand bevindt er zich een overdekte fietsenstalling, die vervangen en iets meer naar het westen ingepland zal worden. Centraal-zuidelijk worden twee regenwaterputten met een gezamenlijke capaciteit van 15.000 l geplaatst, waarbij rekening gehouden moet worden met een werkput van ca. 2,50 m diep en met een oppervlakte van ca. 20 m². Het merendeel van de bestaande parkeerplaatsen wordt opgeofferd voor bijkomend groen, centraal is er een verdiepte zone (wadi) voorgesteld. Het nieuwe maaiveld blijft in grote lijnen op dezelfde hoogte als de huidige toestand. Behalve de regenwaterputten reiken de ingrepen voor de fundering van de fietsenstalling, de wadi en boomkuilen tot maximaal 40 cm onder het huidige maaiveld. De rest van de bodemingrepen reiken vlakdekkend 30 cm diep (Figuur 8-Figuur 9).

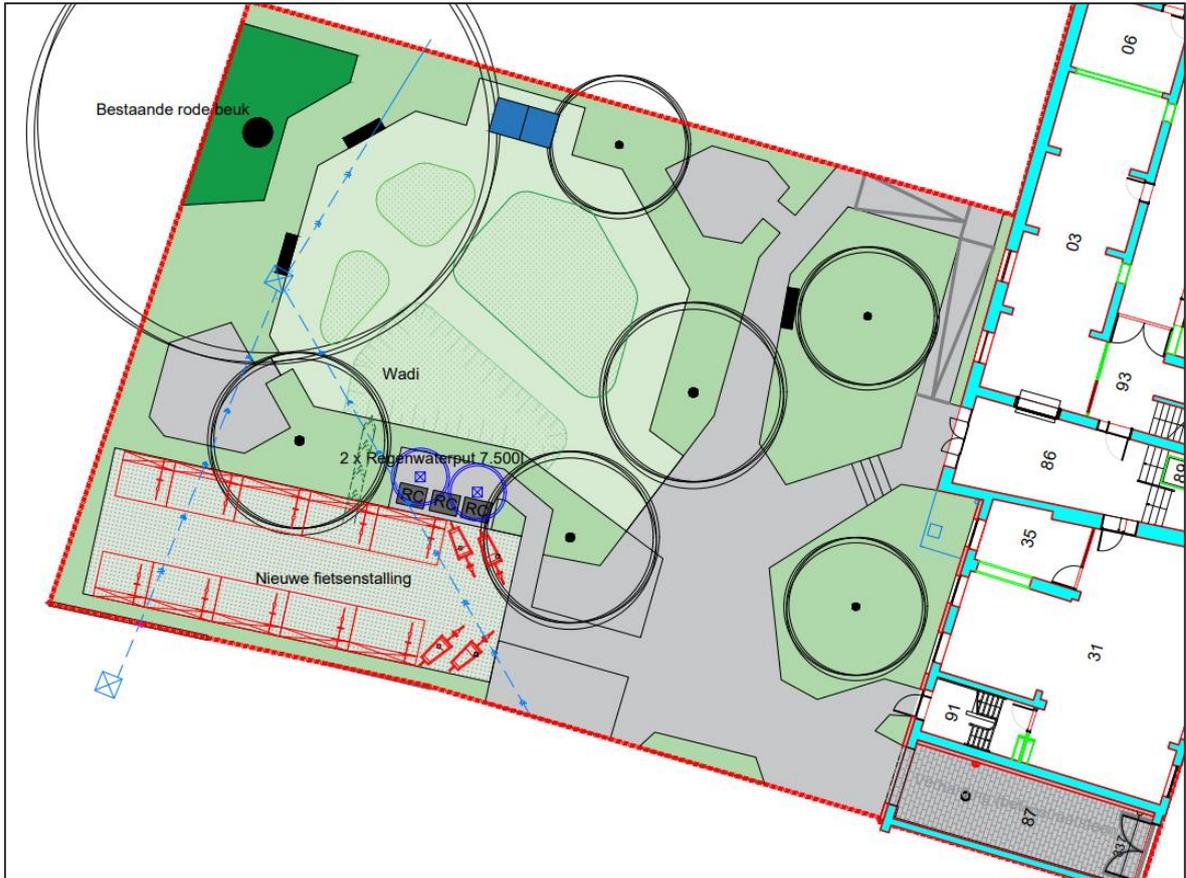

Figuur 6. Bestaande toestand van de parking van de KU Leuven Personeelsdienst (© KU Leuven Technische Diensten). De gedetailleerde plannen zijn opgenomen in Bijlage 1.

Figuur 7. Werkplannen voor de heraanleg van de parking van de KU Leuven Personeelsdienst (© KU Leuven Technische Diensten), geplot op het GRB (© AIV). De gedetailleerde plannen zijn opgenomen in Bijlage 1.

Figuur 8. Detailplannen van de heraanleg van de parking van de Personeelsdienst (© KU Leuven Technische Diensten). De volledige bouwplannen zijn opgenomen in Bijlage 1.

Figuur 9. Dwarsprofiel noord-zuid. De volledige bouwplannen zijn opgenomen in Bijlage 1.

1.3 Onderzoeksopdracht

Het archeologisch vooronderzoek heeft als doel de archeologische verwachting binnen het plangebied te bepalen, aan- of afwezigheid van archeologische sites vast te stellen, de bewaringstoestand en de relatie met het landschap ervan te bepalen, de mate waarin het door de geplande werkzaamheden wordt bedreigd te bepalen en vast te leggen hoe met het terrein moet worden omgegaan bij de geplande bodemingrepen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem en met ingreep in de bodem.

Vooronderzoeken zonder ingreep in de bodem bestaan uit niet-intrusieve onderzoeksmethoden die de bovenstaande onderzoeksopdracht trachten te vervullen zonder de mogelijk aanwezige archeologische resten wezenlijk aan te tasten. Hieronder vallen: het bureauonderzoek, een landschappelijk booronderzoek, geofysisch onderzoek en de veldkartering.

Tijdens een vooronderzoek met ingreep in de bodem wordt de beschreven onderzoeksopdracht vervuld via een representatieve steekproef van het terrein en de potentiële archeologische resten daarbinnen. Archeologische vooronderzoeken met ingreep in de bodem zijn: het verkennend of waarderend booronderzoek, proefsleuven en proefputten, proefputten in functie van steentijd.

1.4 Werkwijze en strategie

Alle beschikbare informatie over het terrein en zijn omgeving werd verzameld en onderzocht, waaronder kaartmateriaal, fotografische bronnen en literatuur. Voor het bureauonderzoek zijn de aardkundige gegevens online opgezocht via de bodemverkenner van de Databank Ondergrond Vlaanderen, via de generieke viewer van het Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen (AGIV) en via de ArcGIS applicaties van Geopunt Vlaanderen. De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) werd geraadpleegd om een inschatting te maken van de archeologische waarnemingen in de onmiddellijke omgeving van het plangebied. Van het uitgevoerde historisch en heemkundig onderzoek is een stand van zaken gemaakt met betrekking tot het onderzoeksgebied op basis van alle beschikbare publicaties (zie bibliografie). Het historisch kaartmateriaal werd geraadpleegd via diverse online toepassingen indien mogelijk gegeorefeerd/gecorrigeerd in ArcGIS. Het belangrijkste beschikbare historisch kaartmateriaal werd geraadpleegd om de grondgebruiksgeschiedenis van het onderzoeksgebied van de laatste eeuwen zo goed mogelijk te schetsen.

2 Bureauonderzoek

2.1 Doelstelling en onderzoeksvragen

De vraagstelling voor het bureauonderzoek, de eerste onderzoeksstap binnen deze archeologienota, kan als volgt worden geformuleerd:

- *Wat is de archeologische verwachting voor het plangebied?*
- *Wat is de kans op het aantreffen van archeologische sites die niet tijdens het reeds uitgevoerde vooronderzoek zijn geïdentificeerd?*
- *Indien nog waardevol archeologisch erfgoed aanwezig is, wat is de impact van de geplande werken daarop?*
- *Is verder vooronderzoek vereist en welke volgende onderzoeksstappen zijn nodig?*

Het bureauonderzoek kan op zichzelf staan of kan deel uitmaken van een langer traject van mogelijke vooronderzoeken. Alleen wanneer op basis van het bureauonderzoek kan aangetoond worden dat de geplande werkzaamheden geen bedreiging vormen voor het bodempatrimonium of dat onderzoek van het bedreigde erfgoed niet zal resulteren in kenniswinst, kan de archeologienota afgerond en bekrachtigd worden na de bureaustudie. Indien er echter argumenten aangereikt worden voor vervolgonderzoek of indien uit het bureauonderzoek blijkt dat er onvoldoende gegevens konden worden verzameld om de archeologische verwachting binnen het gebied in te schatten en de onderzoeksvragen te beantwoorden, zijn verdere stappen in het onderzoekstraject noodzakelijk.

2.2 Landschappelijke setting

Leuven is ontstaan in de vallei uitgesneden door de Dijle en de Voer en de zijrivieren de Molenbeek en de Leibeek, meer bepaald aan de kruising van de Dijle met een aftakking van de Romeinse weg Tienen-Elwilt. De Dijle snijdt zich ter hoogte van Leuven ruwweg van zuidwest naar noordoost door het Brabants leemplateau en de heuvelruggen van het Hageland (Figuur 10 a). De vallei ter hoogte van Leuven varieert in hoogte tussen de c. 18,5 m tot c. 24,5 m TAW, terwijl de toppen van de heuvels in de onmiddellijke nabijheid van Leuven zich tussen de c. 75 m (Chartreuzenberg ten noordoosten) en c. 102,5 m TAW (St.-Martinusberg ten oosten) bevinden. Het landschap ten noorden van Leuven, stroomafwaarts van de Dijle, is grotendeels vlak: de vlakte van laag-België. De rondom Leuven liggende bodems op de heuvels van het Hageland en het Brabants plateau bestaan hoofdzakelijk uit zandleem- en leembodems (De Smedt 1980).

Het plangebied bevindt zich binnen de Eerste Stadsomwalling van Leuven, op de oostelijke rand van de Dijlevallei, die ter hoogte van het plangebied ca. 800 m breed is. Ten westen van het plangebied is het terrein vlak; ten oosten loopt het terrein relatief steil op (Figuur 10b-Figuur 11). De terreinen binnen de zone van de geplande bodemingrepen (de parking van de Personeelsdienst) variëren nauwelijks in hoogte, met verschillen van minder dan 1 m (tussen de 22 en 23 m TAW). Dit is minstens ten dele te wijten aan de toenmalige aanleg van de parking, waarbij er uiteraard gestreefd werd naar een min of meer egaal vlak terrein. Wanneer we op ruimere schaal kijken (hoogteprofiel C-D, zie Figuur 10b-Figuur 11), dan zien we heel duidelijk de antropogene terrassen verschijnen waarop grote delen van de huidige binnenstad van

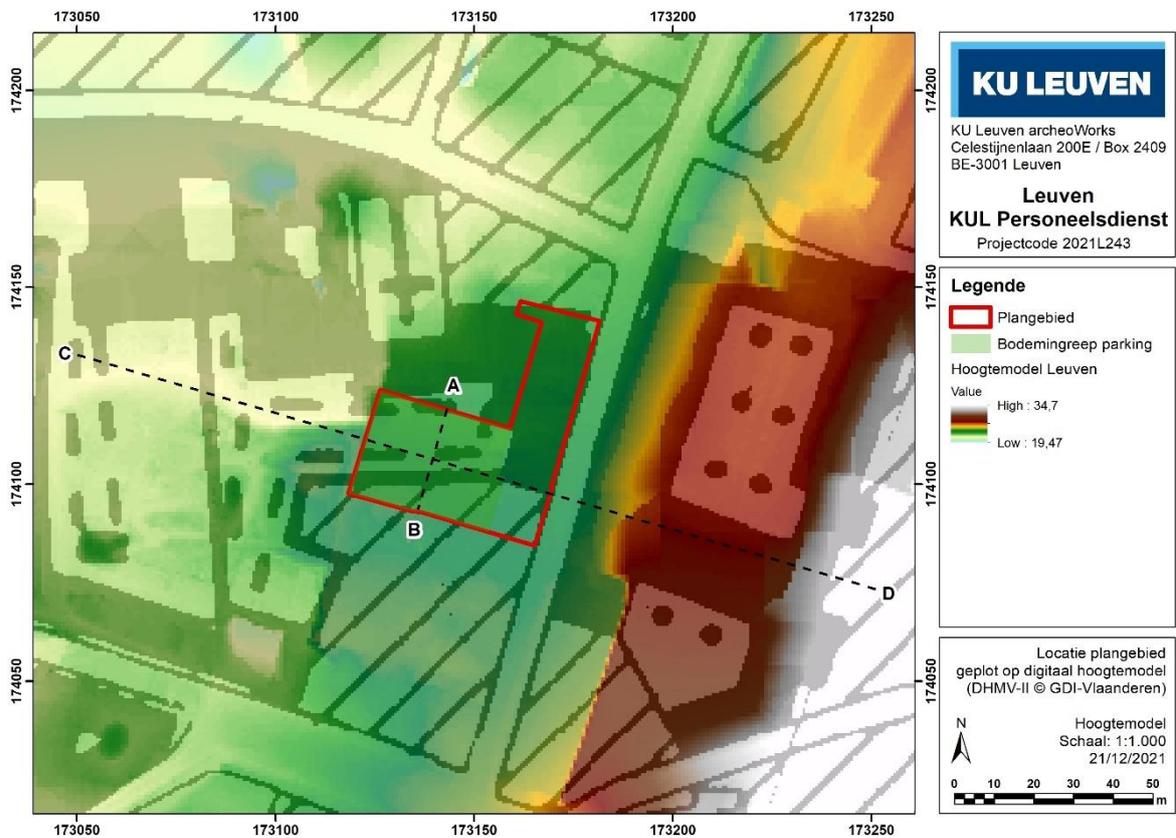
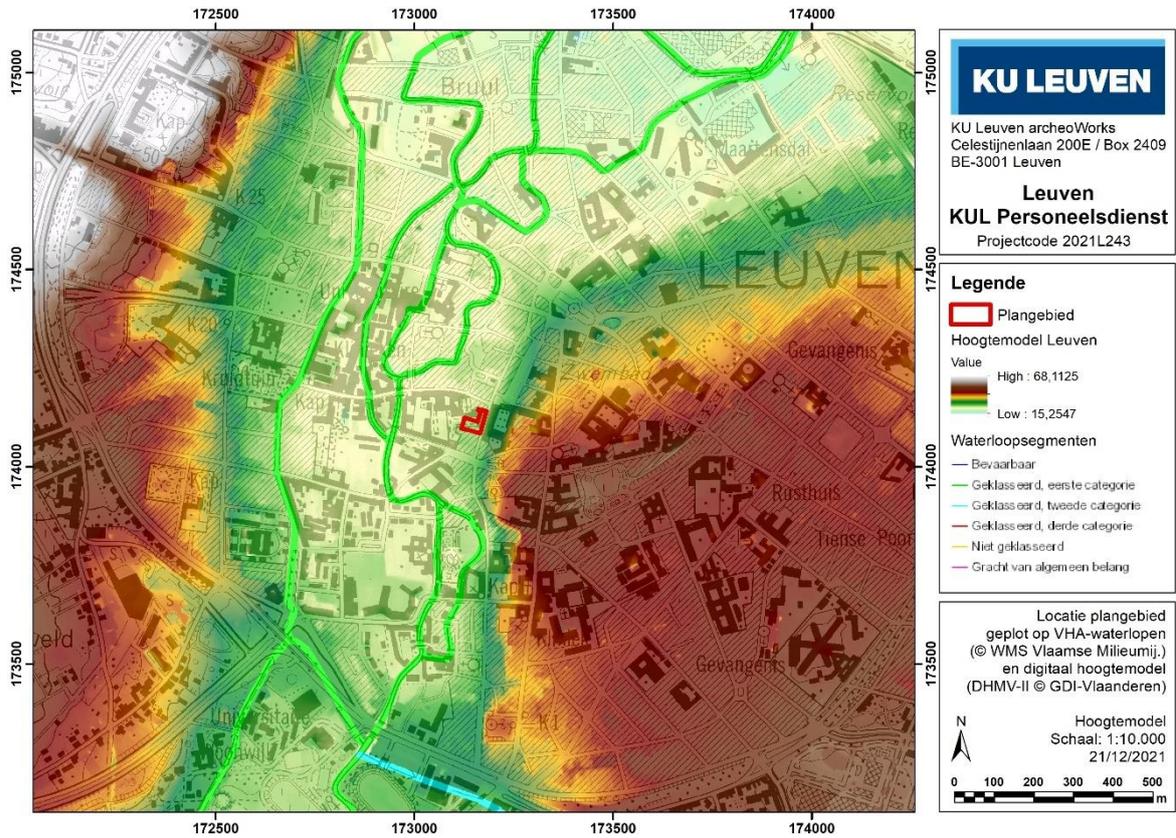
Leuven zijn gebouwd. Dit suggereert dat ook het terrein ter hoogte van het plangebied minstens ten dele is genivelleerd. Het is echter goed mogelijk dat dit een 'historische' bodemingreep betreft, waardoor gelijktijdige en latere contexten binnen het plangebied alsnog archeologisch relevant kunnen zijn.

Op de Bodemkaart van België (Figuur 12) valt het plangebied volledig binnen het niet-gekarteerde middeleeuwse centrum van Leuven (OB – bebouwde zone). Er wordt over het algemeen van uitgegaan dat de bodems binnen sterk verstedelijkte gebieden uit voornamelijk vergraven gronden bestaan. Veel van deze vergravingen kunnen echter archeologisch relevant zijn.

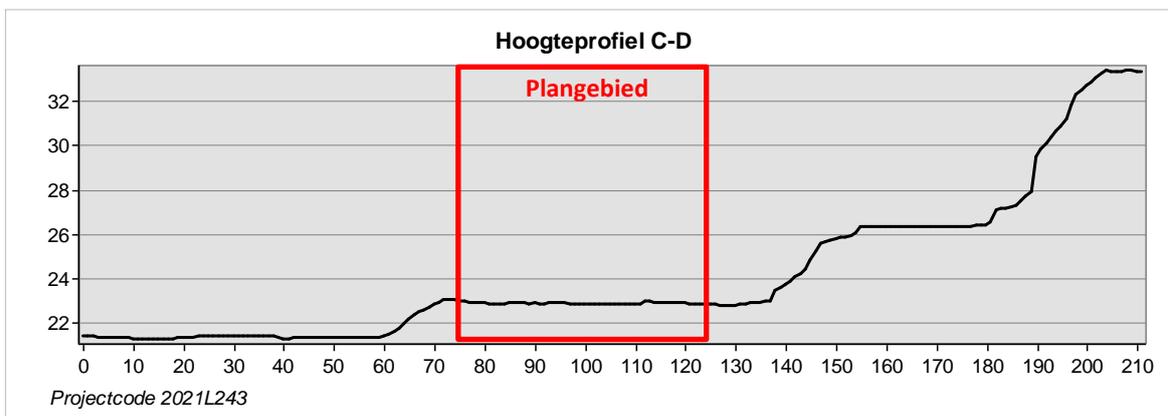
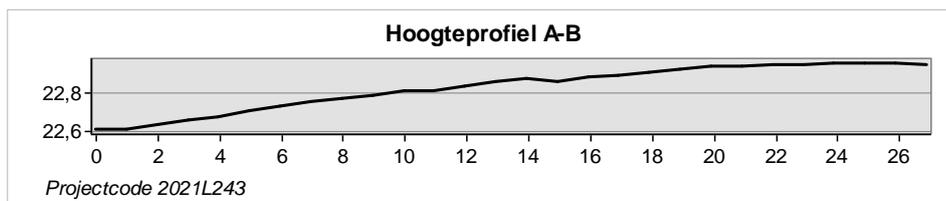
Op de quartairgeologische kaart van België (Figuur 13) valt op hoe de valleiafzettingen in ruimtelijke zin grotendeels overeenkomen met de tertiaire Formaties van Brussel en Kortrijk, terwijl de leembodems in grote lijnen overeenkomen met de Formaties van Diest, Lede, en Sint-Huibrechts-Hern. Het plangebied valt volledig binnen een gebied dat gekenmerkt wordt door een dun pakket leem van Rotspoel op leem van Korbeek-Dijle op veen van Rotselaar. Deze maken onderdeel uit van de Formatie van Arenberg: deze omvat alle postglaciale sedimenten van de rivieren (en van sommige beken) en bestaat uit beddingssedimenten, overstromingssedimenten (oeverwallen en komgronden), venen en turflagen. Het lid van Rotselaar omsluit alle venen die gelegen zijn tussen de grove fluviatiele zanden en grinten (Laatglaciaal of Pleniglaciaal) en de venige kleien (Atlanticum). Deze veengroei kan reeds in het Allerød een aanvang hebben genomen. Mits een mogelijke korte onderbreking in de Jongere Dryas is deze veengroei continu aanwezig tot het begin van het Atlanticum. Het lid van Korbeek-Dijle kan afgezet zijn vanaf het Atlanticum tot aan de massale ontbossingen. Deze alluvatie wordt veroorzaakt door een plotse klimaatsverandering (Goossens 2007, 27-28). De geplande ontgravingen beperken zich echter ongetwijfeld tot het bovenliggende leempakket.

Op de Tertiairgeologische kaart (Figuur 14) is het plangebied gelegen op de overgang tussen zones die gekenmerkt wordt door enerzijds de Formatie van Kortrijk (de vallei ten westen van het plangebied) en anderzijds de Formatie van Brussel (de helling ten oosten van het plangebied). De Formatie van Kortrijk bestaat uit grijze klei; de Formatie van Brussel uit bleekgrijs fijn zand, kalkhoudend, soms fossielhoudend en met kiezel- en kalkzandsteenbanken. Volgens de tertiair isohypsenkaart bevindt de top van het tertiaire niveau zich ter hoogte van het plangebied op ongeveer 15 m TAW, terwijl het maaiveld zich op minimaal 22 m +TAW bevindt. Deze niveaus zullen dus niet geraakt worden binnen de geplande bodemingrepen. Er zijn in de Databank Ondergrond Vlaanderen (DOV) geen boringen of sonderingen opgenomen in de onmiddellijke omgeving van het plangebied.

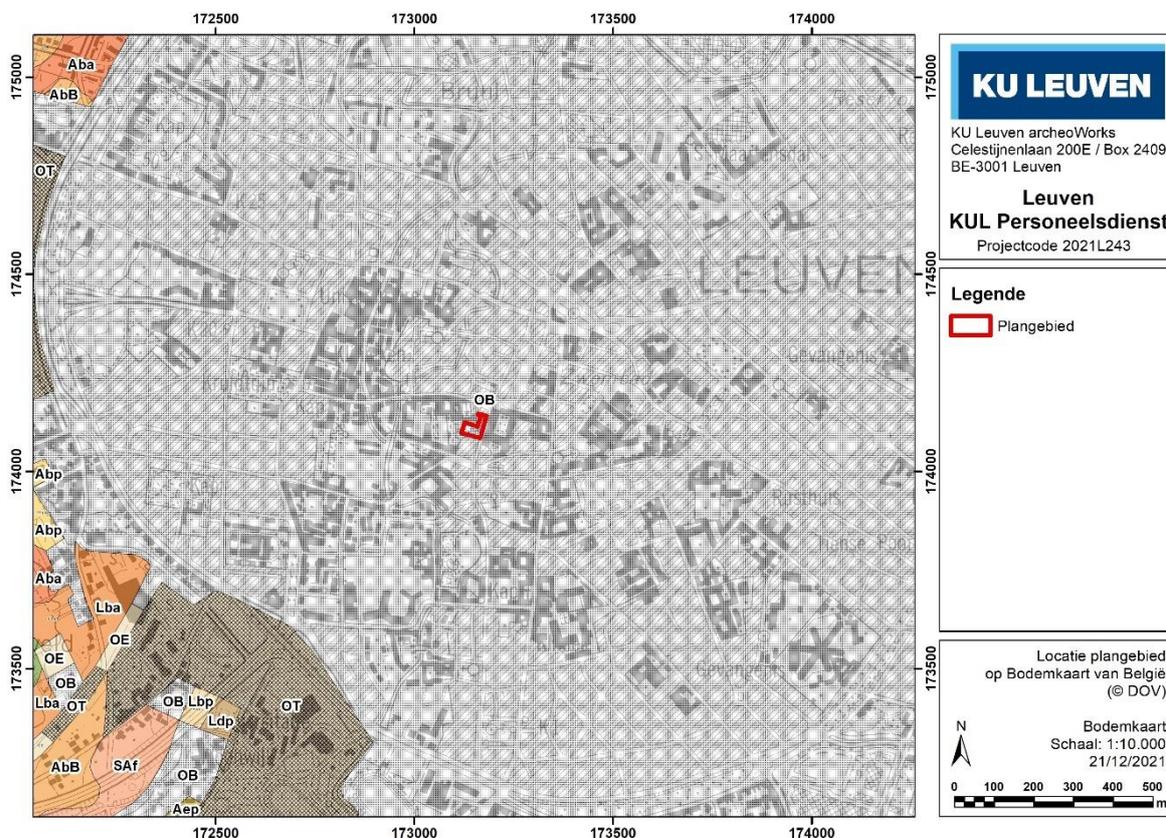
Twee boringen ca. 170 m ten zuidwesten en westen van het plangebied (boring 1409-B201701VALE uit 2017 en kb32d89e-B231 uit 1982) beschrijven respectievelijk 2 m en 3 m aangevulde grond bovenin de opgeboorde profielen. Deze boringen laten echter niet toe om deze ophogingslagen te dateren.

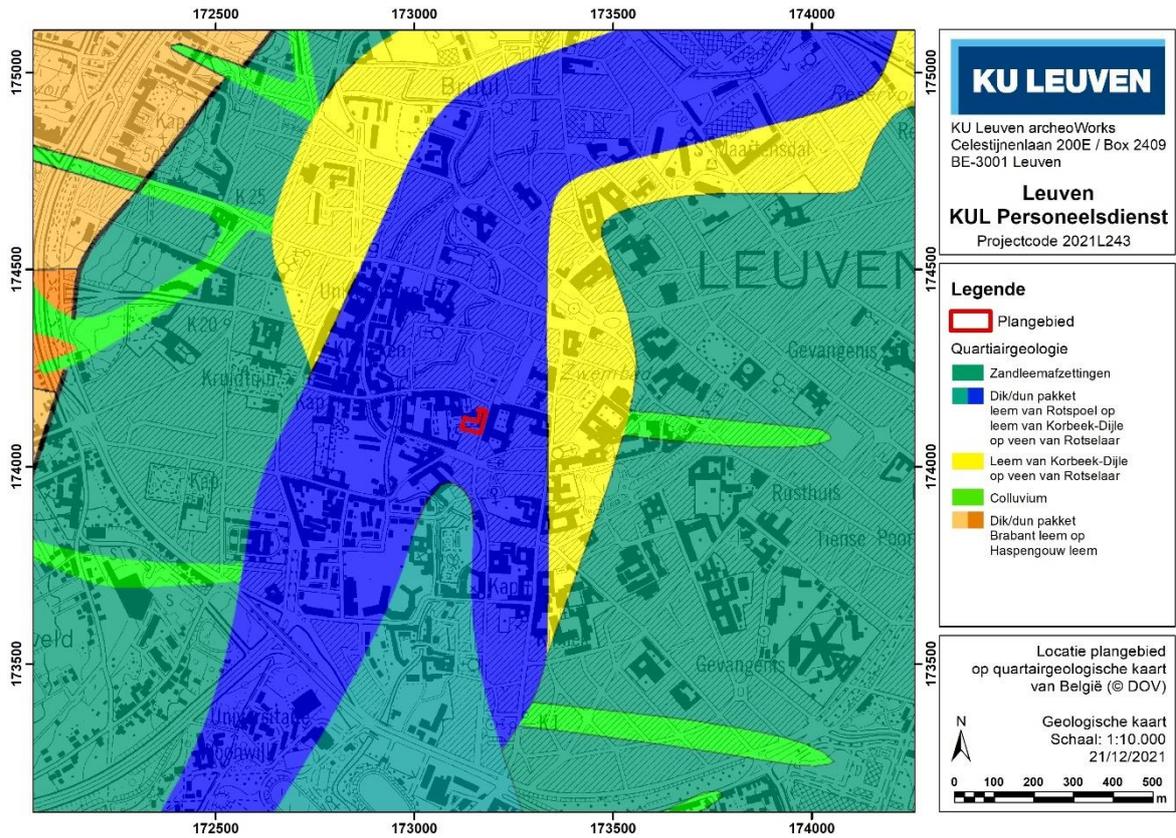
Figuur 10 a/b. Het plangebied geplot op het digitaal hoogtemodel Vlaanderen (DHMVII © GDI-Vlaanderen).
 Boven: schaal 1:10.000, met aanduiding van de waterloopsegmenten; onder: schaal 1:1.000 met hoogteprofielen.

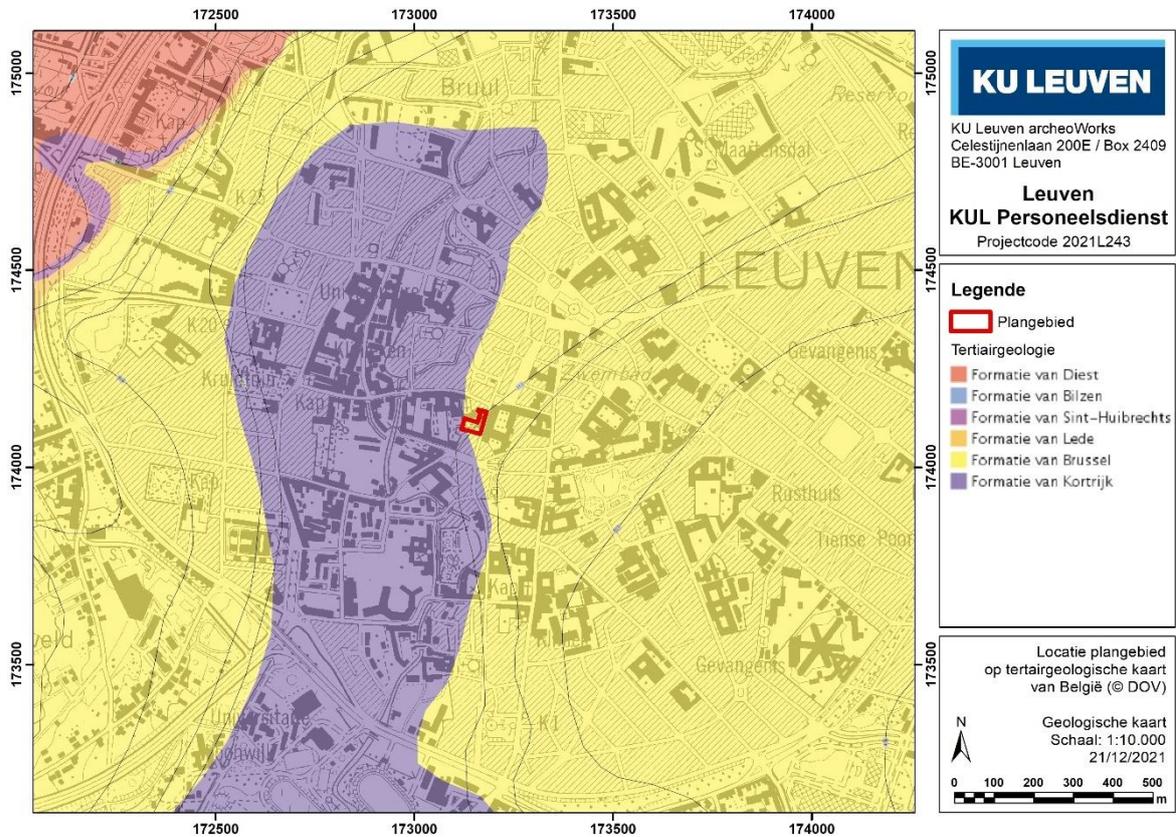
Figuur 11. Hoogteprofielen doorheen het plangebied, zoals weergegeven in Figuur 10b. Het rode kader bij hoogteprofiel C-D duidt de locatie van het plangebied aan. Merk op dat de profielen niet op dezelfde schaal zijn weergegeven, aangezien de hoogteverschillen oost-west veel extremer zijn dan noord-zuid.

Figuur 12. Het plangebied geplot op de Bodemkaart van België (© DOV).

Figuur 13. Het plangebied geplot op de Quartairgeologische kaart van België (© DOV).

Figuur 14. Het plangebied geplot op de Tertiairgeologische kaart van België (© DOV).

2.3 Archeologisch-historische setting

2.3.1 Archeologische bronnen

2.3.1.1 Archeologische inventarissen

Zelfs indien er binnen het plangebied geen eerder historisch en/of archeologisch onderzoek is uitgevoerd, is het mogelijk om op basis van beschikbare gegevens uit de onmiddellijke nabijheid of uit vergelijkbare landschappelijke-historische contexten argumenten te verzamelen om het plangebied archeologisch te waarderen. Een belangrijke bron van informatie is de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) en aanverwante inventarissen die (deels) gebaseerd zijn op de CAI: vastgestelde archeologische zones, beschermde archeologische sites, wetenschappelijke inventaris archeologisch erfgoed, gebieden waar geen archeologie te verwachten is,... (Figuur 15 en Tabel 1). Daarnaast zijn er sinds 2016 ook archeologienota's raadpleegbaar, die aanvullende en/of synthetiserende informatie kunnen opleveren voor de ruimere regio. In de onderstaande paragrafen wordt deze informatie verzameld, geïnterpreteerd en worden de implicaties ten opzichte van het plangebied ingeschat.

Het plangebied bevindt zich in de archeologische zone 'historische stadskern van Leuven' en is meer bepaald gelegen binnen de Eerste Stadsomwalling, die te dateren is in de 12^e eeuw (CAI ID's 833, 161701 en 211243). In de nabijheid bevinden zich ook restanten van stadspoorten (CAI ID 208939, 208940, 208943, 208944) en -torens (de Janseniustoren CAI ID 164815, hoewel in de CAI foutief de tegenoverliggende Justus Lipsiustoren is aangeduid). De nog opstaande resten van deze stadsmuur en -poorten zijn tevens als bouwkundig erfgoed opgenomen in de vastgestelde inventarissen. De meeste waarnemingen binnen deze oudste omwalling betreffen logischerwijze vondsten uit de late middeleeuwen en nieuw(st)e tijd. Het overgrote deel daarvan bestaat uit funderingsresten uit baksteen, natuursteen en hout, alsook ondergrondse structuren zoals putten, gangen en kelders. In een paar gevallen wordt er melding gemaakt van een concentratie aardewerk of bijzondere vondsten (13^e-eeuwse Sterling muntvondst, medaille van Sint-Job,...).

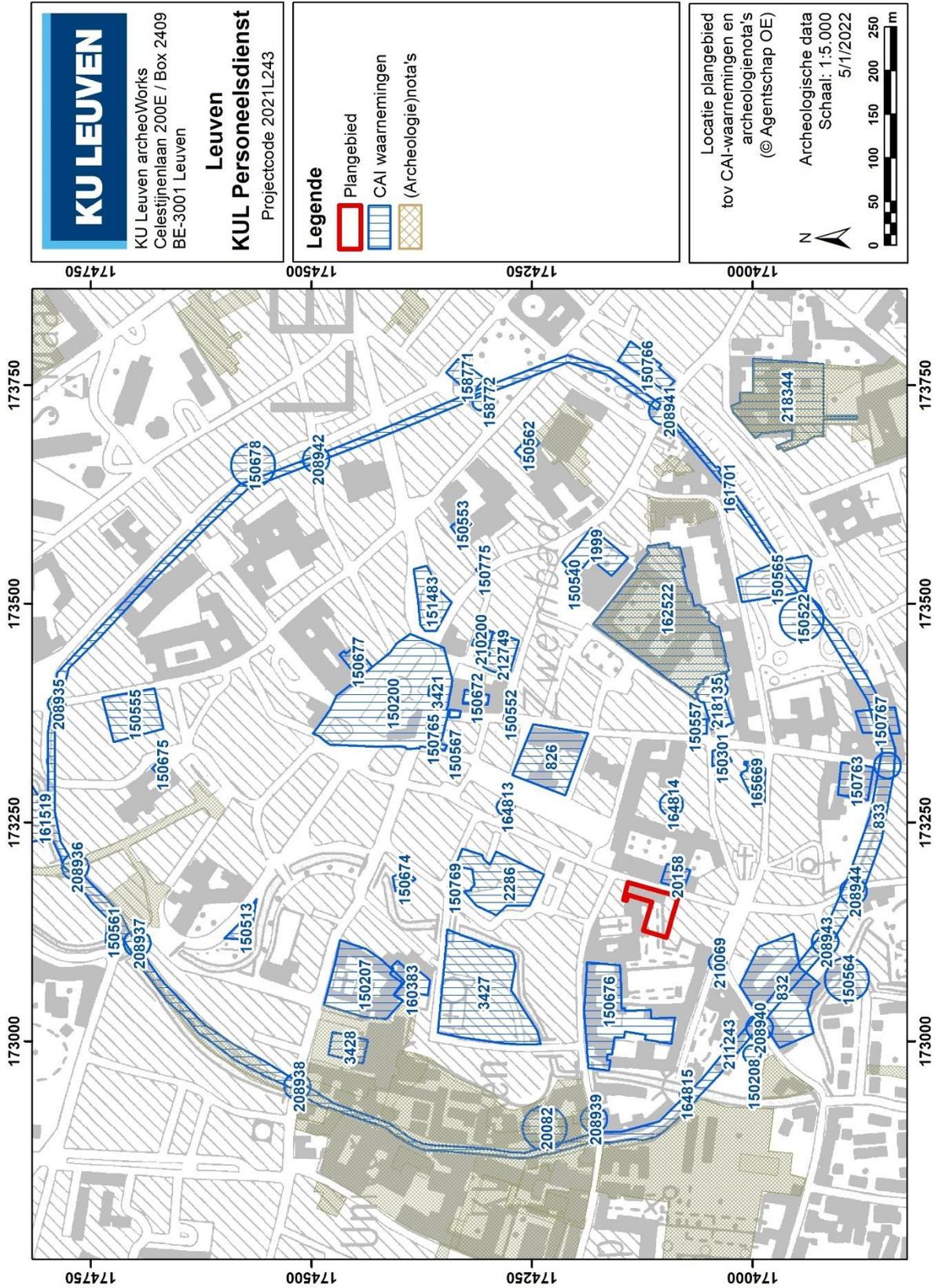
Er zijn echter o.a. ook vondstensembles en sporen uit de Romeinse tijd aangetroffen, onder meer bij het Stadhuis (CAI ID 150672), op de hoek van de Muntstraat en Boekhandelstraat (CAI ID 212749), ter hoogte van de (voormalige) Sint-Pietersziekenhuis en aanpalende Autustijnessenklooster (respectievelijk CAI ID's 3428 en 150207) en op het Barbarahof (CAI ID 2286). Opvallend genoeg zijn de vroege middeleeuwen en volle middeleeuwen een stuk minder vertegenwoordigd, hoewel dit wellicht deels te verklaren is door het palimpsest van continue bewoning.

Vondsten uit de steentijd en metaaltijden zijn uitzonderlijk, al toont de vondst van een pijlpunt uit de vroege bronstijd ter hoogte van het voormalige Sint-Pietersziekenhuis (CAI ID 3428) aan dat ook deze periodes niet a priori uitgesloten mogen worden. Wellicht wijzen deze individuele vondsten op het gebruik van de omgeving als jachtgronden eerder dan op permanente aanwezigheid in die periode.

CAI ID	Periode	Type onderzoek	Vondst
826	Late middeleeuwen	Opgraving 2003	Restanten funderingen (ijerzandsteen) Lakenhalle
832	17 ^e eeuw	Opgraving 2003	Restanten Iers Minderbroederscollege
833	12 ^e eeuw	Kaartstudie	Eerste Stadsomwalling van Leuven
1999	Middeleeuwen	Opgraving 2007	pottenbakkerij
	17 ^e eeuw		College De Bay voor theologiestudenten
	18 ^e eeuw		Kazerne De Bay
2286	Romeinse periode	Opgraving 2007	Losse vondsten
	Volle middeleeuwen		Bewoningssporen en verdedigingswerken
	Late middeleeuwen		Volledig perceel met restanten woning in vakwerkbouw
3427	Volle middeleeuwen	Erfgoedonderzoek	Tweede kasteel van de Hertogen van Brabant?
	Late middeleeuwen	Bouwarcheologie	Sint-Pieterskapel (omgebouwd tot kerk) met kloosterkerkhof
	Middeleeuwen	Proefsleuvenonderzoek	Aardewerkensemble en dierlijk botmateriaal
3428	Vroege bronstijd	Varia, o.a. proefputten	driehoekig pijlpunt met schachtdoorn
	Midden-Romeins	Varia, o.a. proefputten	Restanten en vondsten kleine vicus/afspanning/taverne (?)
	14 ^e eeuw	Varia, o.a. proefputten	Oude bedding Aa, met hierin uitgegraven waterput
	15 ^e -16 ^e eeuw	Varia, o.a. proefputten	Funderingspalen
	17 ^e eeuw	Varia, o.a. proefputten	Houten waterleiding; afvalraag met menselijke resten (grafveld van de zusters van het Sint-Pietersziekenhuis?)
20082	13 ^e -15 ^e eeuw	Toevalsvondst	Vondstconcentratie: aardewerk (pot en kannetjes) en benen schaats
20158	Vóór 17 ^e eeuw	Toevalsvondst	Restanten huizen en erven langs Parijsstraat
150207	Midden-Romeins	Opgraving	Aardewerkscherven, o.a. terra sigillata en amfoorfragmenten
	Late middeleeuwen	Opgraving	Begravingen voormalige kerkhof Augustinessenklooster
	Late middeleeuwen	Opgraving	Restanten oude ziekenhuis (o.a. voorgevel uit Lediaanzandsteen)
150301	12 ^e -14 ^e eeuw	Opgraving	Beerput en kelder met aangestampte lemen vloer
150522	13 ^e eeuw	Toevalsvondst	Muntvondst: 1 Sterling of Longcross penny (Hendrik III van Engeland)
150552	14 ^e eeuw	Proefputten	Funderingen uit witte zandsteen; kelder met kruisbooggewelf
150557	16e eeuw	Opgraving	Restanten woning Me(e)rdael
	20 ^e eeuw	Opgraving	Betegelde vloer en keldertrap; dichtgegooid met puin
150565	Vóór 18e eeuw	Kaartstudie	Klooster met kerk
	Onbepaald	Proefsleuvenonderzoek	Waterput Sint-Donatuscollege?
	Onbepaald	Proefsleuvenonderzoek	Bakstenen funderingsmuur
150676	14 ^e eeuw	Kaartstudie	Restanten refugehuis Abdij van Park
	14 ^e eeuw	Toevalsvondst	Funderingsresten en waterput/afvalput met aardewerkensemble
	Nieuw(st)e tijd	Proefputten	Restanten/ophogingslagen oudere bouwfases Hôtel d'Udekem d'Acoz
150763	16e eeuw	Proefputten	2 overwelfde bakstenen putten; vulling met steengoed en rood AW
150769	Late middeleeuwen	Toevalsvondst	Houten palen oude Dijlekade + vondstlaag met mosselschelpen
160383	Romeinse tijd	Opgraving	3 aardewerkscherven
	Volle middeleeuwen	Opgraving	Brede gracht; paalkuilen (geen plattegronden); ploeglaag; afvalkuilen
	13 ^e -14 ^e eeuw	Opgraving	Bol wegeltje; natuurstenen funderingen van woningen; ophogingslaag
	13 ^e -14 ^e eeuw	Opgraving	4 begravingen (in uithoek van of zelfs buiten kerkhof)
	14 ^e eeuw	Opgraving	Kelderverdieping; afsluitmuur aan de kerk
	16 ^e eeuw	Opgraving	1 waterput bekist met planken; 2 waterputten uit baksteen
	19 ^e -20 ^e eeuw	Opgraving	aanbouwen van bestaand herenhuis; afsluitmuren van percelen

161701	Late middeleeuwen	Erfgoedonderzoek	Opstaande restanten Eerste Stadsomwalling (ID 833)
162522	16 ^e eeuw	Toevalsvondst	Medaille Sint-Job
164813	Onbepaald	Toevalsvondst	Kalkstenen waterput met diameter van 1,2 m
164814	Onbepaald	Toevalsvondst	'Onderaardse gang' uit bakstenen, gevuld met puin
164815	12 ^e eeuw	Varia, o.a. proefsleuven	Opstaande restanten Janseniustoren + latere bouwfasen
		Varia, o.a. proefsleuven	Breedhuis aanleunend tegen Janseniustoren
208939	12 ^e eeuw	Kaartstudie	Restanten stadspoort
208940	12 ^e eeuw	Kaartstudie	Restanten stadspoort
208943	12 ^e eeuw	Kaartstudie	Restanten stadspoort
208944	12 ^e eeuw	Kaartstudie	Restanten stadspoort
210069	14 ^e eeuw	Opgraving	Ouder straatniveau van 4 m breed uit Balegemse kalkzandsteen
211243	12 ^e eeuw	Proefputten	Poeren van Eerste Stadsomwalling (ID 833)
218135	17 ^e eeuw	Toevalsvondst	funderingen 1 ^e travee en oudere fasen van Sint-Michielskerk
219821	Late middeleeuwen	Proefsleuven/-putten	Restanten middeleeuwse bewoning
	15 ^e -18 ^e eeuw	Proefsleuven/-putten	Restanten Eerste Refuge Abdij van Vlierbeek, later Engels Klooster
	16 ^e eeuw	Proefsleuven/-putten	Restanten post-middeleeuwse bewoning
	19 ^e eeuw	Proefsleuven/-putten	Restanten gasthuis
	WO II	Proefsleuven/-putten	
979459	Nieuwe tijd	Opgraving	Restanten oudere fasen Hôtel d'Udekem d'Acoz: vloeren, muurwerk, haarden, sokkels
979417	15 ^e eeuw	Toevalsvondst	Bakstenen funderingsresten voormalige pedagogieën

Tabel 1. Overzicht CAI-waarnemingen in omgeving plangebied.

Figuur 15. De locatie van het plangebied ten opzichte van de waarnemingen uit de Centrale Archeologische Inventaris (blauw) en de bestaande (archeologie)nota's (oker). De focus in dit plan ligt op het deel van Leuven binnen de Eerste Stadsomwalling (daterend uit de 12^e eeuw).

2.3.1.2 (Archeologie)nota's en recent archeologisch onderzoek

De gegevens uit de CAI kunnen worden aangevuld met recente onderzoeken (in de vorm van archeologienota's en nota's) die in de nabijheid zijn uitgevoerd (Figuur 15). Behalve archeologienota 4502 met beperkte samenstelling die in 2017 werd opgemaakt voor het plangebied (zie § 1.2), zijn er de voorbije jaren in de onmiddellijke nabijheid, nog binnen de Eerste Stadsomwalling, drie studies uitgevoerd die relevant kunnen zijn voor het huidige onderzoek.

- Voor een ontwikkeling ter hoogte van de Deberiotstraat 8-14, ten oosten van het huidige plangebied, werd een bureaustudie uitgevoerd door BAAC Vlaanderen (ID 1522). Hieruit werd geconcludeerd dat er een groot potentieel was op archeologische vindplaatsen vanaf de Volle Middeleeuwen. De kans op kenniswinst binnen de geplande bodemingrepen werd echter als erg klein beschouwd en er werd geen vervolgonderzoek opgelegd (Demoen 2017).
- Iets verder ten oosten, aan de Deberiotstraat 1-3, werd recent opnieuw door BAAC Vlaanderen een bureaustudie uitgevoerd (ID 18080). De studie wees op een hoog algemeen potentieel voor de aanwezigheid van bewoningssporen en andere sporen van menselijke activiteit (ambachtelijke activiteiten, economische activiteiten, verdedigingswerken,...) vanaf de 16^e eeuw. Er wordt een vervolgonderzoek in de vorm van proefputten voorogesteld (De Winter & Dolman 2021).
- Bij een lopend, nog niet gepubliceerd onderzoek van KU Leuven archeoWorks aan het Paus Adrianus VI-college (zogenaamde 'Pauscollege') werden de funderingen van een oudere versie van de oostvleugel van het college teruggevonden, alsook restanten van minstens één bijgebouw. Tenslotte werd er twee uitgravingen gedocumenteerd van minimaal 7 m in breedte, 3,5 m in diepte en 20 m in lengte, die gevuld was met bouwpuin en grondpakketten. Mogelijk sluiten beide opgravingen op elkaar aan als één grote sleuf. Deze bodemingreep moet wellicht gelinkt worden aan de afbraak van een deel van het toenmalige college rond 1775, voorafgaand aan grootschalige heropbouw van het complex op een ruimere schaal (zie Claeys 2021a voor de archeologienota).
- Bij een ander lopend onderzoek van KU Leuven archeoWorks, in de vorm van een opgraving binnenin de Justus Lipsiustoren, kon muurwerk gedocumenteerd worden dat ouder is dan de constructie van de 12^e-eeuwse watertoren. Mogelijk gaat het hier om de fundering van een ouder bruggenhoofd (zie Claeys 2021b voor het dossier wetenschappelijke vraagstelling).
- Bij een proefsleuvenonderzoek ten zuidwesten van het plangebied, langs de Janseniusstraat, werden geen archeologisch relevante sporen aangetroffen. De sleuven bleven echter oppervlakkig door de beperkte diepte van de geplande verstoringen, waardoor het onderzoek beperkt bleef tot binnen de recente ophogingspakketten (Pepermans & Apers 2018).

2.3.2 Cartografisch-historische bronnen

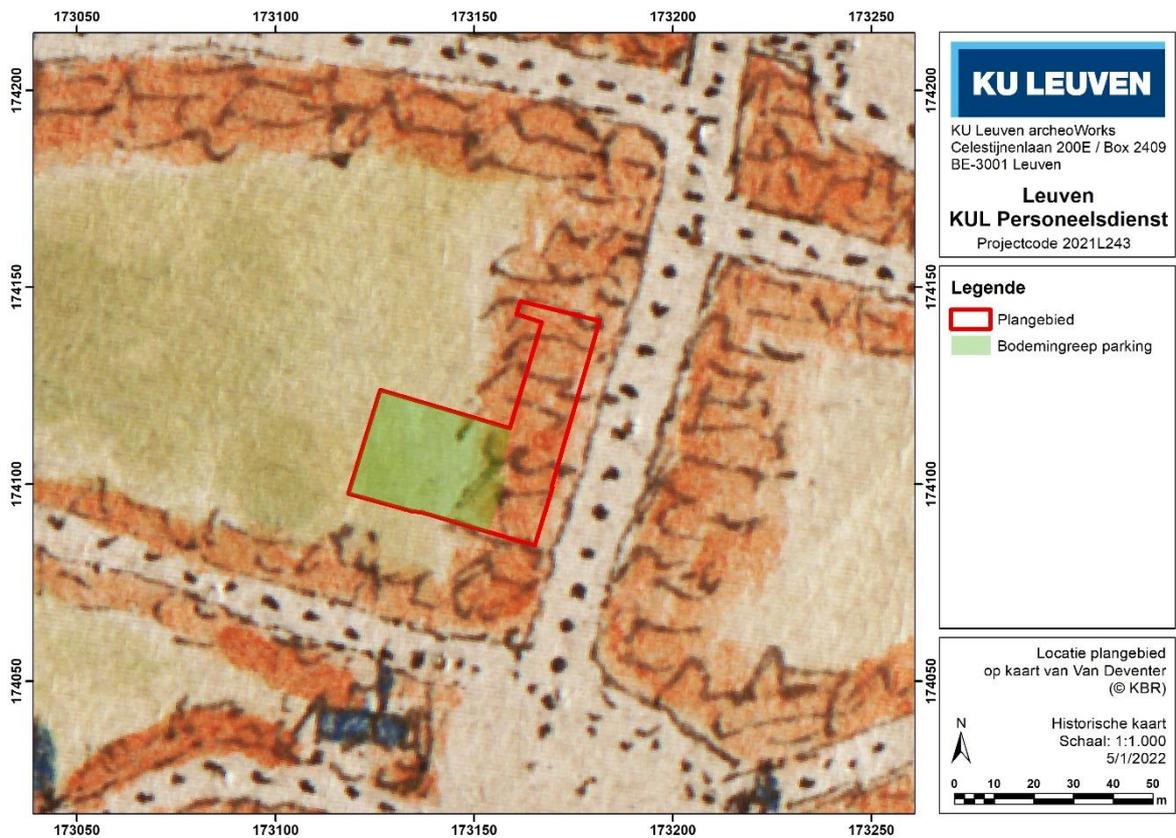
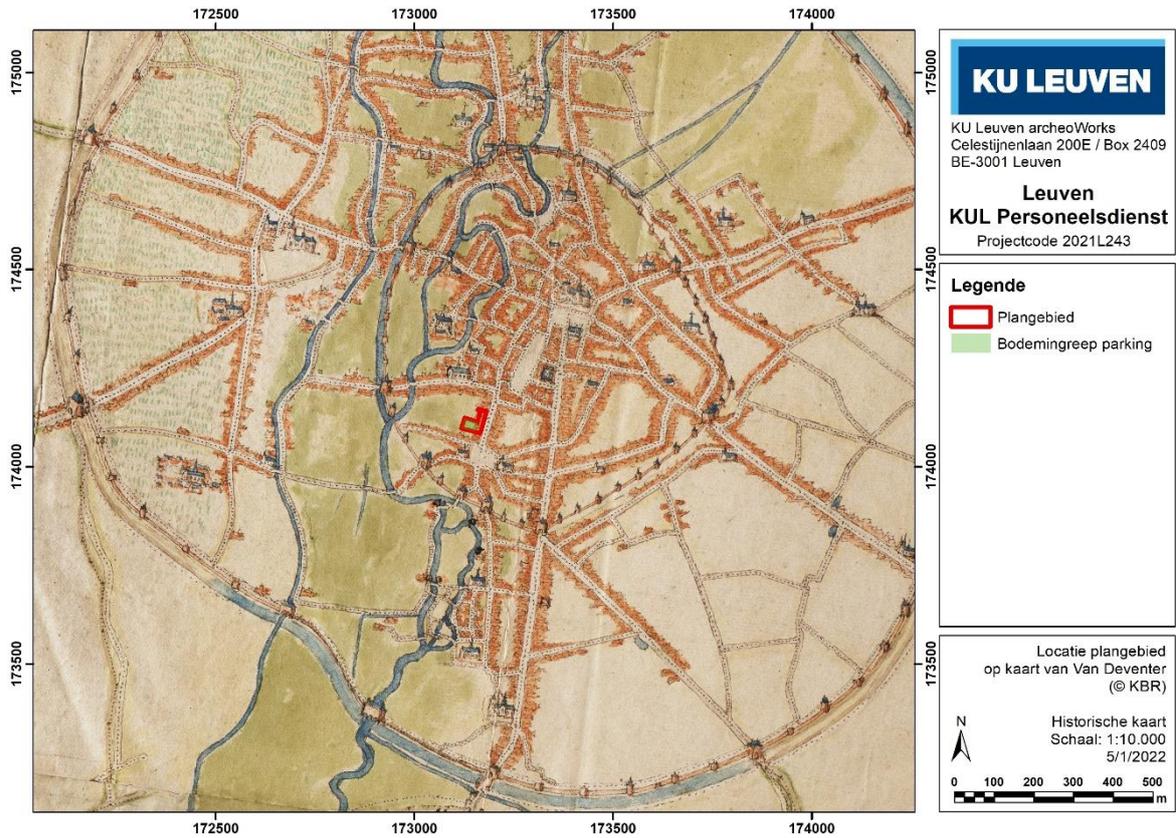
Op basis van oude kaarten kan de evolutie van het plangebied en zijn omgeving gedurende de voorbije eeuwen tot in zeker detail gereconstrueerd worden. Een aantal 18e- en 19e-eeuwse kaarten (Fricx, Villaret, Ferraris, Atlas der Buurtwegen, Vandermaelen en Popp), alsook verschillende historische orthofotomosaïeken, zijn raadpleegbaar in een georeferencierte versie via de ArcGIS-plugin van Geopunt Vlaanderen. Voor het huidige onderzoek was het echter nodig om de kaarten van Villaret en Ferraris (zie verder) meer nauwkeurig te georefereren met de focus op de onmiddellijke omgeving van het plangebied. Het overige kaartmateriaal hieronder weergegeven werd op basis van deze kaarten en latere topografische kaarten en kadasterkaarten georeferenciert. De betrouwbaarheid van deze kaarten is sterk uiteenlopend en wordt voor elke individuele kaart geëvalueerd.

Er zijn geen cartografische gegevens beschikbaar over de steentijden, metaaltijden, Romeinse tijd of middeleeuwen voor de het plangebied. Voor de stad Leuven zijn er wel tamelijk gedetailleerde kaarten beschikbaar vanaf de 16^e eeuw. De oudste relevante kaarten voor het plangebied zijn respectievelijk de kaart van Jacob Van Deventer van rond 1550, de kaart van Georg Braun & Frans Hogenberg uit 1583, de Atlas van Loon (of kaart van Joan Blaeu) uit 1649 en een aantal daarvan afgeleide kaarten (niet weergegeven).

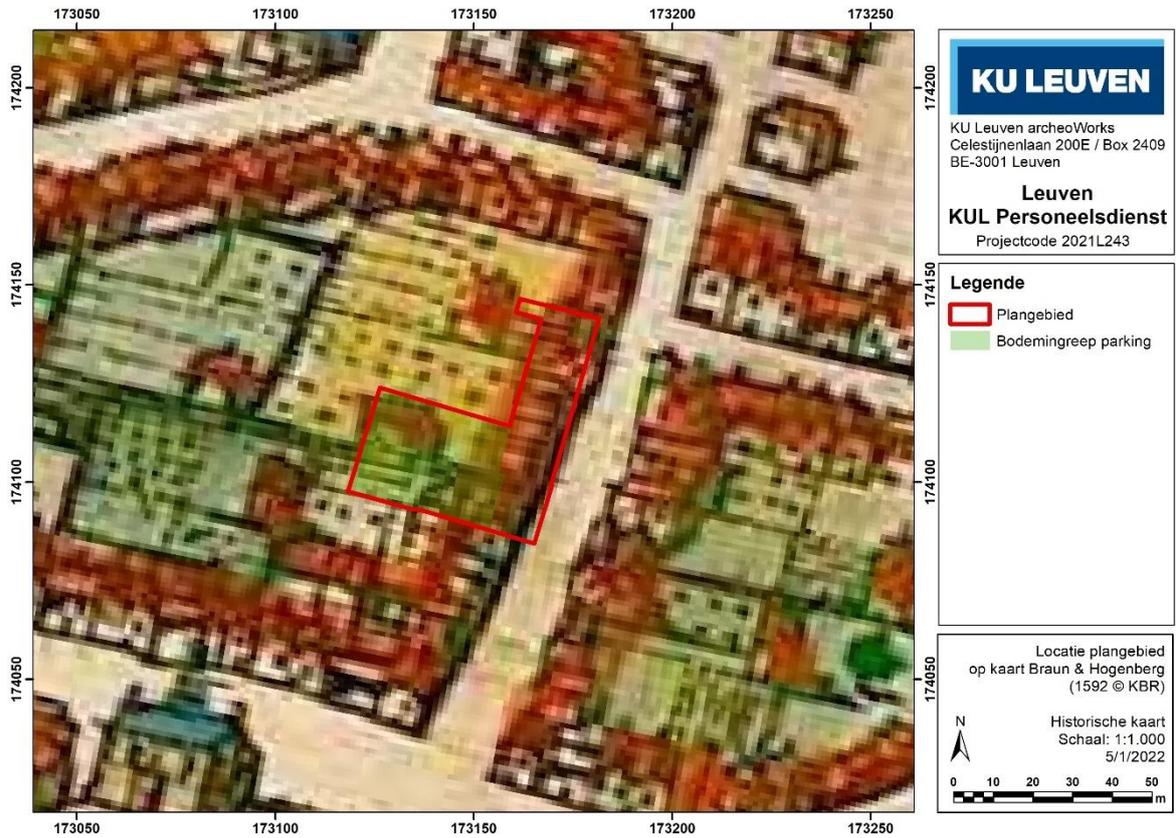
In een niet-gepubliceerd onderzoek (Maesschalck & Viaene 1992) werd een poging ondernomen om op basis van verkoops- en verdelingsakten de perceelsindeling van dit woonblok na het overlijden van schilder Dirk Bouts te reconstrueren voor de late 15^e en vroege 16^e eeuw. De studie geeft echter niet aan welke specifieke bronnen hiervoor gebruikt werden. Ter hoogte van het huidige plangebied is er volgens hen sprake van twee langwerpige oost-west georiënteerde percelen. Deze perceelsindeling is weergegeven op de latere 19^e-eeuwse kadasterkaarten (zie verder), maar is dus niet af te lezen op eerdere kaarten. Het is daarom niet duidelijk of de onderzoekers dit retroactief hebben geplot voor de voorgaande eeuwen.

De kaart van Van Deventer (Figuur 16) is doorgaans erg betrouwbaar wat betreft het stratenplan, maar niet altijd wat betreft de weergave van individuele gebouwen. De kaart toont doorlopende bebouwing langs de straatzijde, maar geeft onvoldoende detail weer om gebouwen van elkaar te kunnen onderscheiden. De achterliggende zone met de geplande bodemingreep bevindt zich ter hoogte van wat op deze kaart algemeen als 'valleigebied' is ingekleurd, maar wellicht moeten we hierbij allerlei bijgebouwen, achterbouwsels, waterputten en afvalcontexten voorstellen.

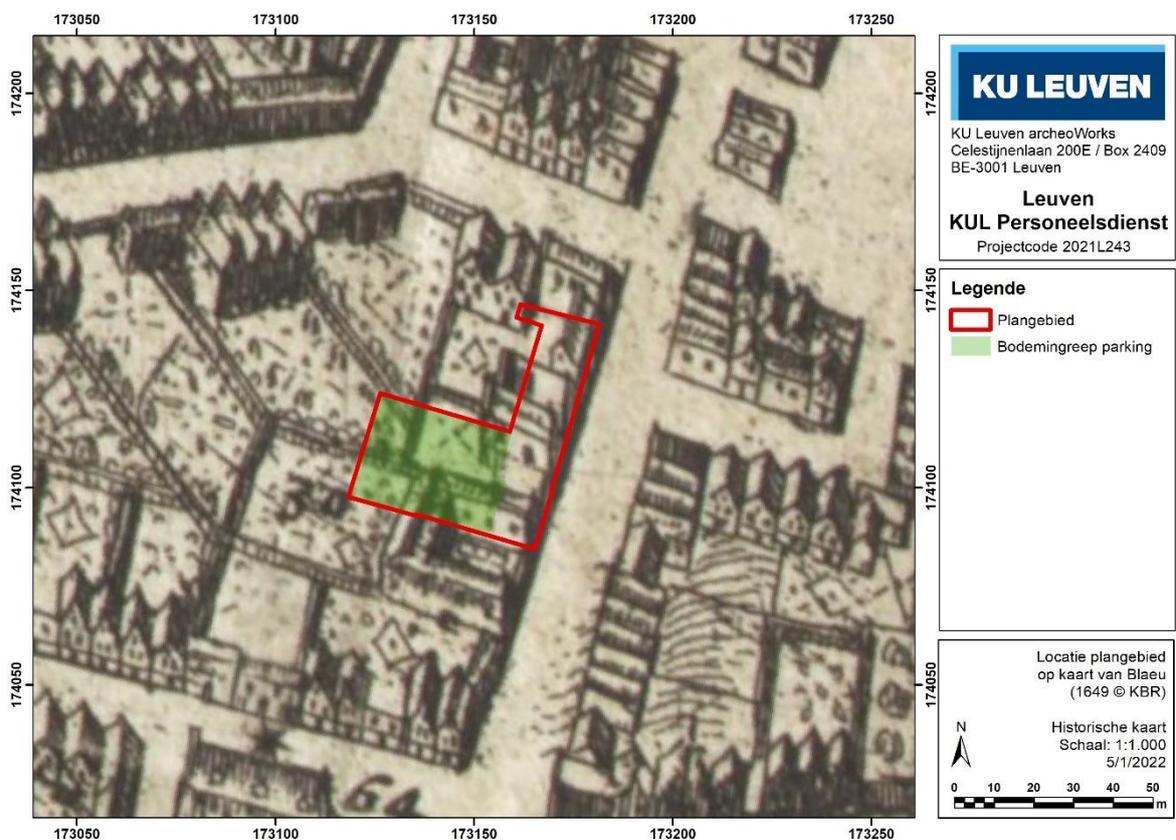
Op de kaarten van Braun & Hogenberg uit 1592 (Figuur 17) en Blaeu uit 1649 (Figuur 18) is er wel een onderverdeling in percelen te herkennen, maar deze komt niet overeen met de uit later kaartmateriaal bekende perceelsindeling. In die periode moet het woonhuis van Justus Lipsius, genaamd Moribus Antiquis, reeds bestaan hebben (Figuur 19). De typerende layout van de woning is echter niet te herkennen op deze plannen ter hoogte van waar deze ingepland zou zijn. Op de kaart van Blaeu staat er min of meer ter hoogte van het plangebied het nummer '30'. Dit zou volgens de bijhorende legende verwijzen naar het Villerscollege. Er staan echter 2 nummers '30' op deze kaart en het is weinig waarschijnlijk dat er zich in de omgeving van het plangebied ooit een college bevond (Project Oud Leuven: 1649 Today).

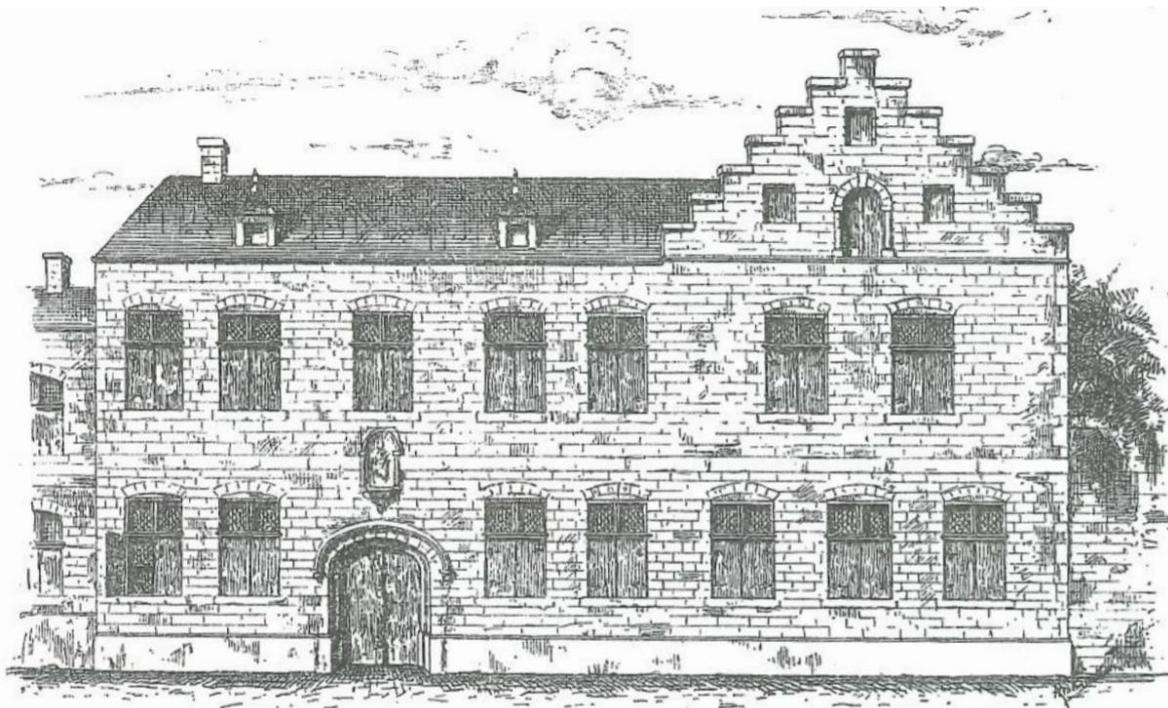
Figuur 16 a/b. Het plangebied geplott op de kaart van Jacob Van Deventer, ca. 1550 (© KBR): a) op schaal 1:10.000 (boven) en b) op schaal 1:1.000 (onder).

Figuur 17. Het plangebied geplot op de kaart van Georg Braun & Frans Hogenberg, 1592 (© KBR).

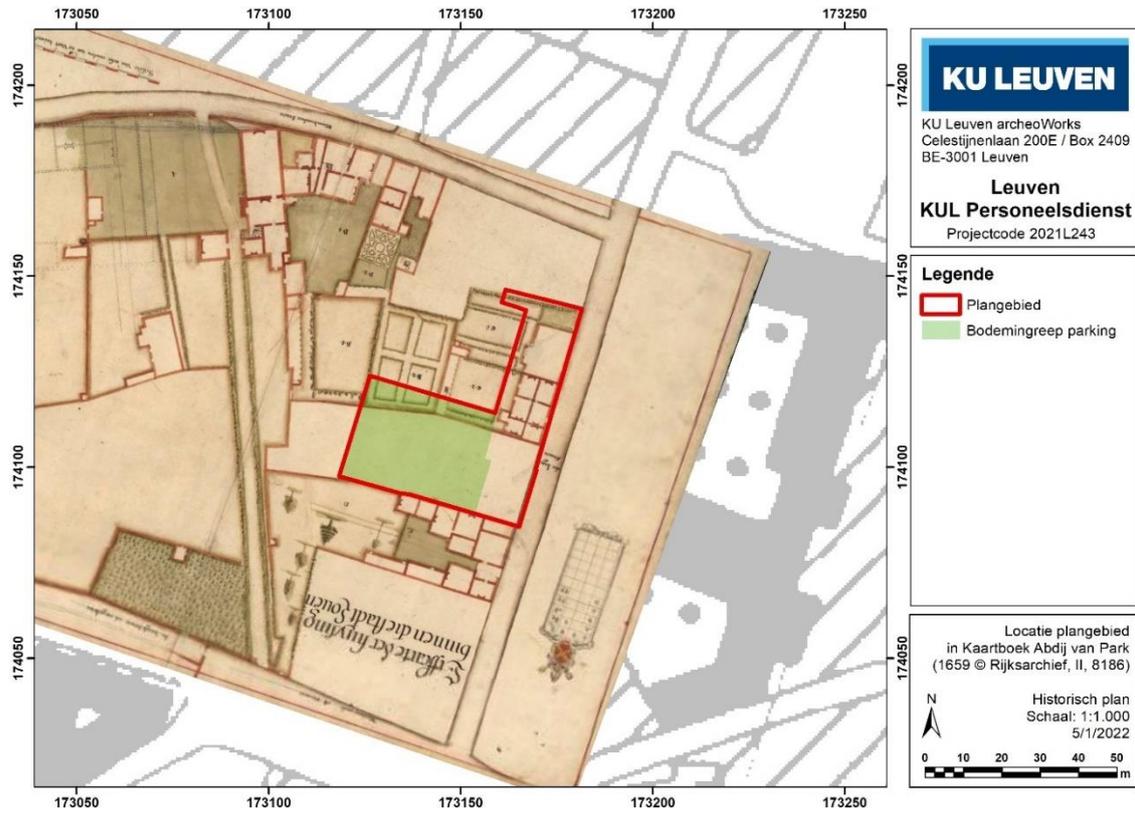

Figuur 18. Het plangebied geplot op de kaart van Joan Blaeu (Atlas van Loon), 1649 (© KBR).

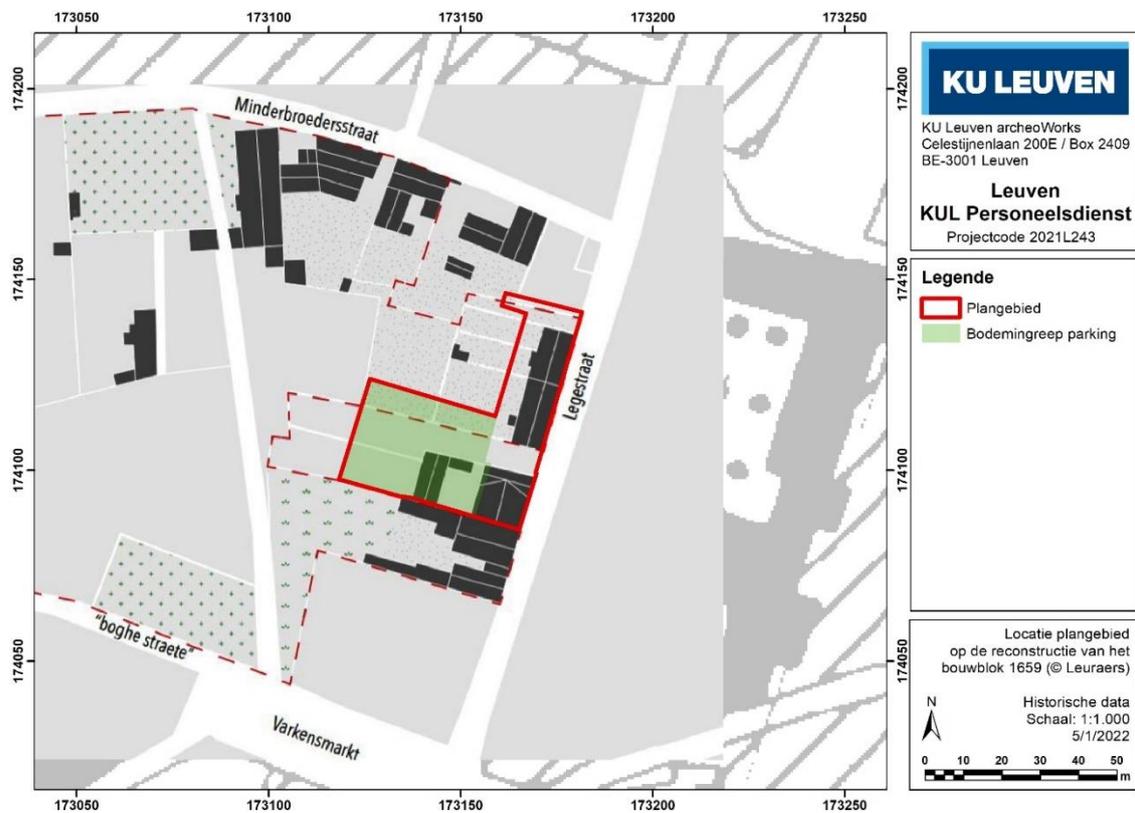

Figuur 19. Het woonhuis 'Moribus antiquis' van Justus Lipsius in Leuven bevond zich wellicht ter hoogte van de huidige Personeelsdienst van de KU Leuven, gelegen in de Parijsstraat nr. 72b (Van Even 1895, 223).

Een gedetailleerd plan uit het Kaartboek van de Abdij van Park (Figuur 20), gedateerd in 1659, geeft de toenmalige perceelsindeling wellicht waarheidsgetrouw weer en biedt ook veel details betreffende de gebouwen op de percelen toebehorend aan de abdij. Dit geldt ook voor de percelen grenzend aan het plangebied, maar jammer genoeg niet voor de zone waar de toekomstige bodemingrepen zijn ingepland. De zuidgrens van ons huidige plangebied valt samen met een perceelsgrens die reeds in 1659 bestond (één van de weinige nog bestaande perceelsgrenzen in dit woonblok). Als we ervan uitgaan dat deze perceelsindeling overeenkomt met de voorafgaande eeuw, dan kan gesteld worden dat Justus Lipsius over een perceel van ca. 1.365 m² beschikte. De breedte van het perceel aan straatzijde bedroeg ca. 21,5 m, wat goed lijkt overeen te komen met de geveltekening uit Figuur 19 (hierop is weliswaar geen schaal weergegeven, maar op basis van standaard afmetingen voor deuren, vensters en verdiepingen kan een realistische schatting worden gemaakt). Een deel van de zone waar bodemingrepen gepland zijn lijkt volgens dit plan te overlappen met een in verschillende perken aangelegde tuin van het in het noorden aanpalende perceel. Cato Leuraers heeft voor haar masterproef (Leuraers 2020) gebruik gemaakt van deze kaart, aangevuld met latere data, om de toenmalige indeling van het woonblok te schetsen (Figuur 21). Het hoofdgebouw en bijgebouwen op deze kaart ter hoogte van het plangebied zijn overgenomen uit de latere kadasterkaarten.

Figuur 20. Het plangebied geplot op een plan uit het Kaartboek van de Abdij van Park, 1659 (© KBR).

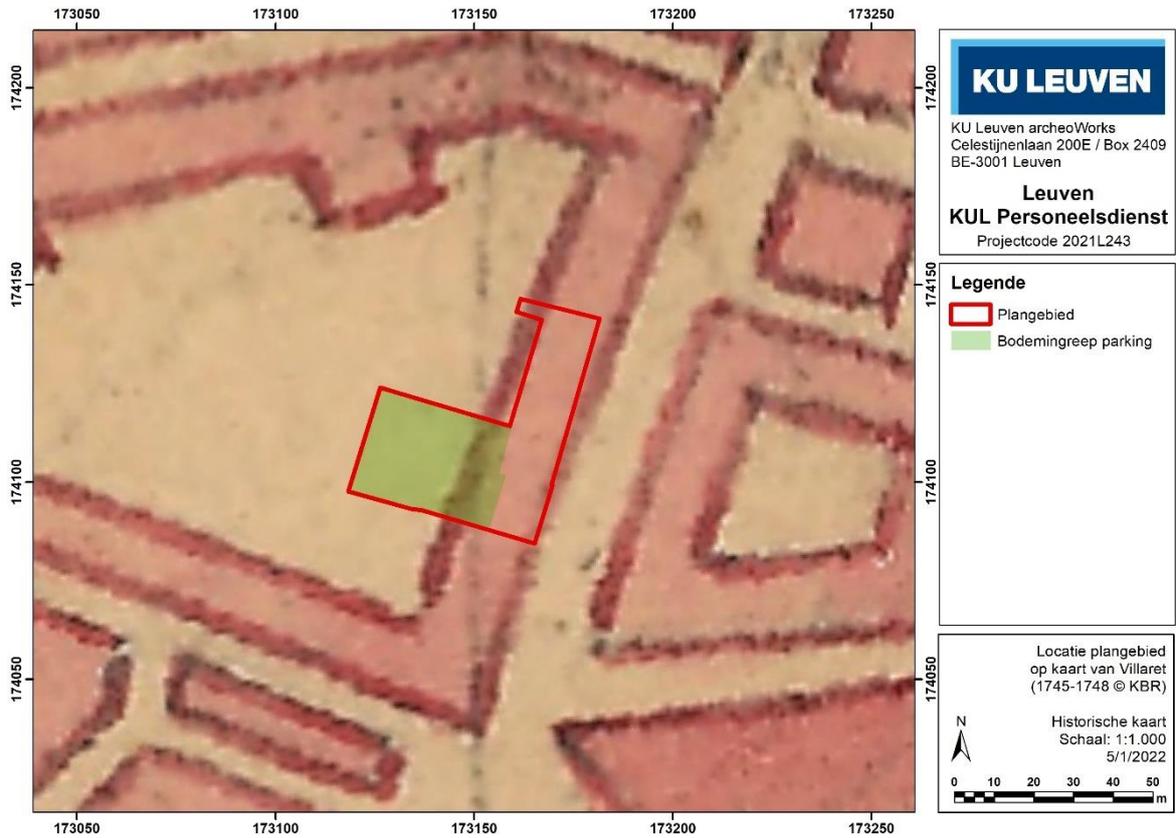
Figuur 21. Reconstructie van het plangebied, anno 1659, met aanvullingen op basis van latere kaarten (© Leuraers 2020, 88 fig. 64).

De 18^e eeuwse kaart van Villaret uit 1745-1748 (Figuur 22) levert geen bijkomende informatie op; net als op de kaart van Van Deventer blijft het detail beperkt tot doorlopende bebouwing langs de straatzijde. De kaart van Ferraris uit 1771-1778 (Figuur 23) lijkt een grote achteraanbouw binnen het plangebied weer te geven. Dit lijkt noch door ouder noch door jonger kaartmateriaal bevestigd te worden, tenzij het zou gaan om een wat overdreven grootschalige weergave van een uitbouw die we op latere kaarten herkennen in het noordwesten van het plangebied (zie verder).

De kaart van Jobard uit 1825 (Figuur 24) komt in grote mate overeen met de doorgaans betrouwbare kadasterkaarten uit de 19^e eeuw, waaronder de hieronder gegeorefereerd weergegeven deelblad van het Primitief Kadaster, opgemaakt rond 1840 (Figuur 25). De perceelsindeling uit 1659 is nog ten dele te herkennen, waarbij het 'Justus Lipsius perceel' is opgedeeld in verschillende kleinere percelen. Zo overlapt het huidige plangebied met een tiental individuele percelen. Ter hoogte van de geplande bodemingrepen (de huidige parking van de Personeelsdienst) staan verschillende bijgebouwen/aanbouwen weergegeven, alsook een aantal vermoedelijke perceelsscheidingen (muren? greppels? schuttingen?). Afhankelijk van de wijze van fundering van deze infrastructuur, zijn hiervan mogelijk sporen bewaard in de ondergrond ter hoogte van het plangebied. De achterbouw die ingetekend is op de kaart van Ferraris komt mogelijk overeen met het meest noordelijke aanbouw die op deze 19^e-eeuwse kaarten is te herkennen. Op basis van latere kadasterplannen kan een andere configuratie van bijgebouwen worden gereconstrueerd aan het begin van de 20^e eeuw (Figuur 28). De kans bestaat dus dat het hier gaat om erg tijdelijke bouwwerken, die weinig diep gefundeerd waren.

Een plan uit het KADOC-archief geeft in detail een aantal gebouwen langs de Minderbroedersstraat weer (Figuur 27), maar lijkt onbetrouwbaar wat betreft de exacte percelering ter hoogte van het plangebied. We zien ten noorden van het plangebied een kerk (Onze-Lieve-Vrouwekerk) verschijnen, die vervolgens rond 1972 weer zou worden afgebroken (Leuraers 2020, 70-77). Op de kaart opgesteld in opdracht van het Ministerie der Wederopbouw (1950-1970) staat deze kerk nog afgebeeld (Figuur 29). Op diezelfde kaart is de zone met de geplande bodemingrepen binnen het plangebied niet langer bebouwd, maar zijn een aantal bomen weergegeven.

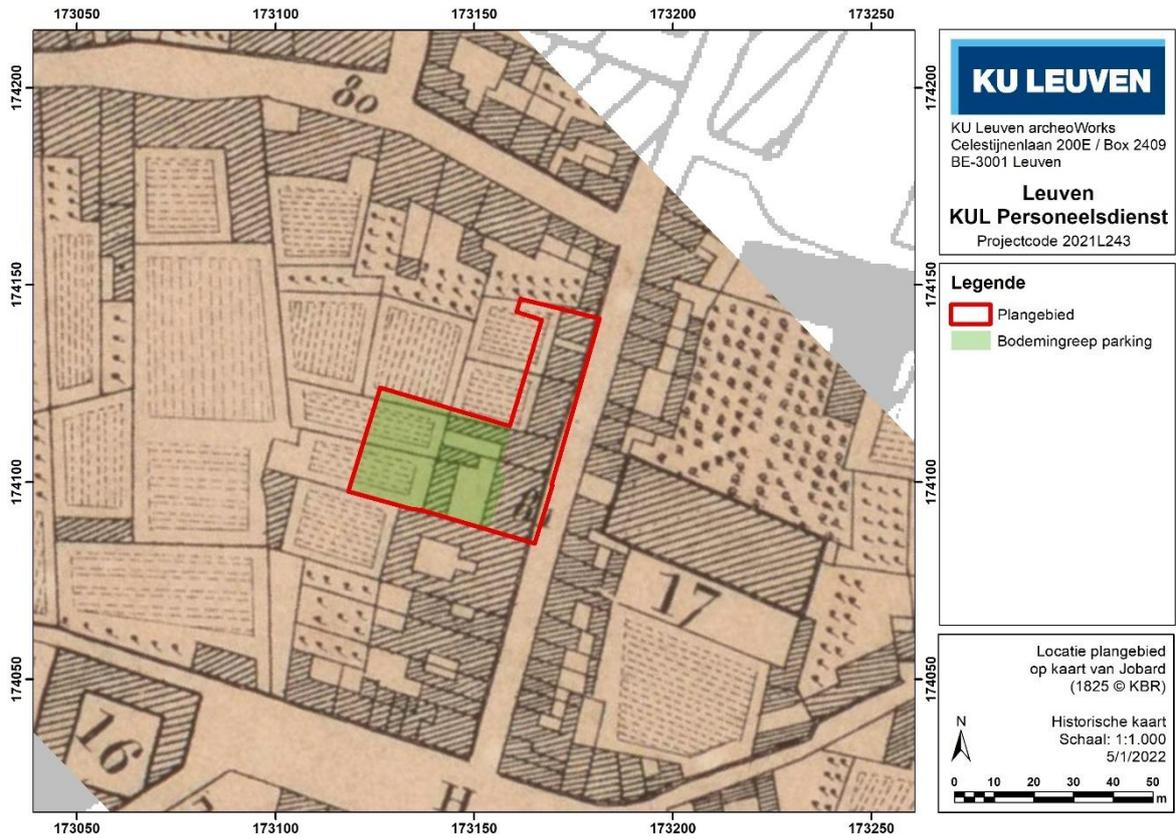
Tussen 1970 en 2005 hoorde het plangebied toe aan de Boerenbond; daarna nam de KU Leuven het pand over om er zijn Personeelsdienst in te vestigen (Leuraers 2020, 34). De huidige situatie van het plangebied is duidelijk weergegeven op de orthofoto's die beschikbaar zijn vanaf 1971, waaruit ook blijkt dat er de voorbije decennia niets wezenlijks is veranderd. Het volledige plangebied is bebouwd of verhard, behalve één boom in het noordwesten van de parking (Figuur 31).

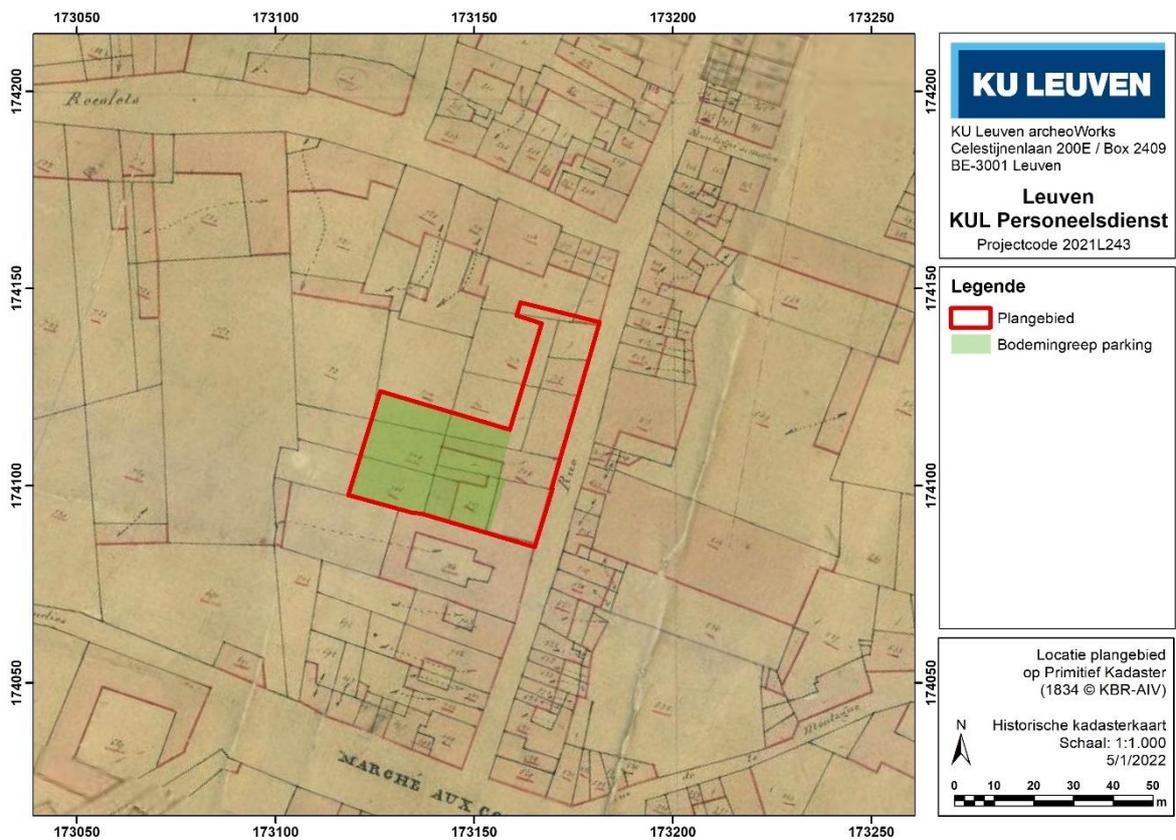
Figuur 22. Het plangebied geplot op de kaart van Jean Villaret, 1745-1748 (© KBR).

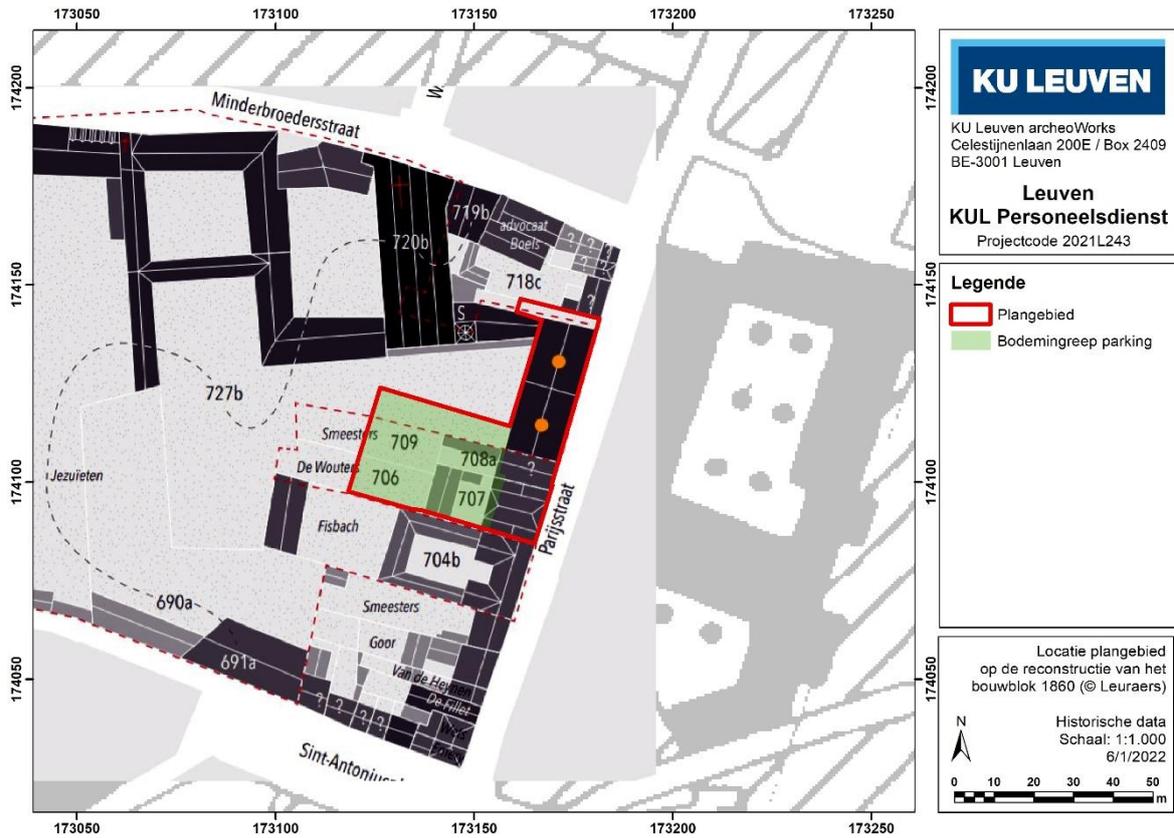
Figuur 23. Het plangebied geplot op de kaart van Joseph de Ferraris, 1771-1778 (© KBR-AIV).

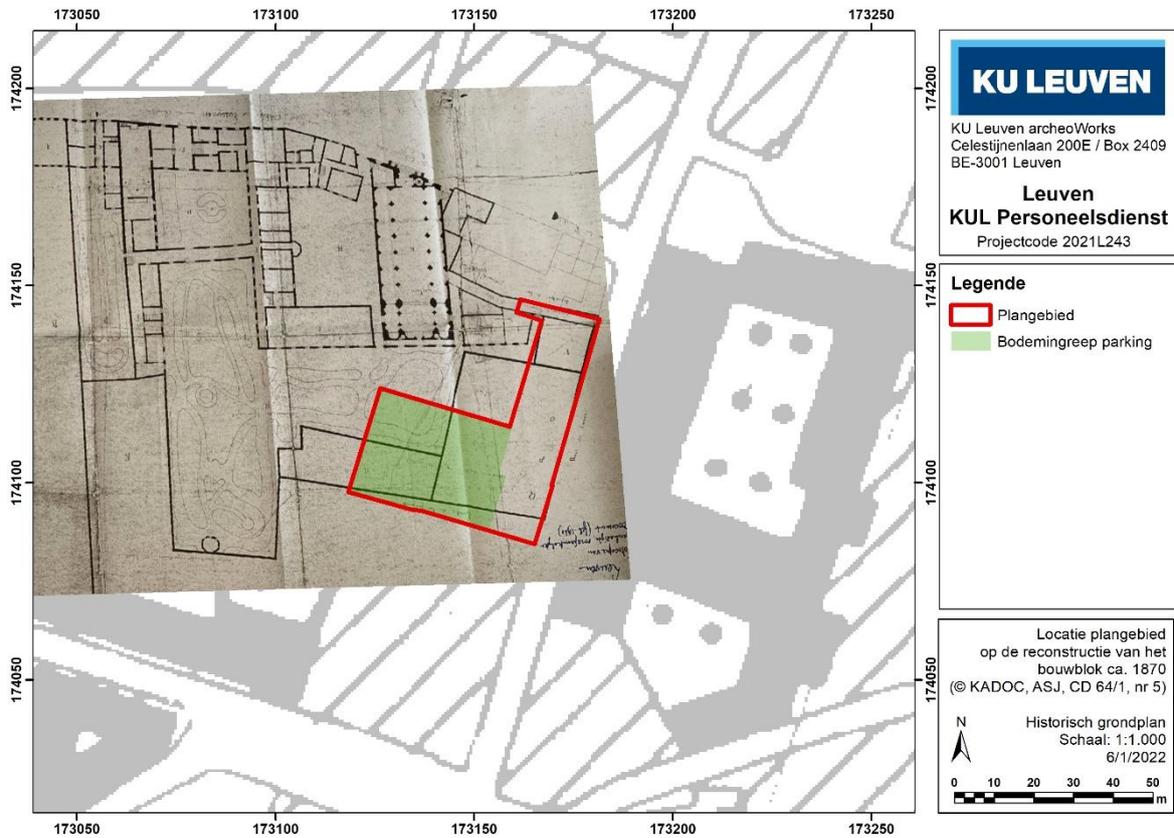
Figuur 24. Het plangebied geplot op de kaart van Jobard, 1825 (© KBR).

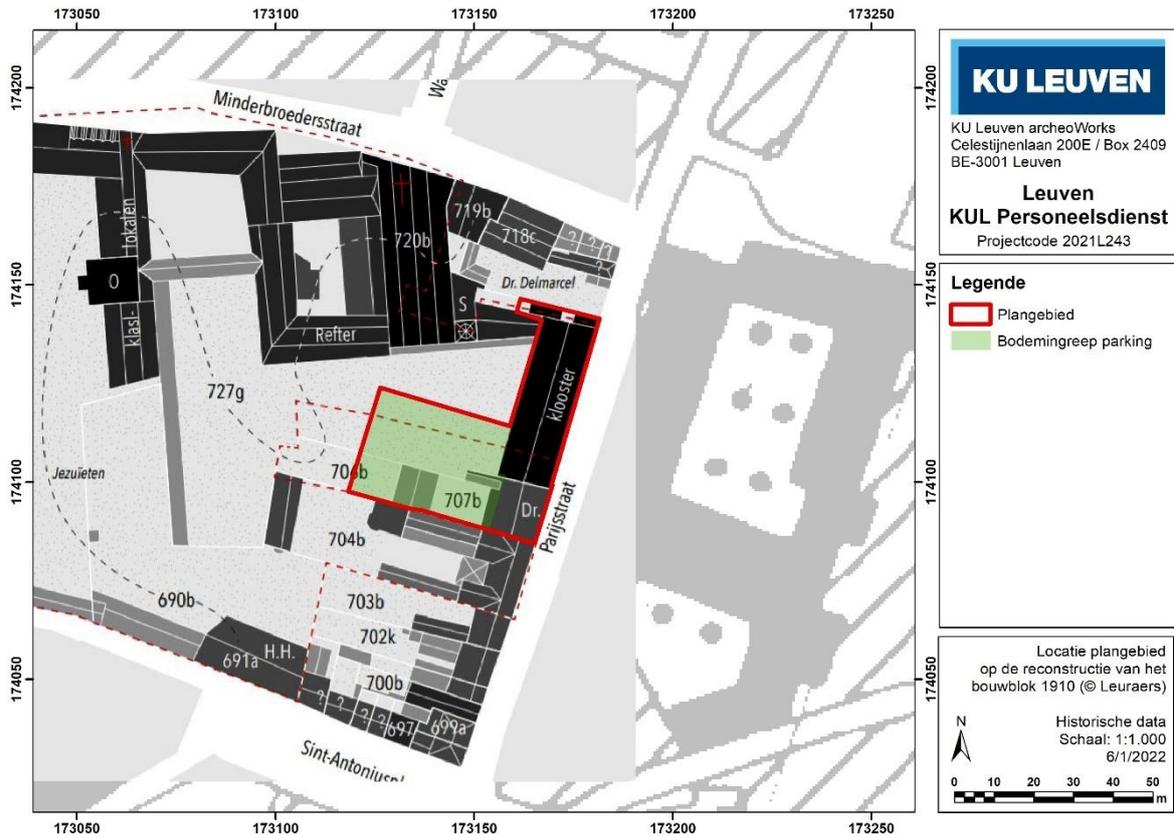
Figuur 25. Het plangebied geplot op het Primitief Kadaster, ca. 1840 (© KBR-AIV).

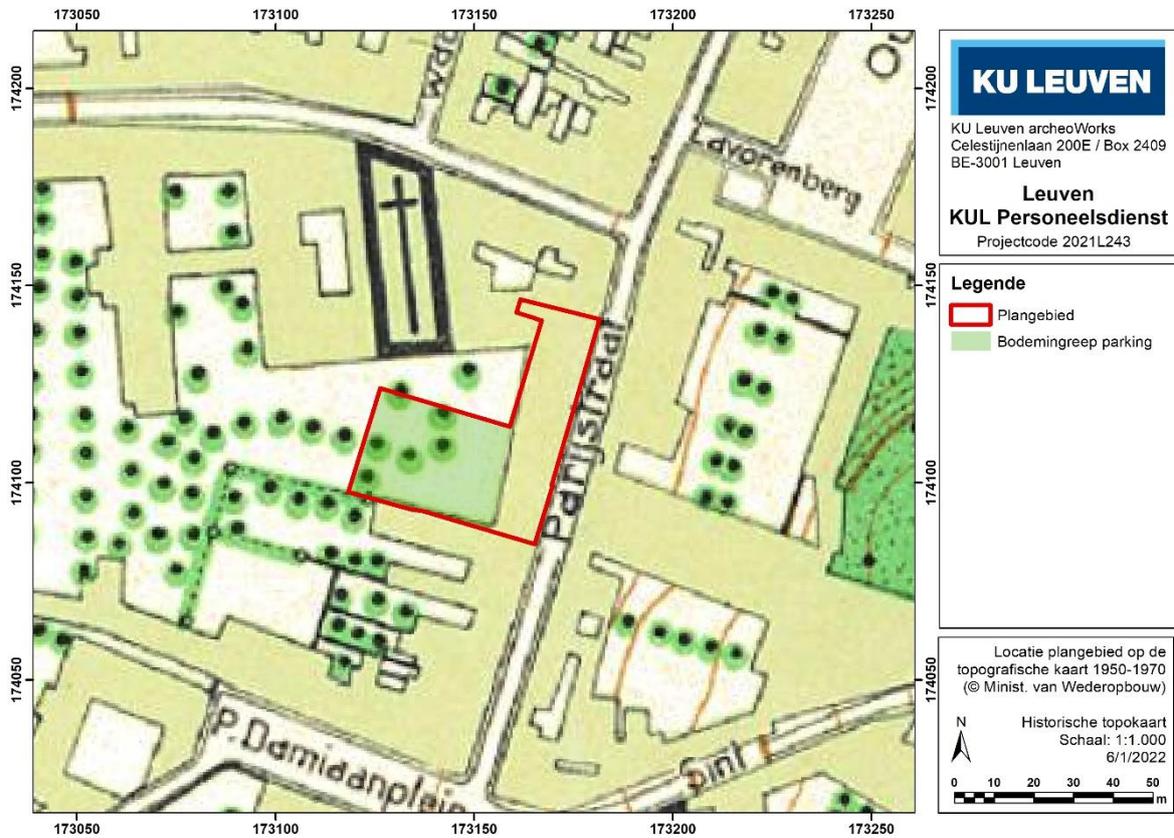
Figuur 26. Het plangebied op een reconstructie van het bouwblok, ca. 1860 (© Leuraers).

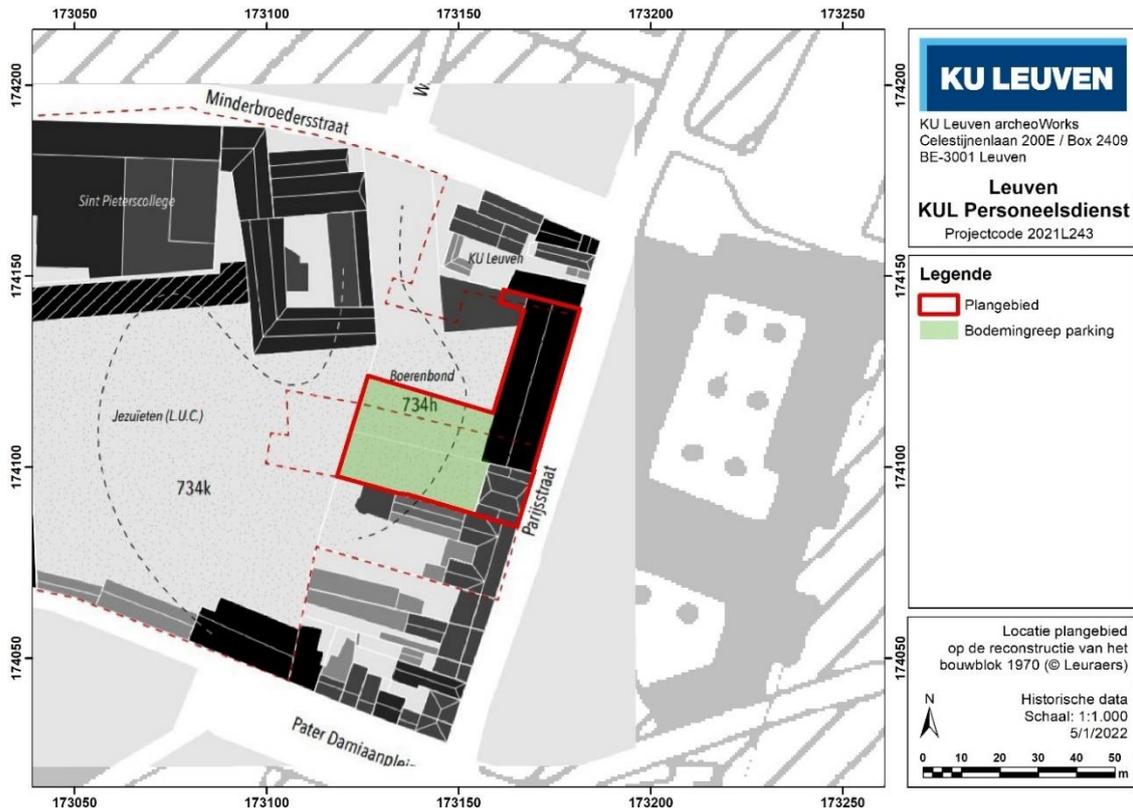
Figuur 27. Het plangebied op een anoniem plan van het bouwblok, ca. 1870 (© KADOC).

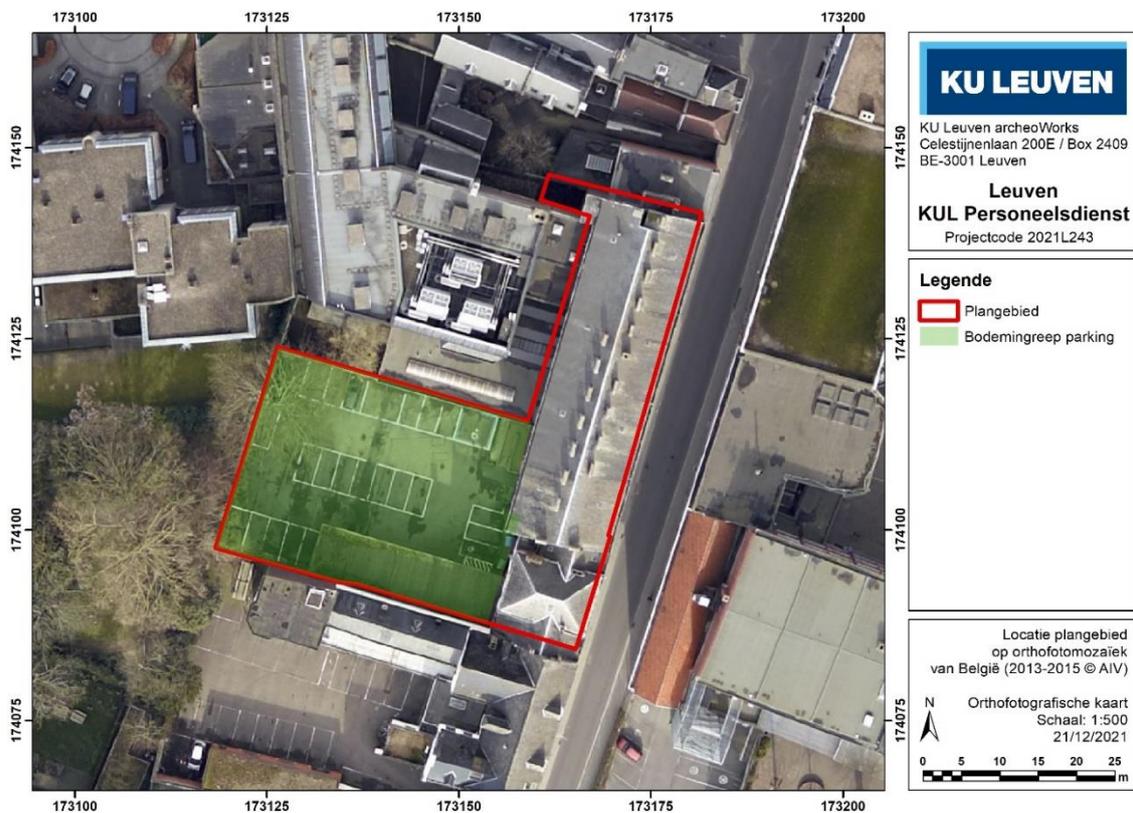
Figuur 28. Het plangebied op een reconstructie van het bouwblok, ca. 1910 (© Leuraers).

Figuur 29. Het plangebied in de periode 1950-1970 (© Ministerie van Wederopbouw).

Figuur 30. Het plangebied op een reconstructie van het bouwblok, kort na 1970, met de kerk langs de Minderbroedersstraat afgebroken (© Leuraers).

Figuur 31. Het plangebied geplot op de orthofotomosaïek reeks 2013-2015 (© AIV).

2.4 Interpretatie

Op basis van de bureaustudie kan worden geconcludeerd dat het plangebied een terrein betreft die in grote mate door de mens tot stand is gekomen. De natuurlijke te verwachten hellingsgraad op de oostoever van de Dijle is niet langer aanwezig. Net zoals in de onmiddellijke omgeving zijn er artificiële terrassen ontstaan om bebouwing en infrastructuur te accommoderen. Deze grootschalige bodemingrepen zijn echter minstens ten dele reeds in de middeleeuwen aangevangen, waardoor niet alleen de terreinimpact zelf, maar ook latere menselijke aanwezigheid nog als archeologisch relevante informatie gezien mag worden.

De bureaustudie wijst ook uit dat de kans op het aantreffen van laatmiddeleeuwse en postmiddeleeuwse restanten zeer groot is. Ten laatste in de 16^e eeuw was het bouwblok omsloten door de Parijsstraat ten oosten, de Minderbroedersstraat ten noorden, de Dijle ten westen en het Damiaanplein/Brandgang ten zuiden reeds volledig bebouwd, waardoor mag aangenomen worden dat de onmiddellijk achterliggende gronden ook intensief in gebruik genomen waren. Hierbij moet men denken aan alle mogelijke activiteiten die gepaard gaan met tuinbouw en -aanleg, waterputten, afvalcontexten, percellering, enz. Op basis van een grondplan uit 1659 kan voor de aanpalende percelen duidelijk worden afgeleid dat er ook rekening gehouden moet worden met intensieve bebouwing op het achterliggende perceel, met andere woorden ter hoogte van de geplande bodemingrepen.

Los van (post-)middeleeuwse sporen, dient er op basis van precedents binnen het stadscentrum van Leuven in principe ook rekening gehouden te worden met vindplaatsen vanaf de ijzertijd en zeker Romeinse tijd. De kans op het aantreffen van behoudenswaardige vindplaatsen uit de steentijden of bronstijd is dan weer erg klein, hoewel losse vondsten zeker niet uit te sluiten zijn.

De meer recente ingebruikname van het perceel, en meer specifiek ter hoogte van de zone van de geplande bodemingrepen, heeft niet noodzakelijk een negatieve impact gehad op het aanwezige bodemarchief. Mogelijk is het terrein genivelleerd geweest alvorens de huidige verharding aan te brengen, maar de kans is groot dat het in dat geval gaat om ophogingspakketten. Het nivelleren van het terrein kan echter zeker ook een meer historische oorsprong hebben.

Concluderen moet gesteld worden dat de kans op de aanwezigheid van (behoudenswaardige) archeologische restanten binnen het plangebied, en meer specifiek binnen de zone van de geplande werkzaamheden, zeer groot is. De vraag is echter of de geplande bodemingrepen, waarvan de impact qua diepte eerder beperkt blijft, ook een negatieve impact zouden hebben op dit bodemarchief. Onder 'negatieve impact' moet niet alleen het direct raken/vernielen van de archeologische restanten worden begrepen, maar moet er ook een buffer in rekening gebracht worden tussen de bodemingreep en de archeologische resten. De verwachting is dat landschappelijke boringen geen uitsluiting zullen kunnen bieden hierover, vooreerst door de moeilijkheidsgraad voor het interpreteren van de profielen, maar ook door de mogelijk complexe stratigrafie en de te verwachten aanwezigheid van puin die het boren kan bemoeilijken. De meest geschikte manier om dit betrouwbaar in kaart te brengen is daarom door middel van een proefputtenonderzoek.

3 Proefputten

3.1 Doelstelling en onderzoeksvragen

De in § 1.3 vooropgestelde algemene onderzoeksvragen kunnen verder aangevuld worden met onderstaande vragen. Deze zijn niet exhaustief en kunnen tijdens het veldwerk, de uitwerking en de rapportage worden aangevuld op basis van vooruitschrijdend inzicht:

- *Is er sprake van één of meerdere archeologische niveaus?*
- *Vanaf welke diepte onder het maaiveld kunnen er archeologische sporen verwacht worden?*
- *Zijn er archeologische periodes vertegenwoordigd die niet reeds op basis van de bureaustudie te verwachten waren? Zo ja, welke?*
- *Met welk type features moet er rekening gehouden worden (bvb. ophogingslagen, grondsporen, architecturale resten, enz.)?*
- *Biedt het plangebied potentieel om tuinarcheologisch onderzoek uit te voeren?*
- *Zijn er zones waar mogelijk geen vervolgonderzoek nodig is (door bvb. voldoende dikte van de buffer, aanwezigheid van grootschalige verstoringen, enz.)?*
- *Indien er onvoldoende buffer gegarandeerd kan worden bij een behoudenswaardige vindplaats, maak dan een plan van aanpak op over hoe de archeologische resten (uit het bovenste vlak) maximaal te documenteren en hoe daarbij tegelijkertijd de eventuele diepere niveaus zoveel mogelijk te vrijwaren.*

3.2 Strategie terreinwerk

Het archeologisch veldteam bestond uit project- en veldwerkleider Johan Claeys (erkend archeoloog type 1) en veldarcheoloog Bram Peeters. De proefputten werd aangelegd en gedocumenteerd op maandag 27 en dinsdag 28 juni 2022 en vervolgens gedicht op vrijdag 1 juli.

Proefputten zijn een betrouwbare onderzoeksmethode om inzicht te verkrijgen in complexe stratigrafie, bvb. in stadscontexten en hebben een meer beperkte impact dan doorlopende sleuven. Door de relatieve kleinschaligheid van het te onderzoeken gebied en de noodzaak om deze ook na het proefputtenonderzoek nog een tijdlang als parking in gebruik te houden, is het graven van proefsleuven als onderzoekstechniek hier minder geschikt.

Er werd geopteerd om een viertal proefputten uit te graven en onderzoeken, verspreid over de zone met de geplande bodemingreep (zone parking). In Figuur 33 wordt de uiteindelijke spreiding van de putten weergegeven, die nauw aansluit op het oorspronkelijke plan. De proefputten liggen maximaal 15 m uit elkaar. De zuidoostelijke hoek van de parking kon op dit ogenblik niet onderzocht worden, aangezien hiermee de passage voor voertuigen ernstig belemmerd zou worden. De noordwestelijke hoek kon niet tot op grote diepte onderzocht worden, om de wortels van de te behouden boom niet te beschadigen; daarom werd PP3 iets meer naar het oosten ingepland. De coördinaten van de vier gegraven proefputten zijn als volgt (telkens wordt de ZW hoek aangegeven):

- Proefput PP1: x = 173 122,21 m / y = 174 098,04 m
- Proefput PP2: x = 173 139,22 m / y = 174 104,55 m
- Proefput PP3: x = 173 134,40 m / y = 174 115,60 m
- Proefput PP4: x = 173 150,21 m / y = 174 111,06 m

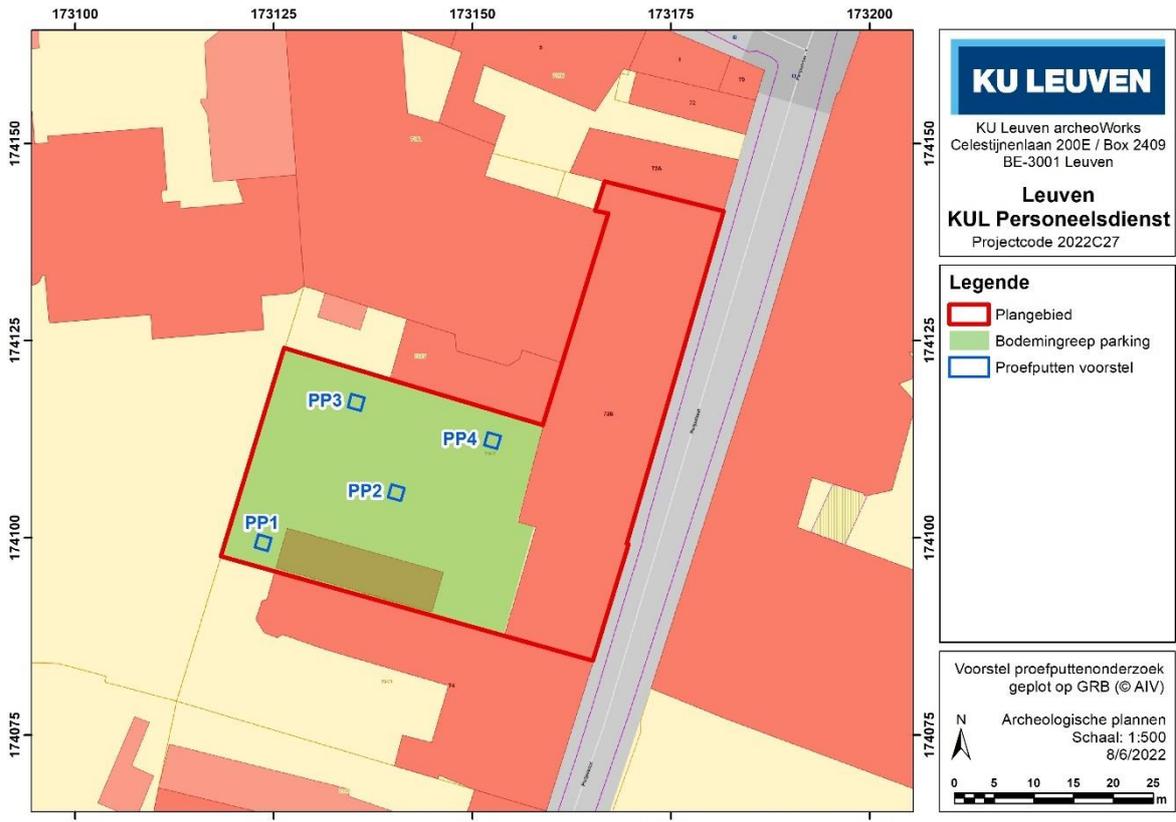
De putten werden aangelegd door een graafmachine met gladde bak, nadat de verharding (asfalt) verwijderd werd met behulp van een drillboor. Om op een veilige manier een grotere diepte te kunnen bereiken, werden de proefputten iets groter gemaakt dan aanvankelijk gepland (ca. 185 x 185 cm).

Er werd rekening gehouden met een mogelijk complexe stratigrafie, waarbij het eventueel nodig zou zijn om verschillende vlakken te documenteren volgens de normen beschreven in de Code Goede Praktijk voor opgravingen. Er werd gestreefd om waar mogelijk de natuurlijke bodem te bereiken, maar dit kon binnen geen enkele werkput op een veilige manier verwezenlijkt worden. Enerzijds werden er in alle proefputten in situ te behouden architecturale restanten aangetroffen, waardoor de bewegingsvrijheid voor diepere uitgravingen beperkt werd. Anderzijds werd er in WP3 een diepte van 2,40 m en in WP2 een diepte van 3,40 m (waarvan de laatste 0,90 m met een edelmanboor) onder het maaiveld bereikt zonder dat op het eerste zicht de natuurlijke, ongeroerde bodem werd bereikt.

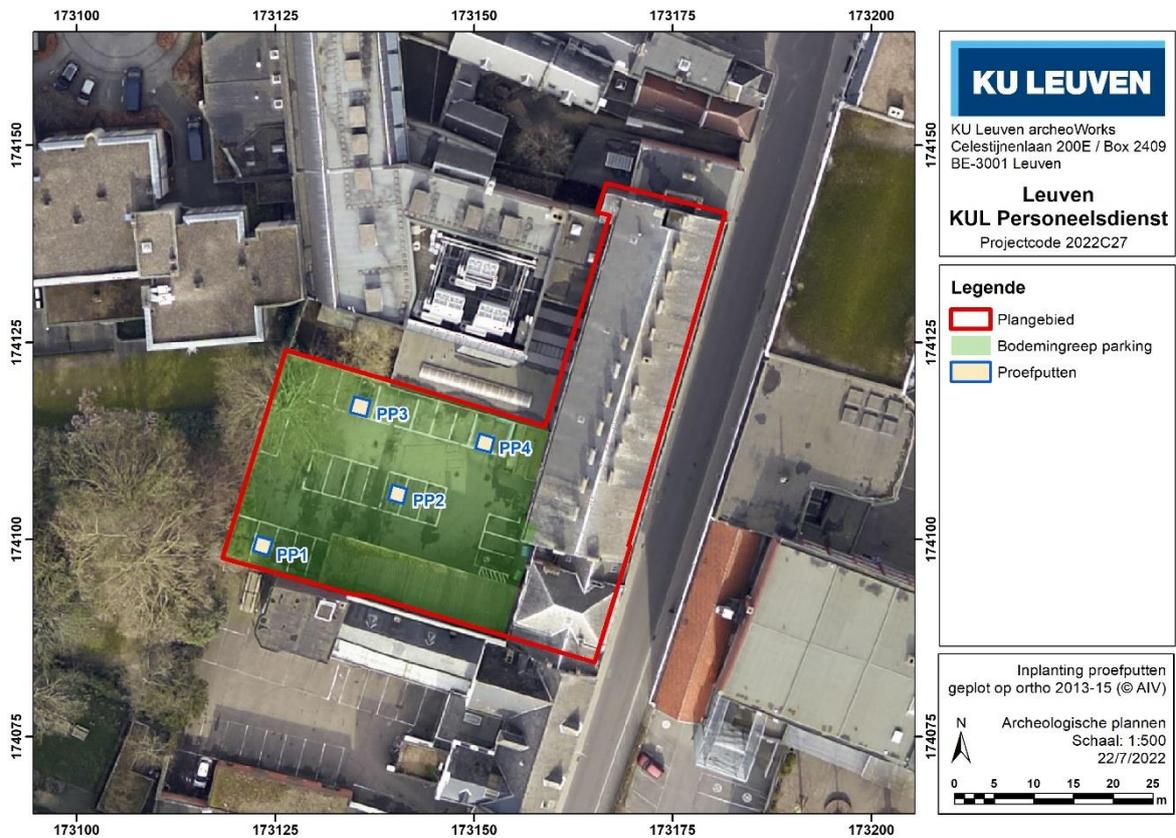
Per put werd één volledig profiel gedocumenteerd, zowel fotografisch als ingetekend op schaal 1:20. Bij proefputten PP1, PP2 en PP4 werd ook telkens één vlak met structuren, sporen en (recente) leidingen gefotografeerd en ingetekend op schaal 1:20. De tekeningen werden met de hand gemaakt, waarbij de ingemeten hoekpunten van de proefputten toelieten om deze tekeningen naderhand te digitaliseren en georefereren. Bij werkput WP3 bleek het niet nodig om een vlak te documenteren; de aangetroffen architecturale resten waren enkel zichtbaar in het zuidelijke profiel en de rest van het diepst aangesneden vlak bestond was aangelegd middenin een ophogingslaag.

De putten waren voorheen uitgezet met behulp van een Trimble gps. De vlaktekeningen en profieltekeningen werden vervolgens analoog ingetekend met behulp van meetlinten.

Er hoefde bij het veldwerk niet te worden afgeweken van de richtlijnen uit de relevante hoofdstukken in de Code Goede Praktijk (v. 4.0) § 8.6: proefsleuven en proefputten.

Figuur 32. Voorstel inplanting van de proefputten, geplot op het Grootschalig Referentiebestand (© AIV).

Figuur 33. Definitieve inplanting van de proefputten, geplot op de orthofotomozaïek van 2013-2015 (© AIV).

3.3 Resultaten

3.3.1 Landschappelijke waarnemingen

Nergens werd binnen de proefputten de natuurlijke, onverstoorde moederbodem aangetroffen, waardoor er geen landschappelijke waarnemingen gemaakt konden worden. Enerzijds werden er in alle proefputten in situ te behouden architecturale restanten aangetroffen, waardoor de bewegingsvrijheid voor diepere uitgravingen beperkt werd. Anderzijds werd er in PP3 een diepte van 2,40 m en in WP2 een diepte van 3,40 m (waarvan de laatste 0,90 m met een edelmanboor) onder het maaiveld bereikt zonder dat op het eerste zicht de natuurlijke bodem werd bereikt.

De huidige verharding, samen met de onderliggende funderingslagen, dateert van het einde van de 20^e eeuw. Samen vormen ze een pakket van ca. 50 cm dik, dat in alle vier de proefputten is aangetroffen. De bodemopbouw daaronder lijkt te bestaan uit opeenvolgende ophogingslagen met een textuur die varieert van leem tot grof zandige leem en met in meer of mindere mate bouwpuinspikkels en -fragmenten. De hogere lagen moeten gedateerd worden in de nieuwste tijd, terwijl er in proefputten PP2 en PP3 niveaus bereikt zijn die wellicht dateren uit de 17^e-18^e eeuw. Uit de diepste lagen in beide proefputten kon er echter geen dateerbaar vondstmateriaal verzameld worden. De gelaagdheid aangetroffen in proefput PP1 was een uitzondering, aangezien het hier wellicht gaat om opvullingspakketten van een deels afgebroken bakstenen structuur.

3.3.2 Sporen en structuren

3.3.2.1 Algemeen

Overkoepelend kan er gesteld worden dat er wellicht over het hele terrein sprake is van een eerste archeologisch relevant niveau onmiddellijk onder de huidige verharding met funderingslagen. Deze recente lagen bestaan uit een 10-15 cm dik pakket asfalt en 30-40 cm dik pakket fundering van deze verharding, bestaande uit lagen steenslag en bouwzand. Meestal komen beide lagen voor, maar niet consequent over het volledige terrein. Er is dus over het volledige terrein sprake van een recente pakket met een gemiddelde dikte van 50 cm (variërend tussen 40 cm ter hoogte van het westprofiel van PP4 tot ruim 55 cm in het oostprofiel van PP3 en noordprofiel van PP1). In proefput PP1 kon er worden vastgesteld dat er zeker twee fasen zijn in de recente funderingslagen. Minstens lokaal zijn deze lagen opnieuw doorgraven voor de aanleg van een gres rioolbuis, waarna de bovenste laag van de fundering en de verharding opnieuw moesten worden aangebracht.

In alle vier de proefputten werden architecturale restanten aangetroffen die getuigen van verschillende gebruiksfasen van het perceel. In twee gevallen (PP2 en PP4) was dit onmiddellijk onder de recente verharding/fundering; in het geval van PP1 zat er nog een dun pakket ophoging tussen; in het geval van PP3 gaat het om verschillende ophogingslagen. Wellicht zijn deze duidelijk stratigrafische verschillen ook representatief voor verschillende periodes.

3.3.2.2 Proefput PP1

In PP1, in de zuidwestelijke hoek van de parking, werd er een hoek van de bakstenen structuur S9 aangetroffen, ruwweg noord-zuid georiënteerd. Deze oriëntatie wijkt licht af van de oriëntatie van de huidige perceelsgrenzen. De breedte van de noordelijke muur kon niet worden vastgesteld, aangezien deze

deels onder het profiel verborgen bleef. De bovenzijde van het muurwerk bevindt zich op 56 cm onder het maaiveld (ca. 22,27 m TAW). De oostelijke muur is slechts één steen breed (10-12 cm). Naar het zuiden toe was deze smallere muur geleidelijk afgebroken voor de aanleg van een nieuwe nutsleiding, minstens tot onder het bereikte opgravingsniveau van 1,95 m onder het maaiveld. De gebruikte bakstenen hebben een formaat van ca. 23,5 x 10 x 5,5 cm, waarbij dient te worden opgemerkt dat de meeste bakstenen uit fragmenten lijken te bestaan.

Beide muren zijn opgetrokken in een onregelmatig verband (grotendeels streks) met behulp van een donkergrijze, harde mortel. Onderin de noordelijke muur is minstens één steenlaag opgebouwd uit op hun zijkant geplaatste bakstenen (diepere steenlagen en dus de onderkant van de muur konden niet worden bereikt binnen de omvang van deze proefput). Tegen de façade van deze onderste steenlaag is een aangekoekte, donkere laag waargenomen. De noordelijke muur kende ook een jongere bouwphase, waarbij de bovenste steenlagen met een andere, meer moderne cementmortel waren opgetrokken. De bovenzijde van de oudere bouwphase bevindt zich op 73 cm onder het huidige maaiveld.

De fragiliteit van de smalle oostelijke muur doet vermoeden dat het hier niet om een dragende structuur gaat, maar bvb. om een beerbak, cisterne of een kelder zonder bovenbouw. Hoewel er geen geassocieerde vulling aangetroffen werd om deze stelling eventueel te verifiëren, kan de aangekoekte materie tegenaan de diepste steenla(a)g(en) mogelijk in de richting van een beerbak wijzen. Dit zou dan wel betekenen dat de beerbak op het eind van zijn gebruik geleegd werd. Een andere mogelijkheid is dat de verkleuring gecreëerd werd door houtskool, waarvan er lokaal nog wat restanten werden teruggevonden dicht tegen dit onderste deel van de muur.

Het westprofiel bood een goed beeld van de gelaagdheid binnenin de structuur. Onderin bevindt er zich een dik pakket lichtbruinrijze, zandige leem (S110), met daarbovenop een pakket voornamelijk bestaand uit tegelfragmenten, met wat baksteen- en glasfragmenten (S109). Deze is op zijn beurt afgedekt met een eerder steriele laag sterk zandige leem (S108). De manier waarop deze lagen zijn afgezet, maakt duidelijk dat ze van bovenaf in de structuur (beerbak/kelder/....?) werden gedumpt. Laag S107 komt wellicht overeen met een continue ophogingslaag die in alle vier de proefputten werd aangetroffen en die bestaat uit donkerbruinrijze, sterk humeuze en compacte leem met veel bouwpuinfragmenten en houtskoolspikkels. Elders werd deze min of meer identieke laag respectievelijk de nummers S103/S104 (PP2), S111 (PP3) en S100 (PP4) toebedeeld. Lokaal bevat deze laag ook veel glasscherven, zoals kon worden vastgesteld bij PP2 en PP4.

De oostelijke helft van de put is ingenomen door een recente vergraving in de vorm van een sleuf voor een nutsleiding, met name een gres rioolbuis. Deze was behoorlijk diep ingegraven: de bovenzijde van de buis bevindt zich op 1,20 m onder het huidige maaiveld. Bij het uitgraven van deze sleuf werd de oostelijke muur van structuur S9 moedwillig vernield. Eventueel is ook het legen van deze put te associëren met deze fase. De gres pijp zat volledig ingebed in een dik en breed pakket groenig bouwzand; daarbovenop werd bruine, sterk lemige grond met veel bouwpuinfragmenten gestort om de sleuf te dichten. Opvallend was dat de sleuf doorheen de onderste funderingslagen van de huidige verharding snijdt, maar dat de verharding zelf, alsook de steenslag eronder, wel continu doorlopen over allen vier de profielen. Dit toont aan dat er, ten minste lokaal, sprake is van minstens twee fasen bij het aanbrengen van de funderingslagen onder de huidige verharding. Mogelijk was een deel van de funderingslagen reeds aangebracht vooraleer de nutsleiding(en) werden uitgegraven.

3.3.2.3 Proefput PP2

In proefput PP2, centraal op de parking, werden twee bakstenen structuren aangetroffen. Muur S8 is NNO-ZZW georiënteerd en opgetrokken uit een erg onregelmatig baksteenverband, bijna uitsluitend bestaande uit baksteenfragmenten van 11-12 cm dik en 5,5-6 cm breed (volledig bewaarde lengtes konden niet worden waargenomen). De westelijke outline van de muur kon worden vrijgelegd, maar de oostelijke rand was minder duidelijk gedefinieerd. Mogelijk gaat de muur hier over in een (deels bewaard) stuk vloer. De muur S8 zelf is minimaal 48 cm breed en de bovenkant bevindt zich op ca. 50 cm onder het maaiveld (22,36 m TAW). De westelijke façade kon worden vrijgelegd tot op een diepte van 1,05 m, waar de onderkant werd vastgesteld. De muur is gemetseld met behulp van een geelwitte kalkmortel. De diepere steenlagen, die ook brokken kalkzandsteen bevatten, vertonen geen enkele regelmaat en lijken als fundering willekeurig in de aanleg sleuf gegoooid.

Dwars op deze muur, maar los ervan, werd een klein stuk van een andere muur (S7) vrijgelegd. Ook deze was erg onregelmatig in opbouw, opgetrokken uit baksteenfragmenten, waardoor het moeilijk is om de exacte contouren te definiëren. De bovenzijde van deze muur bevindt zich op 46 cm onder het maaiveld (22,38 m TAW). In de onmiddellijke omgeving werd er in het profiel nog een blok mergel aangetroffen, die echter geen deel lijkt uit te maken van deze structuur. De aanwezigheid van een moderne leiding (niet weergegeven in de KLIP-melding, maar mogelijk nog in gebruik), maakte het niet mogelijk om dit deel van proefput 2 verder te onderzoeken.

Wel was het mogelijk om ten westen van muur S8 een sondage uit te graven tot op een diepte van 2,50 m onder het maaiveld. Het westprofiel van deze put werd vervolgens gedocumenteerd. Tot onderin bestond de bodemopbouw uit antropogene ophogingslagen met bouwpuinfragmenten (S105 en S106). Door middel van een handmatige edelmanboring kon vervolgens nog 90 cm dieper geboord worden in erg natte omstandigheden (bemoeilijkt door de zware regenval van de eerste opgravingsdag). Dit maakte het lezen van de opgeboorde grond erg moeilijk, maar er kon wel worden vastgesteld dat er tot onderaan de boring (ca. 19,47 m TAW) nog bouw materiaal werd aangetroffen. Ook qua kleur leek het op de continuering van de diepst aangetroffen ophogingslaag (S106).

3.3.2.4 Proefput PP3

In proefput PP3, in het noorden van de parking, werden geen structurele resten binnen de contouren van de geplande werkput zelf aangetroffen. Maar door de manier van machinaal opgraven, waarbij gestreefd werd naar een zo recht mogelijk noord-, west- en oostprofiel, werd het zuidprofiel wat uitgehold. Ca. 20 cm ten zuiden van de geplande contouren van deze proefput werd in het profiel een stuk muur (S1) aangetroffen dat deels handmatig verder vrijgelegd kon worden. De bovenkant ervan kon ingemeten worden op een diepte van 1,35 m onder het maaiveld (ca. 21,34 m TAW) en de onderkant op 1,70 m onder het maaiveld. Doordat dit zuidprofiel en deze muur in het bijzonder niet op een veilige manier verder vrijgelegd kon worden, is het mogelijk dat de bewaarde opstand van deze muur S1 reeds op een hoger niveau aanvangt en tot op een dieper niveau doorloopt. De stratigrafie in de profielen lijkt echter te suggereren dat de bovenzijde zich in ieder geval niet veel hoger kan bevinden.

De muur is opgetrokken met behulp van witte kalkmortel. Er konden geen volledige baksteenfragmenten worden herkend (? x 11 x 6 cm). De diepste drie vrijgelegde lagen hellen sterk af naar het noorden; de muur verbreedt dus naar onder, maar op een eerder onorthodoxe wijze. Mogelijk betreft het hier dan ook een verzakt deel van de oorspronkelijke muur.

Deze proefput kon worden aangelegd tot op een diepte van 2,40 m onder het maaiveld (ca. 20,31 m TAW). Ook hier bestond de volledige bodemopbouw uit opeenvolgende antropogene ophogingslagen. Onderin was de natuurlijke, onverstoorde bodem nog niet bereikt. Door de hoeveelheid bouwpuin in het onderste pakket lukte het ook niet om dieper te boren.

3.3.2.5 Proefput PP4

In proefput PP4, in de noordoostelijke hoek van de parking, werd een oost-west georiënteerde muur(fundering) aangetroffen (S3). Deze was opgetrokken uit baksteenfragmenten (? x 9-11 x 5-6 cm) gezet in witgele, zandige kalkmortel; nergens kon een volledige baksteen worden herkend. Ten noorden van de muur werden aangrenzende muurrestanten aangetroffen (S4 en S5), die eveneens uit baksteenfragmenten met gelijkaardige afmetingen waren opgetrokken. Deze structuren lijken gelijktijdig, maar staan los van muur S3. In deze zone werd niet verder verdiept. Ten zuiden van muur S3 sluit ook muur S6 dwars aan op S3, maar staat er verder los van. Deze muur was opgetrokken uit baksteen(fragmenten) van 23,5 x 10-11 x 5,5-6 cm.

Ten oosten hiervan en ten zuiden van S3 kon de werkput uitgediept worden, waarbij de onderzijde van muur S6 kon bereikt worden op een diepte van 98 cm onder het maaiveld. De onderzijde van muur S3 werd niet bereikt, maar deze verbreedt met ruim 10 cm op een diepte van 128 cm onder het maaiveld. De natuurlijke, onverstoorde bodem werd ook in deze proefput niet bereikt. Er kon vanuit praktisch oogpunt niet dieper gegraven worden door de erg beperkte werkruimte beschikbaar tussen de aangetroffen historische structuren.

Binnen deze werkput werd dezelfde donkerbruingrijze, sterk humeuze en compacte laag (hier S100 benoemd) met veel bouwpuin teruggevonden onder de funderingslagen van de huidige verharding als in de andere proefputten. S102 is een identiek laagje die daar nog bovenop ligt, maar lokaal gescheiden van S100 door een dun laagje matig grof, groengeel bouwzand (S101). Wellicht is dit het gevolg van vergravingen bij de aanleg van de huidige verharding. Muur S6 is ingebed in een lichtbruine, lemige laag met veel bouwpuin en wat schelpfragmenten (S117). Deze is afgezet bovenop een groengrijze, eerder grof zandige laag met veel minder bouwpuinspikkels (S118).

Figuur 34. Zicht op noordprofiel van proefput PP1. Let op hoe de sleuf voor de gres rioleringspijs ook doorheen een deel van de funderingslagen van de huidige verharding snijdt.

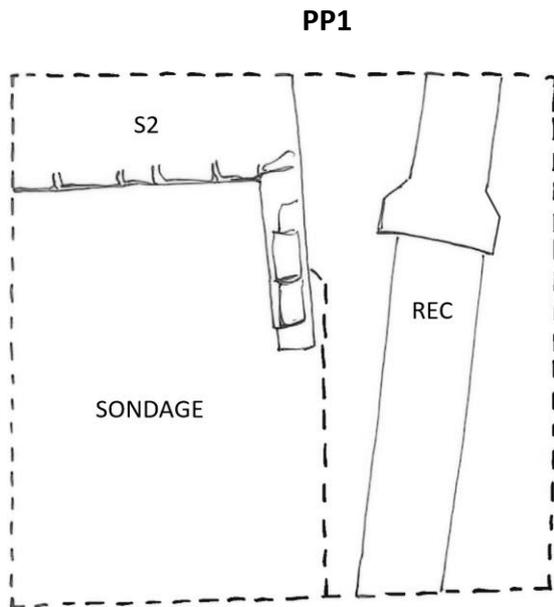
Figuur 35. Overzicht van het vlak en zicht op het oostprofiel van proefput PP2.

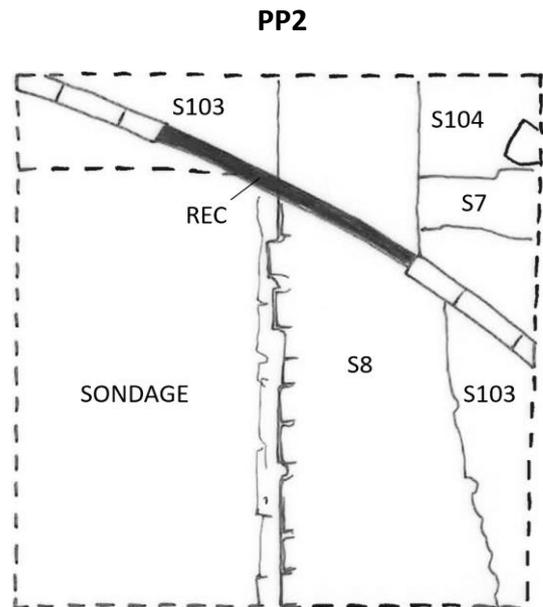
Figuur 36. Zicht op het noordprofiel van proefput PP3.

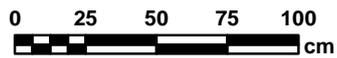
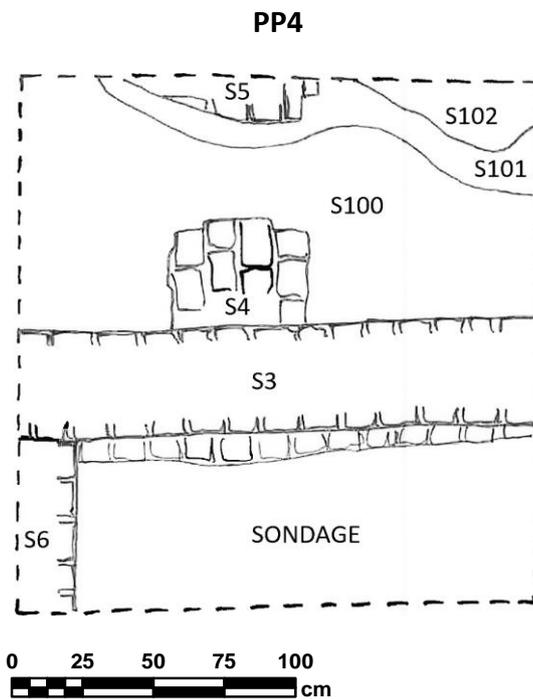
Figuur 37. Overzicht van het vlak en zicht op het westprofiel van proefput PP4.

Figuur 38. Vlaktekening proefput PP1.

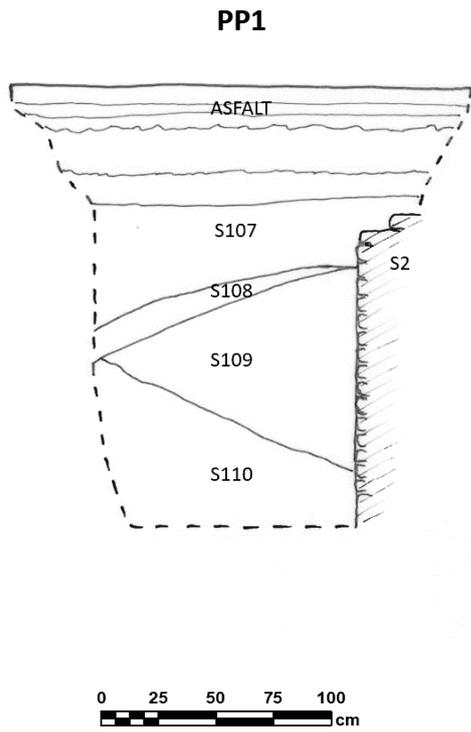

Figuur 39. Vlaktekening proefput PP2.

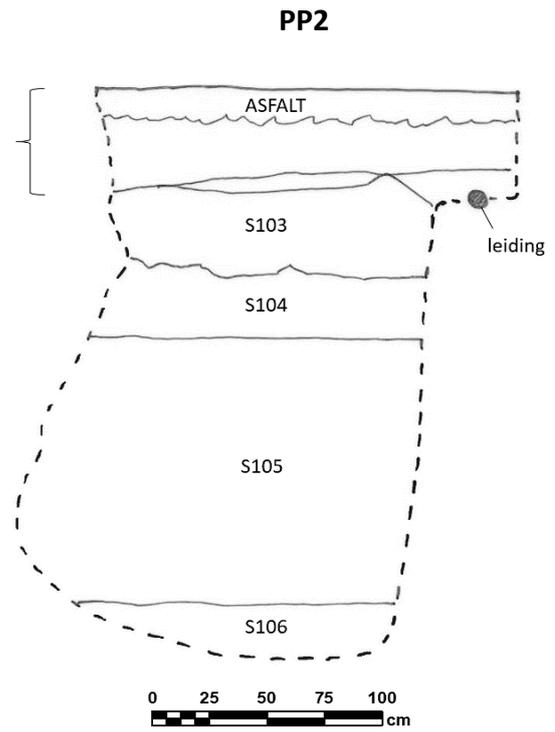

Figuur 40. Vlaktekening proefput PP4.

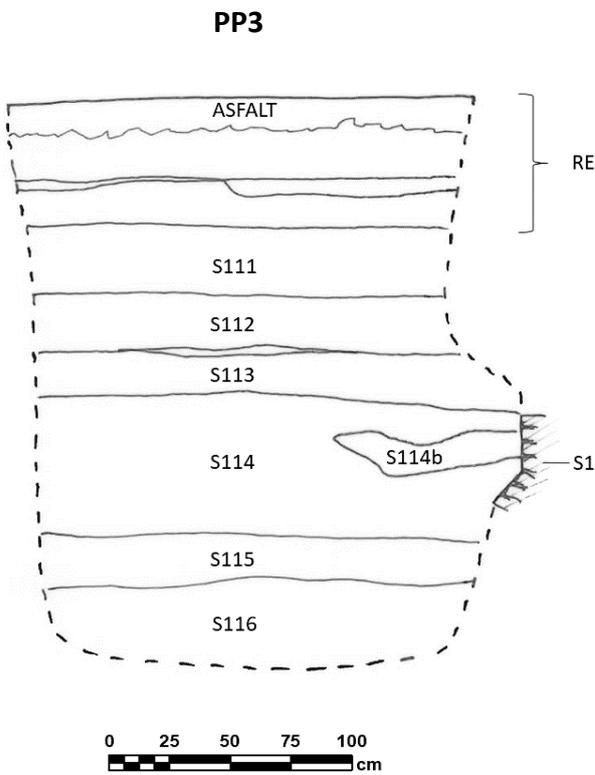
Er is geen vlaktekening gemaakt van proefput PP3, aangezien het vlak (diepst bereikte niveau) halverwege een ophogingslaag is aangelegd.

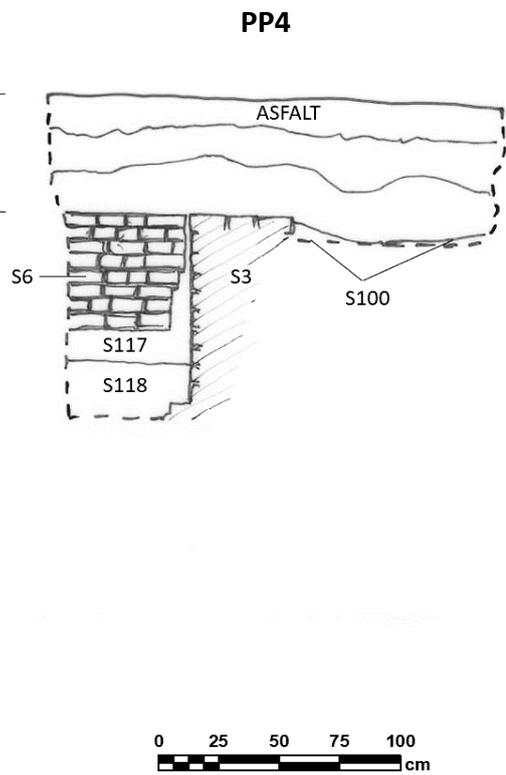
Figuur 41. Westprofiel van proefput PP1.

Figuur 42. Westprofiel van proefput PP2.

Figuur 43. Oostprofiel van proefput PP3.

Figuur 44. Westprofiel van proefput PP4.

3.3.3 Vondstmateriaal en bodemonsters

In Bijlage 3 is er een oplijsting gemaakt van de individuele vondstnummers en vondstobjecten die zijn ingezameld tijdens het veldwerk.

In totaal werden er 45 vondsten (verspreid over 10 vondstnummers) ingezameld bij de aanleg en documentatie van de vier proefputten, met name 40 aardewerkfragmenten, 1 stuk glas en 1 pijpfragment. Aangezien alle vondsten zijn aangetroffen binnen vondstrijke ophogingslagen, maar dus niet binnen gesloten contexten, werd het inzamelen beperkt tot een representatieve staal van het vondstmateriaal. Daarbij werd de nadruk gelegd op diagnostische scherven, die als dateringsargument kunnen bijdragen aan de chronologische discussie.

Het grootste deel van de vondsten (32 stuks) is verzameld uit de la(a)g(en) onmiddellijk onder de funderingslagen van de huidige verharding: vnr 1 (5 fragmenten aardewerk), vnr 4 (11 fragmenten aardewerk), vnr 6 (8 fragmenten aardewerk), vnr 7 (3 fragmenten aardewerk en 1 pijpfragment) en vnr 9 (3 fragmenten aardewerk en 1 glasscherf). Deze laag is in drie van de vier proefputten aangetroffen, hoewel deze verschillende nummers heeft meegekregen: S103/S104 in PP2, S111 in PP3 en S100 in PP4 (in PP1 ontbreekt deze laag wellicht door de vergraving van een meer recente structuur (kelder?) en pijpleiding). Lokaal bevatte deze laag ook veel glasscherven (voornamelijk van flessen) die niet werden ingezameld, aangezien deze niet als meerwaarde voor het onderzoek werden gezien. Op basis van een eerste inschatting van het vondstmateriaal moet deze laag wellicht in de late 18^e eeuw of vroege 19^e eeuw worden gedateerd. Het ingezamelde vondstmateriaal bestaat voornamelijk uit roodbakkend, geglazuurd aardewerk, in mindere mate witbakkend aardewerk en steengoed, alsook een aantal fragmenten majolica. Vooral de aanwezigheid van industrieel wit aardewerk binnen deze laag duwt de datering van het vondstmateriaal richting de nieuwste tijd.

Vooral proefput PP3 liet ons toe wat vondstmateriaal te verzamelen uit diepere ophogingslagen. Zo werden uit laag S114 6 aardewerkscherven ingezameld (vnr 2), waaronder 4 roodbakkende wandfragmenten met zoutglazuur alleen aan de buitenzijde en 2 fragmenten steengoed (één met een paarse engobe en één met cobaltversiering aan de buitenzijde). Uit de puinlaag daaronder (S115) werd 1 wandscherf grijsbakkend aardewerk ingezameld bij het opschaven van het profiel. Deze lagen kunnen in de nieuwe tijd gedateerd worden (16e-18e eeuw). Uit de diepere lagen in andere werkputten kon geen vondstmateriaal verzameld worden.

Tenslotte werd in proefput PP1 een houtskoolmonster (M1) ingezameld uit laag S110. In deze fase van het onderzoek werd er echter geen meerwaarde erkend in het uitwerken van dit monster.

Een meer gedetailleerde beschrijving en chronologie van het vondstmateriaal zal onderdeel uitmaken van de rapportage van de nog uit te voeren archeologische onderzoeksstappen.

3.4 Interpretatie

Hoewel er nieuwe vragen op te werpen zijn op basis van de resultaten uit het veldwerk, heeft het proefputtenonderzoek alle nodige informatie opgeleverd om een gemotiveerd Programma van Maatregelen uit te schrijven.

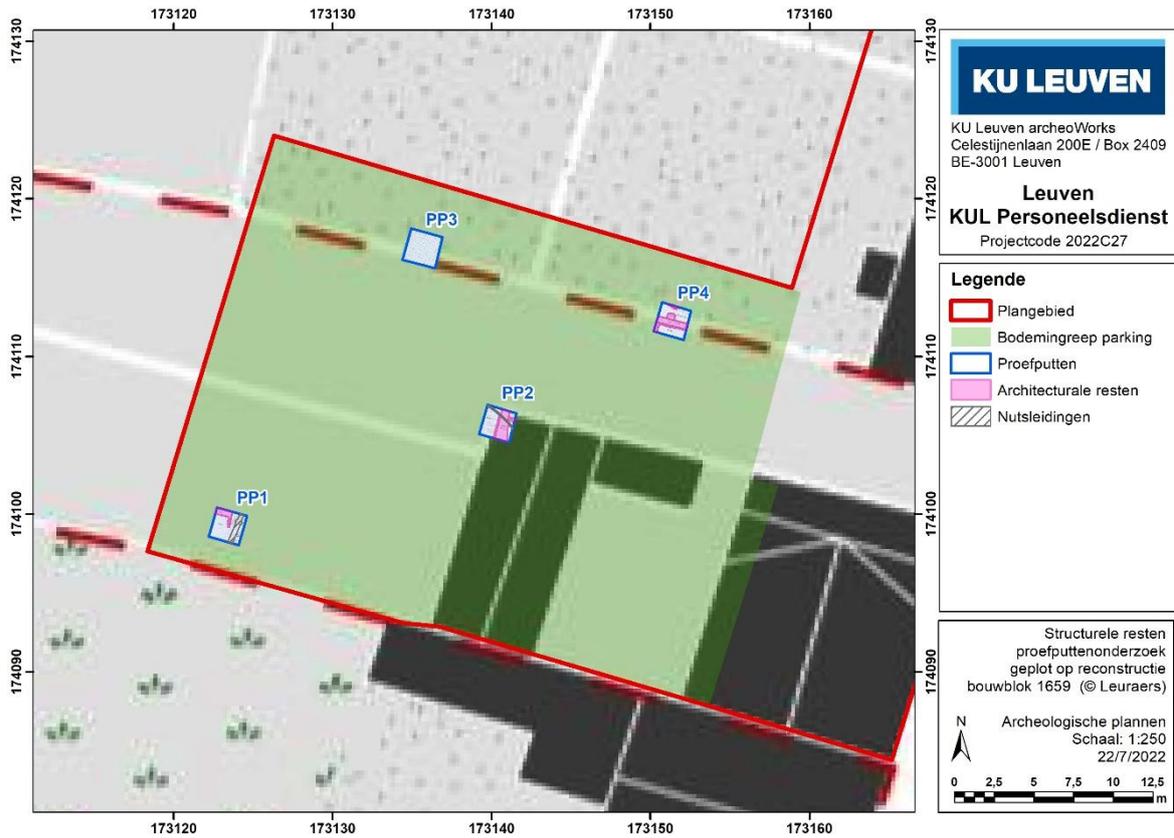
Essentieel is dat er kon worden vastgesteld dat de huidige asfalt verharding gefundeerd is op lagen bouwzand en steenslag, die samen een recent ophogingspakket van 40-55 cm vormen. Deze meest recente heraanleg van de binnenplaats van de Personeelsdienst van de KU Leuven dateert wellicht uit de jaren '90 van de voorbije eeuw. Lokaal zijn deze lagen (deels) doorsneden voor de aanleg van recente nutsleidingen, bijvoorbeeld door de riolering ter hoogte van proefput PP1 die tot minimaal 1,50 m onder het maaiveld is ingesneden, waarbij ook oudere lagen en structuren werden vernield. Andere leidingen, al dan niet nog in gebruik, zijn volledig begraven onder de laatste ophogingslagen en huidige verharding, waardoor ze eerder in de 20^e eeuw gedateerd moeten worden.

Onmiddellijk onder de funderingslagen van de huidige verharding komen structurele resten van oudere gebruiksfases van het plangebied tevoorschijn. Deze structuren zijn ingebed in een erg compacte ophogingslaag uit de late 18^e of vroege 19^e eeuw (nieuwste tijd), die in drie van de vier de proefputten kon worden geïdentificeerd. Deze laag is dus wellicht continu aanwezig over (het leeuwendeel van) het onderzoeksgebied. De architecturale resten die hierin werden aangetroffen dateren dus ten laatste uit de vroege 19^e eeuw, maar zijn zeker deels ouder.

In het geval van proefputten PP3 en PP4 is het mogelijk dat het in beide gevallen gaat om funderingsresten van de scheidingsmuur van een voormalige perceelsindeling. Deze scheidingsmuur staat afgebeeld op de kaart van het Kaartboek van Abdij van Park uit 1659 (zie Figuur 20 en Figuur 45), maar gaat mogelijk reeds terug op een laatmiddeleeuwse perceelsindeling (Maesschalck & Viaene 1992). De huidige perceelsindeling van het plangebied is een 20^e-eeuwse aanpassing. Een tweede mogelijkheid is dat de resten in proefput PP4 te linken zijn aan een smal bijgebouw dat tegen deze scheidingsmuur was opgetrokken in de 18^e eeuw. In dat geval zou de toenmalige perceelsgrens zich dus iets ten noorden van proefput PP3 en PP4 moeten bevinden. Dit is echter minder waarschijnlijk, aangezien de doorgaans nauwkeurige kadasterkaarten uit de 19^e eeuw eerder het eerste scenario lijken te bevestigen. De tweede mogelijkheid verklaart ook niet de aanwezigheid van muurresten in het zuidprofiel van proefput PP3. Het is dus waarschijnlijk dat de volledige proefput PP3 en het noordelijke deel van PP4 delen van een meer noordelijk gelegen perceel weergeven.

Voornamelijk in proefputten PP2 en PP3 konden diepere en oudere ophogingslagen worden gedocumenteerd, hoewel alleen bij proefput PP3 vondstmateriaal uit deze lagen kon ingezameld worden. Deze laten ons toe om deze lagen ruwweg in de nieuwe tijd te dateren. Muur S1 in het zuidprofiel van proefput PP3 is ingebed in deze lagen. Ook de diepste lagen in beide werkputten, die geen vondstmateriaal genereerden, betroffen nog steeds ophogingslagen; nergens werd de natuurlijke, onverstoorde bodem aangesneden, hoewel proefput PP3 tot op 2,40 m onder het maaiveld werd aangelegd en er in PP2 tot een diepte van 3,40 m onder het maaiveld geboord kon worden. Deze lagen vertegenwoordigen mogelijk middeleeuwse ophogingspakketten.

Verschillende van de aangetroffen ophogingslagen zijn erg rijk aan vondstmateriaal. Tijdens het huidige onderzoek werd hiervan slechts een representatieve staal ingezameld. Grondsporen werden niet aangetroffen, maar in principe kunnen deze zich bovenin elk ophogingspakket aftekenen.

Figuur 45. Resultaten van het proefputtenonderzoek (structurele restanten), geplot op de reconstructie van het bouwblok anno 1659 (© Leuraers).

4 Conclusies

4.1 Impact werkzaamheden en advies

Wanneer we kijken naar de geplande bodemingrepen, zal er alleen bij de aanleg van de regenwaterputten, het uitgraven van de wadi en mogelijk bij het aanplanten van de nieuwe bomen niveaus bereikt worden onder de moderne verharding/funderingslagen (pakket van ca. 40-55 cm dik). Bij deze gevallen wordt er daarom geadviseerd dat deze graafwerkzaamheden onder leiding van een archeoloog plaatsvinden, waarbij er voldoende tijd wordt voorzien om alle archeologische data te kunnen documenteren.

Ook voor de overige bodemingrepen moet er echter rekening gehouden worden met de mogelijkheid dat er onvoldoende beschermende buffer bewaard blijft bovenop de historische niveaus. De (negatieve) impact op het bodemarchief zal hier in grote mate afhangen van de praktische uitvoering van het verwijderen van de bestaande verharding en de bijhorende funderingslagen. Indien deze funderingslagen geschikt zijn voor gebruik in de toekomstplannen van het perceel en dus bewaard kunnen blijven, dan is er sprake van voldoende buffer bovenop de reeds geattesteerde architecturale en archeologische resten. In dat geval is er geen nood aan de archeologische opvolging van de werkzaamheden voor het grootste deel van het plangebied. Indien men er echter wel voor kiest om de moderne funderingslagen in hun geheel of grotendeels weg te nemen, dan is er sprake van onvoldoende buffer. In dat geval dient het archeologische vlak net onder de moderne ophoging onder leiding van een archeologisch team vrijgelegd en volledig gedocumenteerd te worden.

4.2 Beantwoording onderzoeksvragen

Op basis van deze bureaustudie, die bestaat uit een landschappelijk, historisch, cartografisch en archeologisch luik, kunnen de in § 2.1 en § 3.1 gestelde onderzoeksvragen beantwoord worden. In het bij deze archeologienota horende Programma van Maatregelen staat het vervolgtraject verder uitgeschreven.

- *Wat is de archeologische verwachting voor het plangebied? Wat is de kans op het aantreffen van archeologische sites die niet tijdens het reeds uitgevoerde vooronderzoek zijn geïdentificeerd?*

Op basis van de bureaustudie kon er geconcludeerd worden dat er binnen het plangebied voornamelijk rekening gehouden moet worden met archeologisch waardevolle restanten uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd, waarbij ook oudere periodes (met name vanaf de ijzertijd) niet op voorhand uitgesloten kunnen worden. Heel specifiek bestaat de kans dat er sporen, structuren of vondsten worden aangetroffen die direct of indirect te linken zijn aan één van de toenmalige bewoners van het perceel, de geleerde Justus Lipsius (1547-1606). Gezien de ligging van de zone van de geplande bodemingrepen achter de huidige (en toenmalige) woningen aan de straatzijde, moet er dus voornamelijk rekening gehouden worden met de sporen en overblijfselen van alle mogelijke activiteiten die gepaard gaan met tuinbouw en -aanleg, waterputten, afvalcontexten, percellering, enz. Er moet echter ook rekening gehouden worden met de structurele restanten van bijgebouwen op dit 'achtererf', zoals gesuggereerd wordt door verschillende oude kaarten.

Op basis van het proefputtenonderzoek kan er gespecificeerd worden dat er zich onmiddellijk onder de moderne verharding/funderingslagen een ophogingslaag uit de late 18^e of vroege 19^e eeuw

bevindt, waarin echter ook architecturale resten vanaf de 16^e-17^e eeuw ingebed zitten. Eventuele grondsporen die zich op dit niveau zouden aftekenen, dateren dan ten vroegste vanaf de late 18^e eeuw.

- *Indien nog waardevol archeologisch erfgoed aanwezig is, wat is de impact van de geplande werken daarop?*

Voor het grootste deel van het plangebied is er in de originele bouwplannen sprake van een bodemingreep van 30-40 cm onder het huidige maaiveld. In de praktijk zal dit echter afhankelijk zijn van de mogelijkheid om bestaande funderingslagen onder de huidige verharding al dan niet mee te nemen in de plannen voor de heraanleg. Voor de zones waar de moderne funderingslagen onaangeroerd opgenomen kunnen worden in de heraanleg is er sprake van voldoende beschermende buffer bovenop het bodemarchief, dat met andere woorden in situ bewaard kan blijven. Indien deze lagen in hun geheel of grotendeels verwijderd zullen worden, dan is er geen sprake meer van voldoende beschermende buffer en bedreigen de werkzaamheden het bodemarchief.

Bij het uitgraven van de regenwaterputten, de wadi en de boomkuilen moet er sowieso rekening gehouden worden met een (negatieve) impact op het bodemarchief. In het eerste geval spreken we van een bodemingreep die verschillende meters diep zal reiken over een oppervlakte van minimaal 10 m² en waarbij dus verschillende archeologische niveaus worden doorsneden. Bij het uitgraven van de wadi en aanplanten van de nieuwe bomen komt het bovenste niveau onder de moderne verharding/funderingslagen (deels) open te liggen.

- *Is verder vooronderzoek vereist en welke volgende onderzoeksstappen zijn nodig?*

Het proefputtenonderzoek was de aangewezen archeologische onderzoeksmethode om een maximale hoeveelheid aan informatie te verzamelen met een zo beperkt mogelijke bodemingreep. Dit onderzoek laat ons toe om de in deze studie gestelde onderzoeksvragen te beantwoorden. Er worden geen verdere stappen in het vooronderzoek vooropgesteld, aangezien er voldoende informatie verzameld is om een onderbouwd Programma van Maatregelen uit te schrijven voor de verdere opvolging van de werkzaamheden.

- *Is er sprake van één of meerdere archeologische niveaus?*

Er is sprake van een opeenvolging van archeologische niveaus, van elkaar gescheiden door ophogingslagen die minstens vanaf de nieuwe tijd (maar wellicht ook eerder) zijn aangebracht. Elk niveau is minstens een paar decimeter gescheiden van het voorgaande. Uit de proefputten blijkt verder dat alleen de laatste historische ophogingslaag, uit de late 18^e of vroege 19^e eeuw, over het volledige plangebied verwacht mag worden; voor de diepere ophogingslagen is er meer variatie tussen de werkputten in samenstelling en dikte, wat lijkt te wijzen op lokale historische bodemingrepen.

De meeste geplande bodemingrepen bij de heraanleg van de parking zullen alleen een impact hebben op de ophogingslaag uit de late 18^e of vroege 19^e eeuw, alsook op de (soms oudere) muurresten die daarin ingebed zitten.

- *Vanaf welke diepte onder het maaiveld kunnen er archeologische sporen verwacht worden?*

Hierop is een eenduidig antwoord mogelijk, aangezien over alle proefputten consistent dezelfde observatie gemaakt kon worden: archeologisch relevante en mogelijk behoudenswaardige sporen tekenen zich af onmiddellijk onder het moderne pakket funderingslagen van de huidige verharding. In de praktijk betekent dit op een diepte van 40 tot 55 cm onder het huidige maaiveld.

- *Zijn er archeologische periodes vertegenwoordigd die niet reeds op basis van de bureaustudie te verwachten waren? Zo ja, welke?*

Neen. De verwachtingen uit de bureaustudie werden bevestigd, in die zin dat alle geattesteerde lagen en muurresten aan de nieuwe en nieuwste tijd toegeschreven kunnen worden. Mogelijk dateren de diepste aangetroffen ophogingslagen (dieper dan ca. 2 m onder het huidige maaiveld) tot oudere periodes, maar dit kon niet bevestigd worden door een gebrek aan geassocieerd vondstmateriaal. Wel kan met enige zekerheid gesteld worden dat er binnen de geplande werkzaamheden geen prehistorische vindplaatsen aangesneden zullen worden.

- *Met welk type features moet er rekening gehouden worden (bvb. ophogingslagen, grondsporen, architecturale resten, enz.)?*

Nu reeds kan met zekerheid gesteld worden dat er binnen de geplande bodemingrepen rekening gehouden moet worden met ophogingslagen en muurresten vanaf ten laatste de 16^e eeuw. Op basis van de ligging van de zone van de bodemingrepen, achter de woonhuizen langs de straatzijde, moet er verder voornamelijk gedacht worden aan features die te linken zijn aan activiteiten die zich afspeelden in deze achtertuinen, waaronder sporen van tuinbouw en -aanleg, waterputten, afvalcontexten, percellering, bijgebouwen, enz.

- *Biedt het plangebied potentieel om tuinarcheologisch onderzoek uit te voeren?*

De ophogingslaag uit de late 18^e of vroege 19^e eeuw lijkt niet geschikt als ondergrond voor tuinaanleg en diende wellicht als fundering van een toenmalige verharding of als halfhard, aangestampt oppervlakte. Het aanbrengen van deze laag lijkt ook een impact gehad te hebben op de toenmalige toplaag. In de profielen zijn in ieder geval geen begraven A-horizonten te herkennen, waardoor de kans op betekenisvol tuinarcheologisch onderzoek erg klein is binnen het onderzoeksgebied.

- *Zijn er zones waar mogelijk geen vervolgonderzoek nodig is (door bvb. voldoende dikte van de buffer, aanwezigheid van grootschalige verstoringen, enz.)?*

Op basis van de bureaustudie en het proefputtenonderzoek kunnen er niet a priori zones uitgesloten worden van verder onderzoek. Dit zal eerder afhangen van de te volgen strategie bij de geplande werkzaamheden voor de heraanleg van de parking.

- *Indien er onvoldoende buffer gegarandeerd kan worden bij een behoudenswaardige vindplaats, maak dan een plan van aanpak op over hoe de archeologische resten (uit het bovenste vlak) maximaal te documenteren en hoe daarbij tegelijkertijd de eventuele diepere niveaus zoveel mogelijk te vrijwaren.*

Zie hiervoor het Programma van Maatregelen.

5 Samenvatting

De Technische Diensten van de KU Leuven plannen de heraanleg van de parking van de Personeelsdienst van de KU Leuven (Parijsstraat 72b te Leuven). Hierbij wordt er voornamelijk uitgegaan van het verwijderen van de bestaande verharding ten voordele van halfverharding en groenzones. De meeste bodemingrepen zijn relatief beperkt in diepte (30-40 cm), maar er worden ook zes bomen aangepland alsook regenwaterputten uitgegraven. Het perceel bevindt zich binnen de historische binnenstad van Leuven in een woongebied met culturele, historische en/of esthetische waarde. De bodemingrepen, met een oppervlakte van ca. 970 m², zijn vergunningsplichtig en de vergunningsaanvraag moet gepaard gaan met een bekrachtigde archeologienota.

Het plangebied bevindt zich op de oostelijke oever van de vallei van de Dijle, een paar meter boven de overstromingsvlakte. De binnenstad van Leuven is in grote mate onderhevig geweest aan antropogene bodemingrepen, waardoor het natuurlijke reliëf alleen nog in ruwe mate herkend kan worden. Zo is ook duidelijk dat de parking van de Personeelsdienst artificieel is afgevlakt, voornamelijk door het ophogen van (het westelijke deel van) het terrein. Veel van deze bodemingrepen dateren uit de middeleeuwen of nieuwe tijd, waardoor niet alleen deze ophogingen zelf, maar ook de daaropvolgende menselijke aanwezigheid, historisch relevant en archeologisch waardevol kunnen zijn.

De bureaustudie wees verder uit dat er vanuit archeologisch oogpunt rekening gehouden moet worden met de aanwezigheid van laatmiddeleeuwse en postmiddeleeuwse restanten. Ten laatste in de 16^e eeuw was het bouwblok waartoe het plangebied behoort volledig bebouwd, waardoor mag aangenomen worden dat de onmiddellijk achterliggende gronden ook intensief in gebruik genomen waren. Hierbij moet men denken aan alle mogelijke activiteiten die gepaard gaan met tuinbouw en -aanleg, waterputten, afvalcontexten, percellering, enz. Op basis van een grondplan uit 1659 kan voor de aanpalende percelen duidelijk worden afgeleid dat er ook rekening gehouden moet worden met intensieve bebouwing achter de woningen langs de straatzijde, dus met andere woorden ter hoogte van de geplande bodemingrepen. Het feit dat het plangebied in grote mate overlapt met de toenmalige woonst en tuin van de 16^e/17^e-eeuwse geleerde Justus Lipsius, verdient hier een bijzondere vermelding.

Om de impact van de werkzaamheden op de ondergrond in te schatten werden archeologische proefputten als de meest aangewezen onderzoekswijze gezien. Bij dit onderzoek kon er worden vastgesteld dat de huidige verharding en de onderliggende lagen bouwzand/steenslag een recent ophogingspakket van 40-55 cm vormen. Onmiddellijk onder dit pakket komen structurele resten van oudere gebruiksfasen van het plangebied tevoorschijn. Deze structuren zijn ingebed in een erg compacte ophogingslaag uit de late 18^e of vroege 19^e eeuw, die in drie van de vier de proefputten kon worden geïdentificeerd. Alleen ter hoogte van proefput 1 kon deze niet worden herkend, maar dat is te wijten aan de aanwezigheid van een (kelder?-) structuur en moderne pijpleiding die de volledige proefput innemen. Deze laag is dus wellicht continu aanwezig over (het leeuwendeel van) het onderzoeksgebied. De architecturale resten die hierin werden aangetroffen dateren dus ten laatste uit de vroege 19^e eeuw, maar zijn zeker deels ouder.

Los van (post-)middeleeuwse sporen, dient er op basis van precedenten binnen het stadscentrum van Leuven in principe ook rekening gehouden te worden met vindplaatsen uit de ijzertijd en Romeinse tijd, hoewel het binnen de impact van de geplande bodemingrepen weinig waarschijnlijk is dat deze naar verwachting erg diep begraven niveaus bedreigd zullen worden.

6 Bibliografie

- Agentschap Onroerend Erfgoed. 2022. *Jezuïetenklooster en herenwoning* [online] <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/42435> (Geraadpleegd op 21-11-2021)
- Claeys, J. 2021a. *Archeologienota Leuven – Paus Adrianus VI-college* (KU Leuven archeoWorks rapporten). Leuven.
<https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/18595>
- Claeys, J. 2021b. *Aanvraag van een toelating voor archeologisch onderzoek met het oog op wetenschappelijke vraagstellingen: Leuven - Justus Lipsiutoren* (KU Leuven archeoWorks). Leuven
- Demoen, D. & A. Vandenplassche. 2017. *Archeologienota Leuven, Deberiotstraat 8-14* (BAAC rapport 2017-157). Gent.
- De Smedt, P. 1980. Het fysisch milieu. In: *Arca Lovaniensis artes atque historiae reserans documenta* 7. 16-26.
- De Winter, W. & N. Dolman. 2021. *Archeologienota Leuven, Charles Deberiotstaat 1-3* (BAAC rapport 2021-357). Gent.
- Leuraers, C. 2020. *In en om Eygen Heerd, de woning van Dirk Bouts in Leuven Een bouwblokanalyse van de vijftiende eeuw tot heden* (niet-gepubliceerde masterthesis opleiding ingenieurswetenschappen KU Leuven). Leuven.
- Maeschalck, A. & J. Viaene. 1992. *De woning en het schildersatelier van Dirk Bouts te Leuven: situatiestudie* (ongepubliceerd).
- Pepermans J., L. Dierckx & T. Apers. 2018. *Nota proefputtenonderzoek Leuven Janseniusstraat (prov. Vlaams-Brabant)* (Monument Vandekerckhove rapporten). Ingelmunster.
<https://id.erfgoed.net/archeologie/notas/9324>
- Tournoy, G., J. Papy & J. de Landtsheer (red.). 1997. *Lipsius en Leuven. Catalogus van de tentoonstelling in de Centrale Bibliotheek te Leuven, 18 september - 17 oktober 1997 (Supplementa humanistica lovaniensia 13)* Leuven.
- Vandenbergh N. & F. Gullentops. 2001. *Kaartblad 32 Leuven. Toelichtingen bij de geologische kaart van België – Vlaams Gewest*. Brussel: Belgische Geologische Dienst en Afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie.
- Van Even, E. 1860. *Louvain monumental*, Leuven.
- Van Even, E. 1895. *Louvain dans le passé et le présent, 1895*, Leuven.
- Vanmonfort, B. 2016. *Archeologienota Leuven – De Valk 3* (KU Leuven Onderzoeksgroep Archeologie rapporten). Leuven.
- Van Ranst, E. & C. Sys. 2000. *Eenduidige legende van de digitale bodemkaart van Vlaanderen (schaal 1:200.000)*. Gent: Laboratorium voor Bodemkunde.
- Verbeeck, M. 1982. *Archeologische inventaris van Noordoost-Brabant. Kaartbladen 24/5-6 en 32/1-2. NGI op 1 : 25000* (onuitgegeven licentiaatsthesis KU Leuven). Leuven.

Geraadpleegde websites

AIV (Agentschap voor Informatie Vlaanderen) viewer: gdiviewer.aiv.be

Cartesius (kaarten, plattegronden, schetsen en luchtbeelden): cartesius.be

Centrale Archeologische Inventaris: cai.onroenderfgoed.be

Geoportaal Vlaanderen: geo.onroenderfgoed.be

Geopunt Vlaanderen: geopunt.be

Inventaris Onroerend Erfgoed: onroenderfgoed.be

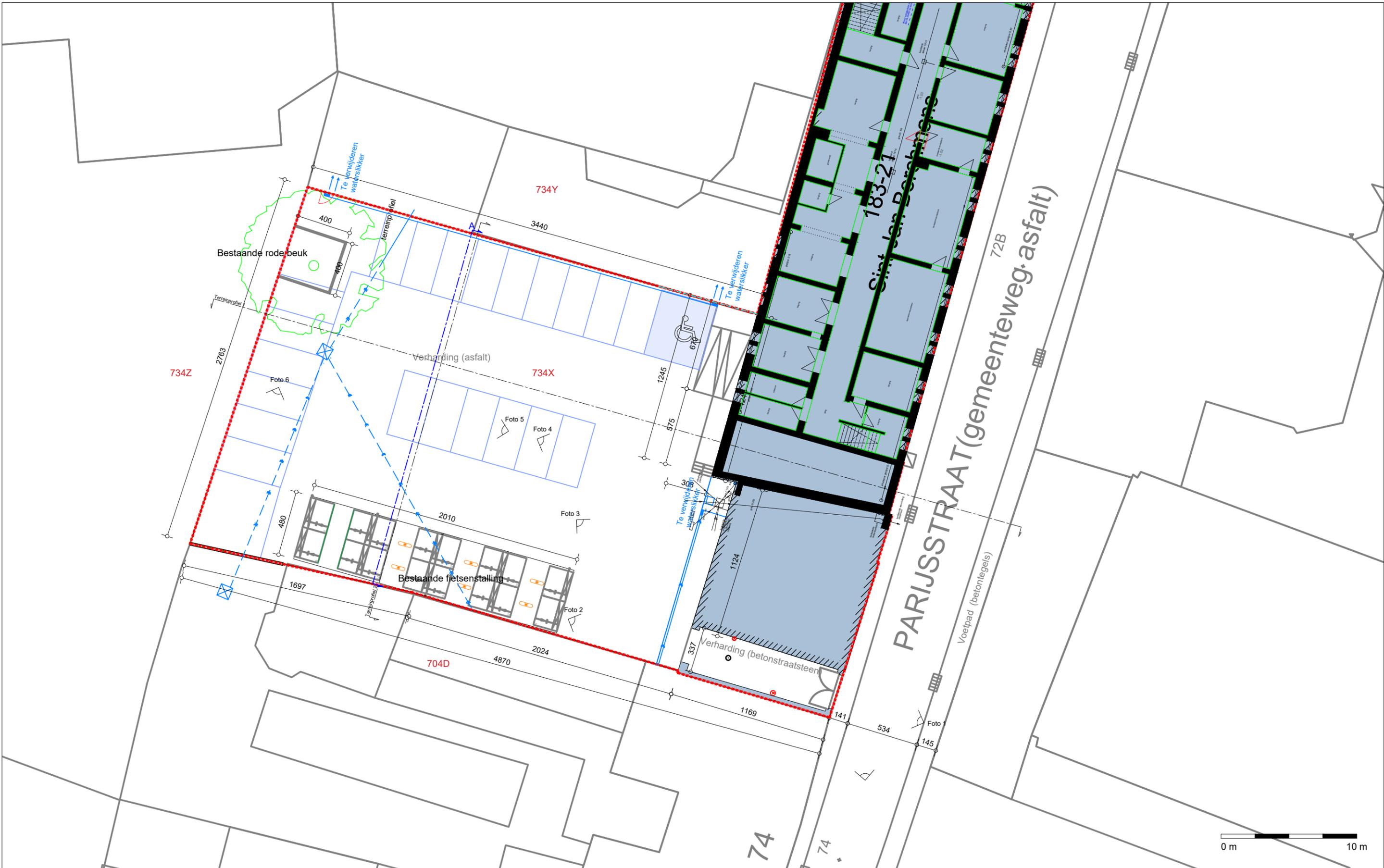
Koninklijke Bibliotheek van België: kbr.be

Project Oud Leuven: 1649 Today: dontthinktoomuch.com/oud-leuven-1649-today/

Rijksarchief van België: search.arch.be

Vlaamse Erfgoeddatabanken: erfgoedplus.be

Bijlage 1: Werkplannen

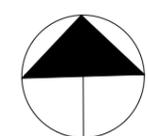

KU LEUVEN
 Technische Diensten
 Willem de Croylaan 60A
 3001 Heverlee
 Tel. 016/32 20 80

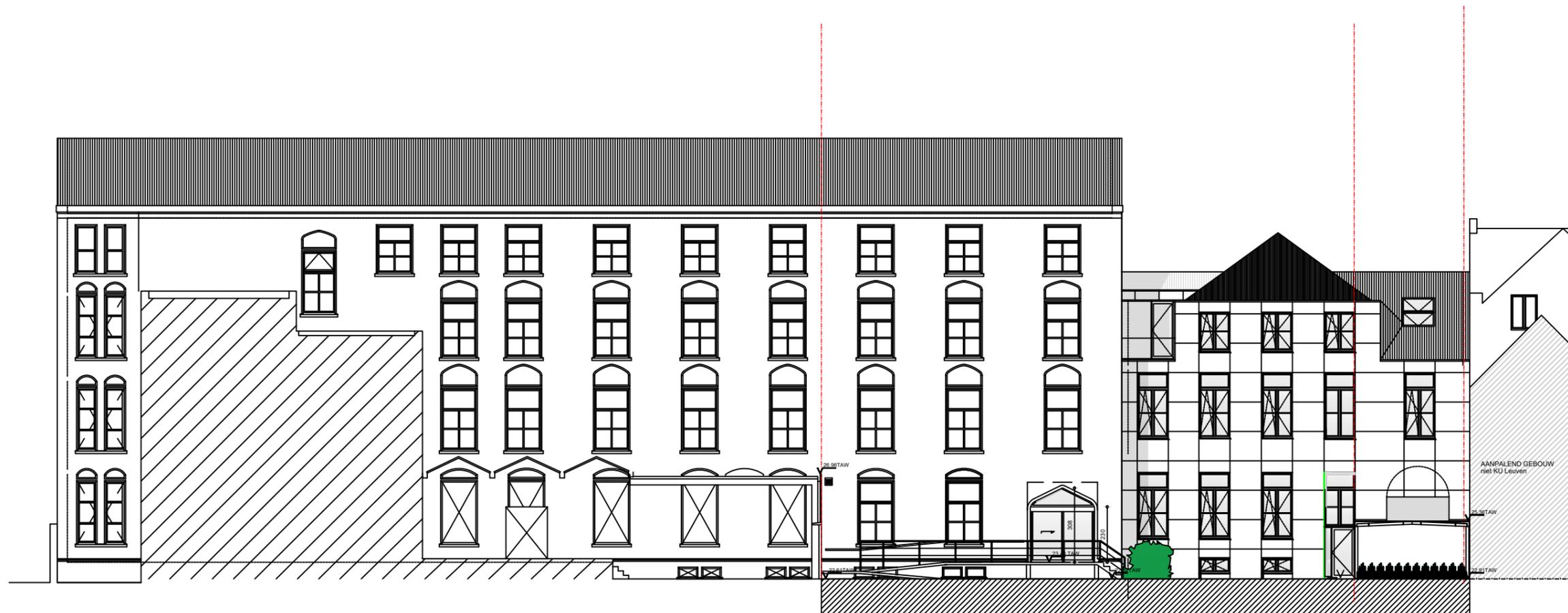
Locatie nr. 183-21
 Naam Sint-Jan-Berchmans
 Straat Parijsstraat 72b
 Plaats 3000 Leuven
 Verdieping
 Lokaal

Divisie Infra & Tech.
 Afdeling Buiteninfrastructuur
 Projecteigenaar Diedrik De Coster
 Projecttechnicus
 Werfcoördinator
 Tekenaar DDC

Inplantingsplan
Bestaande toestand
 Projectnummer
 Bestandsnaam Plannen220624.dwg

Versiedatum
 ...././....
 Blad
 1/x
 Schaal
 1/250

0 m 8 m

KU LEUVEN

Locatie nr. 183-21
 Naam Sint-Jan Berchmans
 Straat Parijsstraat 72b
 Plaats 3000 Leuven
 Verdieping
 Lokaal

Divisie Infra & Tech.
 Afdeling Buiteninfrastructuur
 Projecteigenaar Diedrik De Coster
 Projecttechnicus
 Werfcoördinator
 Tekenaar DDC

Terreinprofiel 2
Bestaande toestand

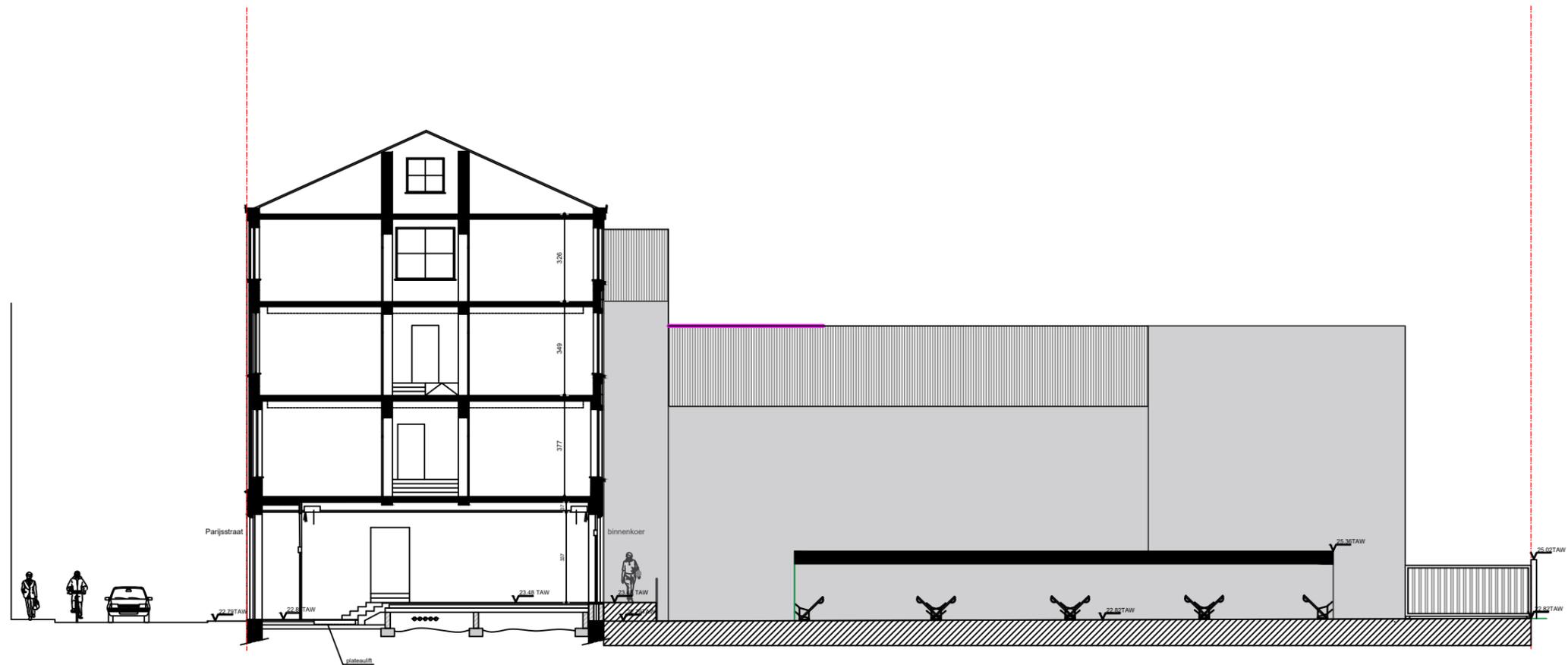
Projectnummer
 Bestandsnaam Plannen220624.dwg

Versiedatum

Blad
 1/x

Schaal
 1/200

Technische Diensten
 Willem de Croylaan 60A
 3001 Heverlee
 Tel. 016/32 20 80

KU LEUVEN

Technische Diensten
Willem de Croylaan 60A
3001 Heverlee
Tel. 016/32 20 80

Locatie nr. 183-21
Naam Sint-Jan Berchmans
Straat Parijsstraat 72b
Plaats 3000 Leuven
Verdieping
Lokaal

Divisie Infra & Tech.
Afdeling Buiteninfrastructuur
Projecteigenaar Diedrik De Coster
Projecttechnicus
Werfcoördinator
Tekenaar DDC

Terreinprofiel 1
Bestaande toestand

Projectnummer
Bestandsnaam Plannen220624.dwg

Versiedatum

Blad
1/x

Schaal
1/200

KU LEUVEN

Technische Diensten
 Willem de Croylaan 60A
 3001 Heverlee
 Tel. 016/32 20 80

Locatie nr. 183-21
 Naam Sint-Jan-Berchmans
 Straat Parijsstraat 72b
 Plaats 3000 Leuven
 Verdieping
 Lokaal

Divisie Infra & Tech.
 Afdeling Buiteninfrastructuur
 Projecteigenaar Diedrik De Coster
 Projecttechnicus
 Werfcoördinator
 Tekenaar DDC

Inplantingsplan
 Nieuwe toestand

Projectnummer
 Bestandsnaam Plannen220624.dwg

Versiedatum
 ..!./....

Blad
 1/x

Schaal
 1/250

LEGENDE

	Hoge beplanting
	Lage beplanting
	Gras
	Extensief beheerd gras
	Boom
	Uitgewassen gegoten beton
	Uitgewassen geborstelde beton
	Bestaande verharding
	Zitelement
	Fietsenstalling met groendak
	WADI
	Rolcontainer
	Ping pong tafel
	Bestaande poort
	Cascade
	Bestaande riolering RWA
	Regenwaterput

KU LEUVEN

Legende

Bestandsnaam Plannen220624.dwg

Projectnr.

Technische Diensten
Willem de Croylaan 60A
3001 Heverlee
Tel. 016/32 20 80
Fax 016/32 29 82

Locatie nr. 183-21
Naam Sint-Jan Berchmans
Straat Parijsstraat 72b
Plaats 3000 Leuven
Verdieping Lokaal

Divisie Infra & Tech.
Afdeling Buiteninfrastructuur
Projecteigenaar Diedrik De Coster
Projecttechnicus
Werfcoördinator

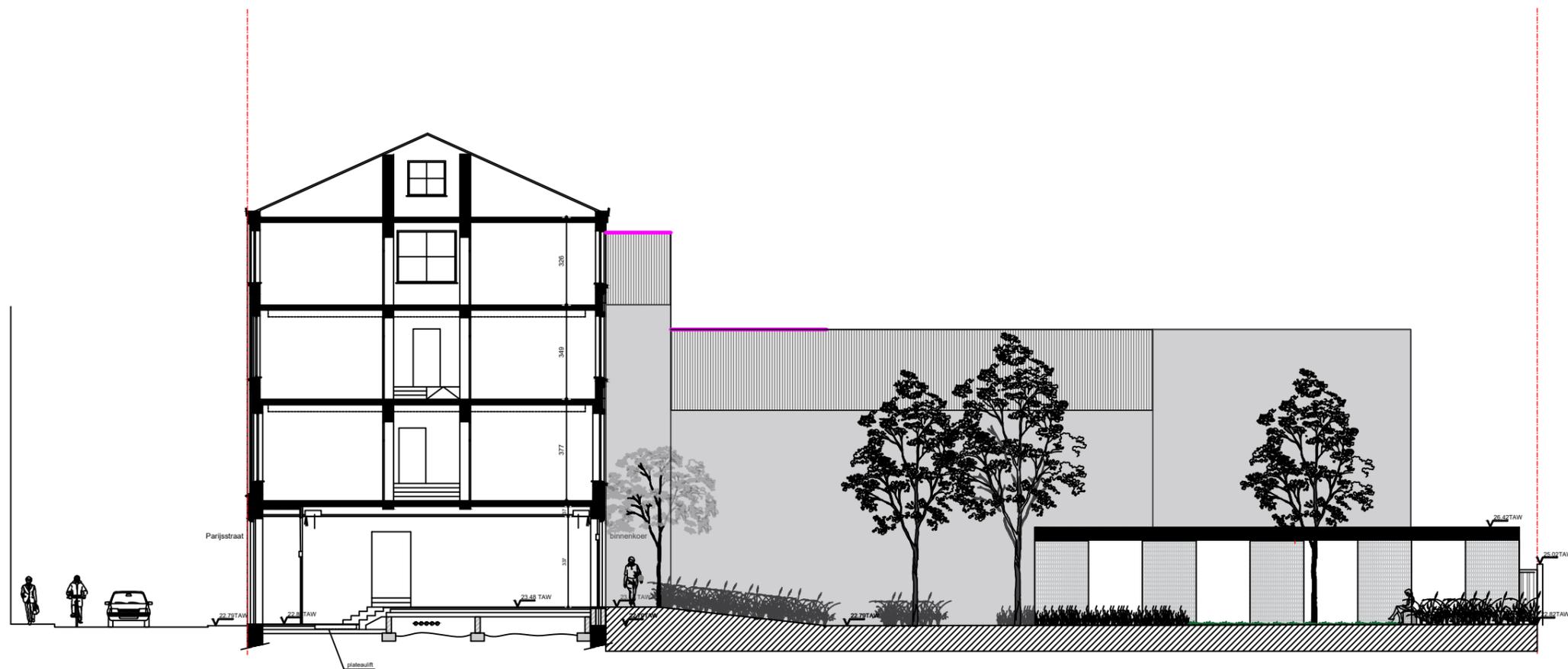
Versiedatum

..-.-....

Tekenaar
DDC

Blad
1/x

Schaal
1/750

KU LEUVEN

Technische Diensten
 Willem de Croylaan 60A
 3001 Heverlee
 Tel. 016/32 20 80

Locatie nr. 183-21
 Naam Sint-Jan Berchmans
 Straat Parijsstraat 72b
 Plaats 3000 Leuven
 Verdieping
 Lokaal

Divisie Infra & Tech.
 Afdeling Buiteninfrastructuur
 Projecteigenaar Diedrik De Coster
 Projecttechnicus
 Werfcoördinator
 Tekenaar DDC

Terreinprofiel 1
Gewenste toestand

Projectnummer
 Bestandsnaam Plannen220624.dwg

Versiedatum
 ..!..!
 Blad
 1/x
 Schaal
 1/200

0 m 8 m

KU LEUVEN

Technische Diensten
Willem de Croylaan 60A
3001 Heverlee
Tel. 016/32 20 80

Locatie nr. 183-21
Naam Sint-Jan Berchmans
Straat Parijsstraat 72b
Plaats 3000 Leuven
Verdieping
Lokaal

Divisie Infra & Tech.
Afdeling Buiteninfrastructuur
Projecteigenaar Diedrik De Coster
Projecttechnicus
Werfcoördinator
Tekenaar DDC

Terreinprofiel 2
Gewenste toestand

Projectnummer
Bestandsnaam Plannen220624.dwg

Versiedatum

Blad
1/x

Schaal
1/200

AANPALEND GEBOUW
niet KU Leuven

Teelaarde
Ongeroerde grond

Gegoten beton
Fundering gebroken betonpuin
Ongeroerde grond

0 m 4 m

KU LEUVEN
Technische Diensten
Willem de Croylaan 60A
3001 Heverlee
Tel. 016/32 20 80

Locatie nr. 183-21
Naam Sint-Jan Berchmans
Straat Parijsstraat 72b
Plaats 3000 Leuven
Verdieping
Lokaal

Divisie Infra & Tech.
Afdeling Buiteninfrastructuur
Projecteigenaar Diederik De Coster
Projecttechnicus
Werfcoördinator
Tekenaar DDC

Snede
Projectnummer
Bestandsnaam Plannen220624.dwg

Versiedatum
DDC
Blad
1/x
Schaal
1/100

Fietsenstalling met groendak

(Afwatering naar WADI)

Dakoppervlakte: 117 m²
 Reductie groendak: 117m² / 2 = 58,5 m²

Nodig volgens hemelwaterverordening
 > infiltratieoppervlakte 13m²
 > Buffervolume 58,5m² x 35l/m² = 2.048l

Voorzien in ontwerp
 > Infiltratie opp. 35,6m²
 > Infiltratie volume 2,7m³ (2.700l)

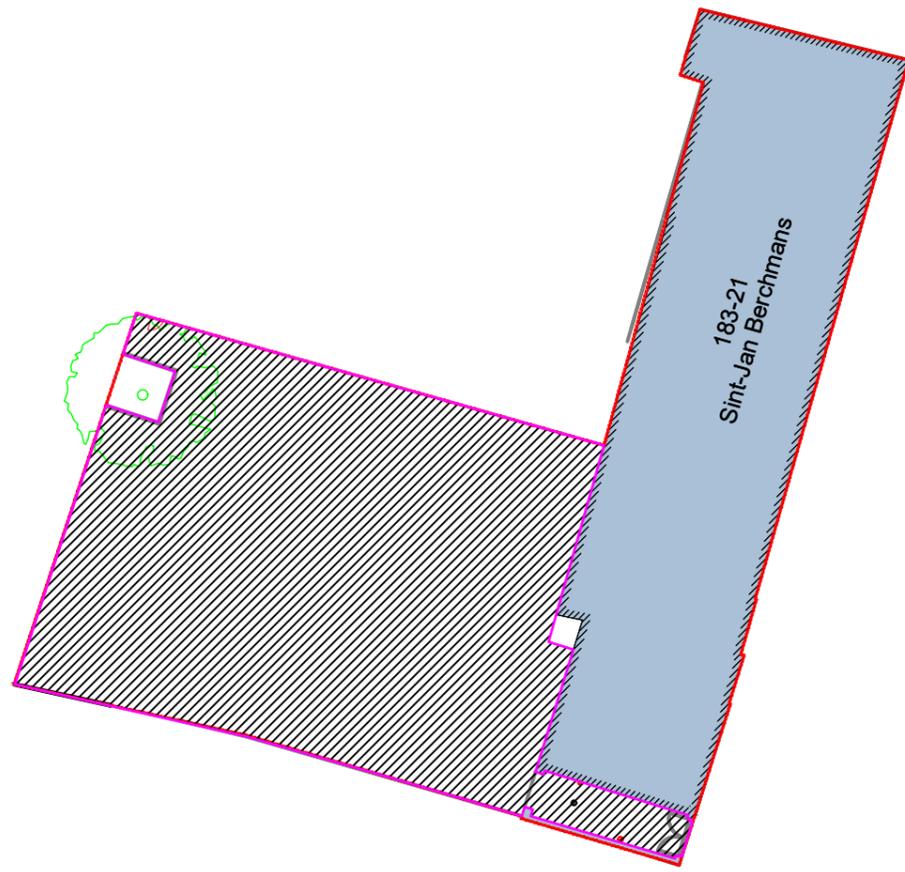
Infiltratie naast de verharding

> Opp. 241m²
 > Lengte 116m
 > L/Opp. 116 / 241 = 0.48
 > eisen verordening x >0.3

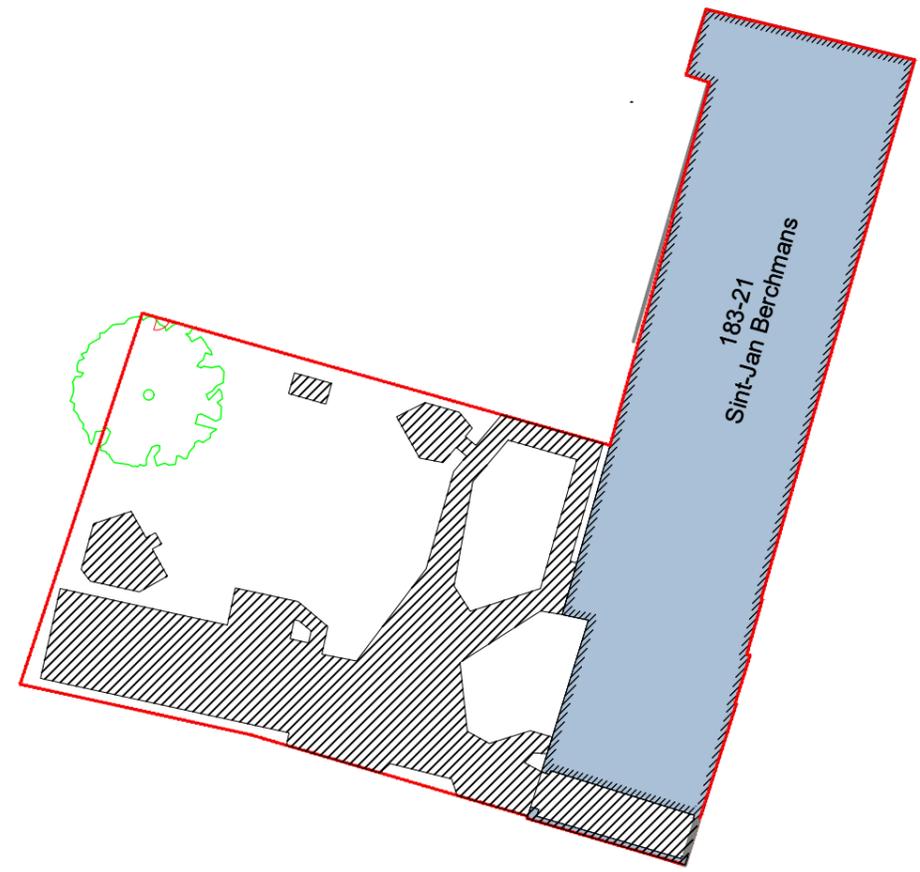
Totaal niet waterdoorlatende verharding:

Bestaande toestand : 1010m²
 Nieuwe toestand : 428m²

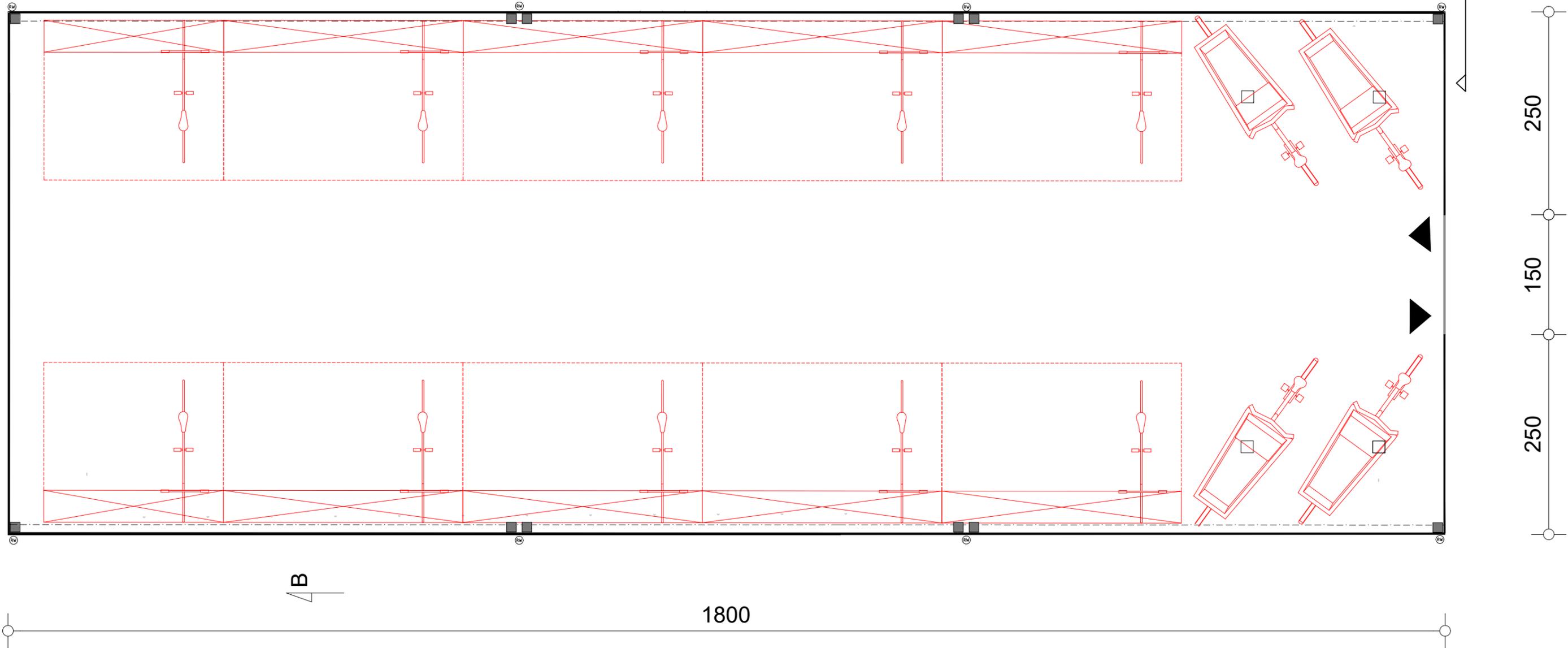
Totaal niet waterdoorlatende verharding:
 Bestaande toestand (asfalt): 1010m²
 Nieuwe toestand (klinkers): 428m²

GEVEL C

GEVEL B

GEVEL A

OVERDEKTE FIETSENSTALLING - 80 fietsen + 4 buitenmaatse fietsen
117 m²

GEVEL D

KU LEUVEN

Technische Diensten
Willem de Croylaan 60A
3001 Heverlee
Tel. 016/32 20 80

Locatie nr. 183-21
Naam Sint-Jan Berchmans
Straat Parijsstraat 72b
Plaats 3000 Leuven
Verdieping
Lokaal

Divisie Infra & Tech.
Afdeling Buiteninfrastructuur
Projecteigenaar Diederik De Coster
Projecttechnicus
Werfcoördinator
Tekenaar DDC

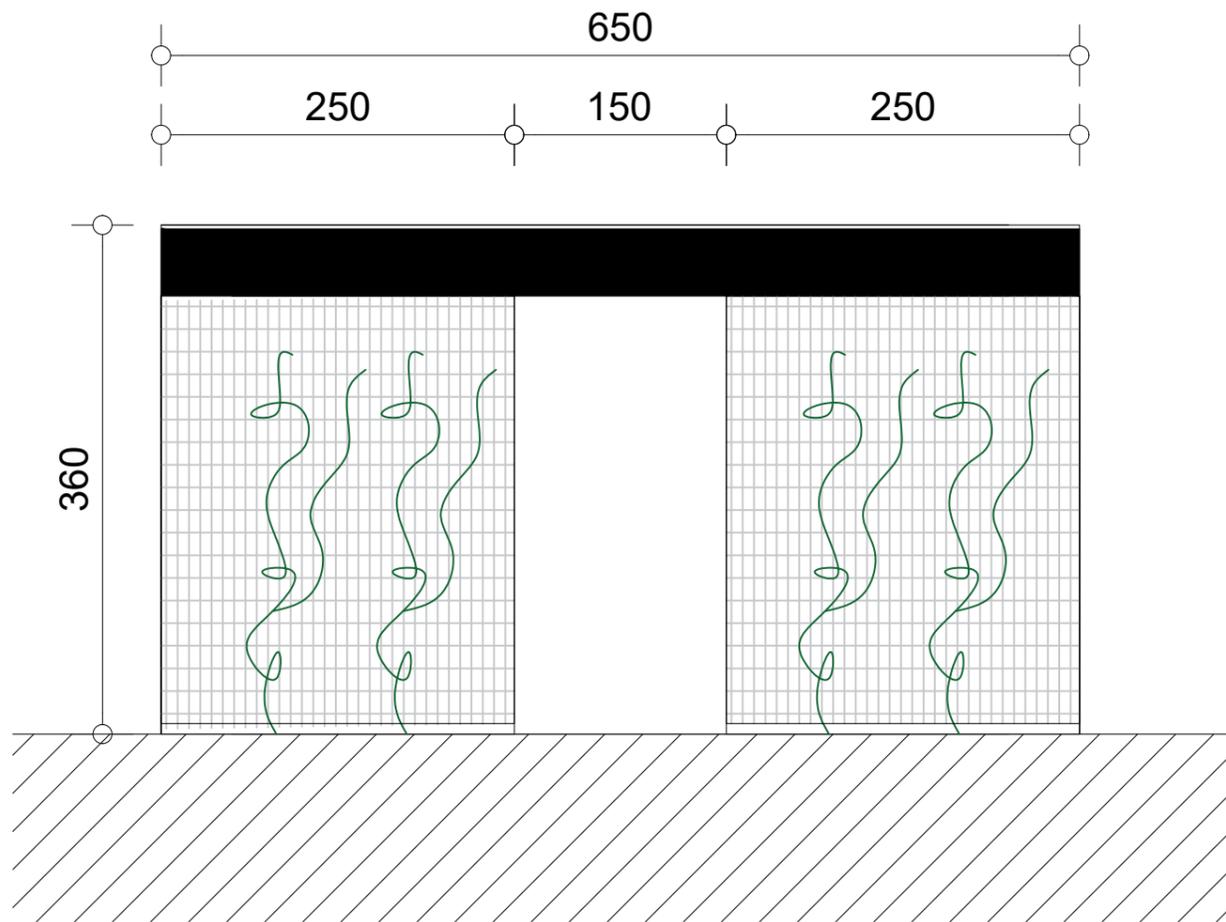
Grondplan fietsenstalling

Projectnummer
Bestandsnaam Plannen220624.dwg

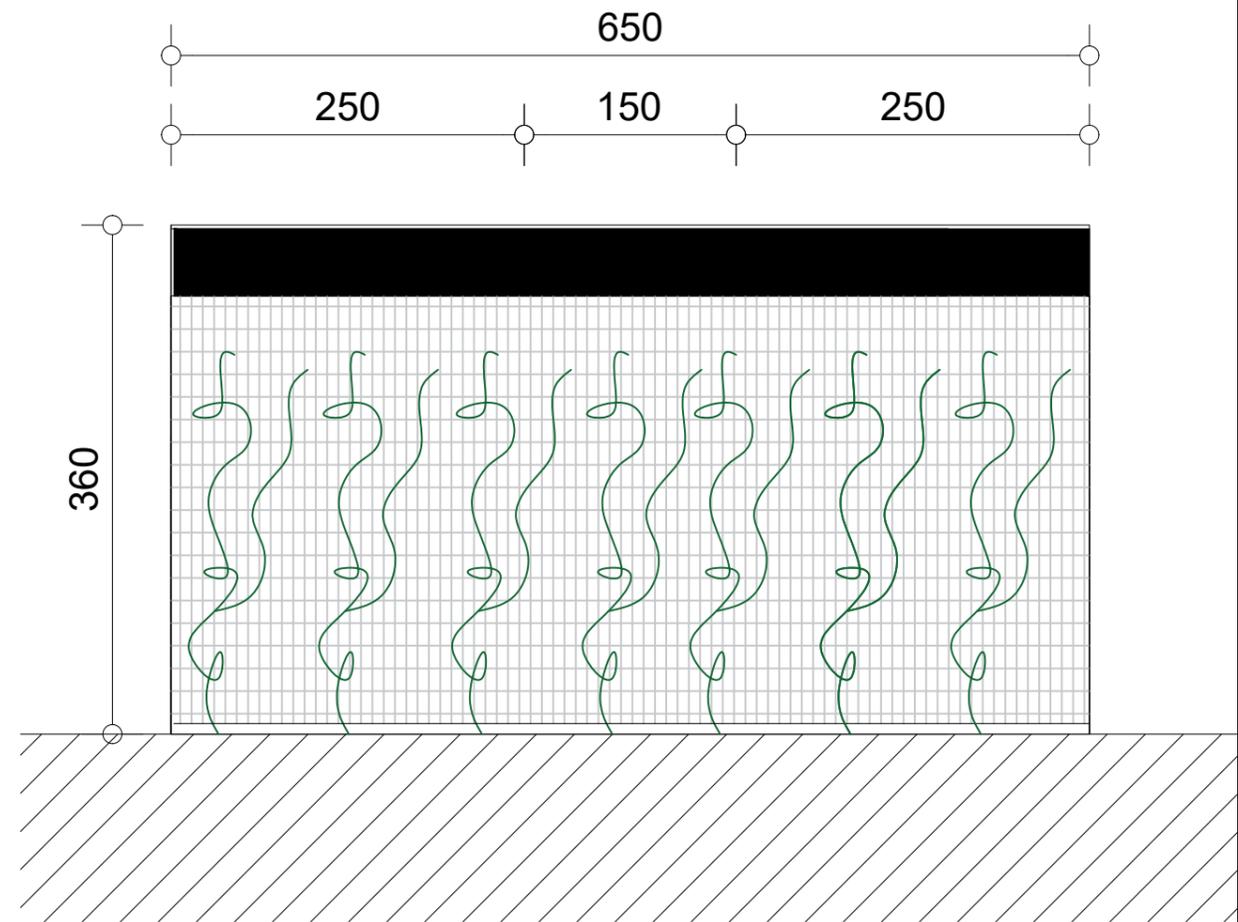

Versiedatum
..!..!
Blad
1/x
Schaal
1/50

GEVEL A

GEVEL B

KU LEUVEN

Locatie nr. 183-21
 Naam Sint-Jan Berchmans
 Straat Parijsstraat 72b
 Plaats 3000 Leuven
 Verdieping
 Lokaal

Divisie Infra & Tech.
 Afdeling Buiteninfrastructuur
 Projecteigenaar Diederik De Coster
 Projecttechnicus
 Werfcoördinator
 Tekenaar DDC

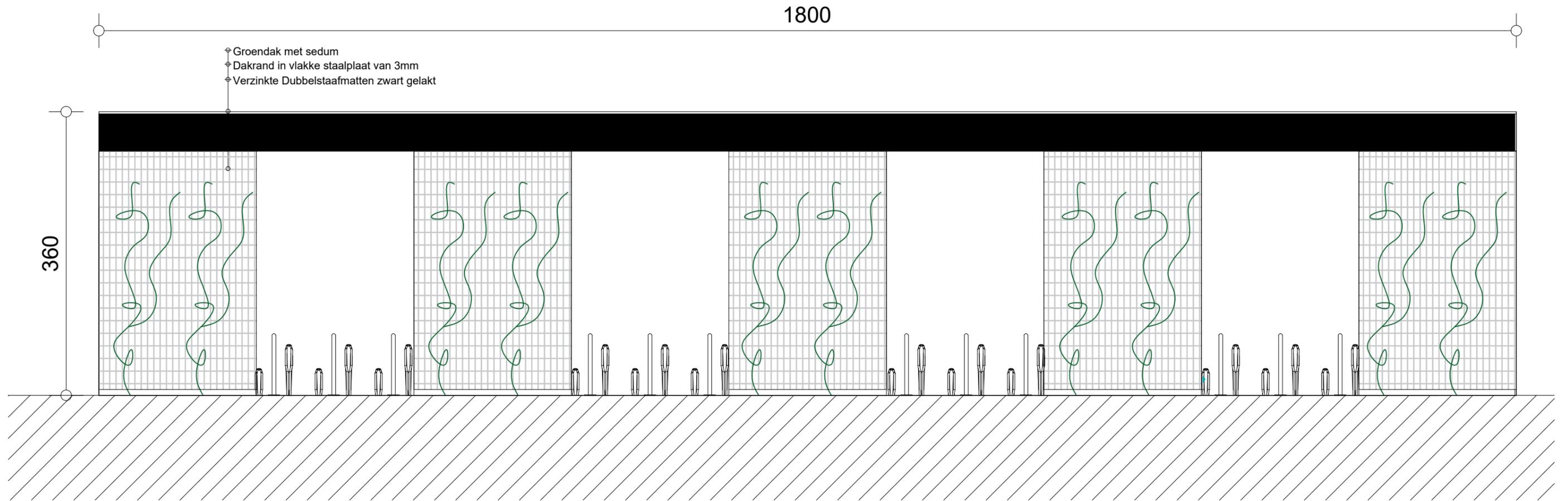
Snede gevel A & B

Projectnummer
 Bestandsnaam Plannen220624.dwg

Versiedatum
 ..!..!
 Blad
 1/x
 Schaal
 1/50

Technische Diensten
 Willem de Croylaan 60A
 3001 Heverlee
 Tel. 016/32 20 80

GEVEL C & D

Bijlage 2: Sporenljst

Spoo nr.	PP	Vlak	Interpretatie	Kleur	Textuur	Compactie	Inclusies	Opmerking
1	3	103	MR	or-ro	BKST		? x ? x 6 cm	
2	1	1	MR	or-ro	BKST		23,5 x 9-10,5 x 5-6 cm	
3	4	1	MR	or-ro	BKST		? x 9-11 x 5-6 cm	
4	4	1	MR	or-ro	BKST		? x 11 x 5,5 cm	
5	4	1	MR	or-ro	BKST		? x 10,5-11 x 5,5 cm	
6	4	1	MR	or-ro	BKST		23,5 x 10-11 x 5,5-6 cm	
7	2	1	MR	or-ro	BKST		? x ? x 5,5-6 cm	
8	2	1	MR	or-ro	BKST		? x 11-12 x 5,5/6 cm	
100	4	1	LG	dgrbr	st h L	comp	BP ++; HK +	
101	4	1	LG	gnge	m gr Z	m los		
102	4	1	LG	dgrbr	h L	comp	BP ++; HK +	idem S100, maar bovenop S101
103	2	1	LG	dgrbr	st h L	comp	BP ++; HK +	idem S100
104	2	1	LG	zwbr	L	comp	BP ++; HK +	
105	2	104	LG	grbr	l z L	m comp	BP sp +	
106	2	104	LG	GEBR	l z L	m comp	BP fragm	
107	1	104	LG	dgrbr	st h L	comp	BP ++; HK +	idem S100
108	1	104	LG	lgr	st z L	m los		
109	1	104	LG	or-ro	TEG	zr los	vnI TEG fr ++, BKST, GLS	
110	1	104	LG	lbrgr	z L	m comp	BP sp -	
111	3	102	LG	dgrbr	st h L	comp	BP ++, HK +	
112	3	102	LG	grbr	h L	m comp	BP sp +	
112b	3	102	lens	lbrgr	l z L	m comp	BP ++	laagje BP
113	3	102	LG	brgr	l z L	m comp	BP sp -	
114	3	102	LG	dbrgr	z L	m comp	BP fr/sp	
114b	3	102	lens	ok	L	m comp		
115	3	102	LG	dbrgr	z L	m los	BP fr ++	
116	3	102	LG	grbr	st z L	m los	BP fr	
117	4	104	LG	lbrgr	L	comp	BP sp ++, SCH	
118	4	104	LG	gngr	m gr Z	m comp	BP sp -	

Legenda/afkortingen Bijlage 2

Kleur	Textuur	Inclusies
br bruin	BKST baksteen	BP bouwpuin
ge geel	gr grof	fr fragmenten
gn groen	h humeus	GLS glas
gr grijs	l licht	HK houtskool
ok oker	L leem	SCH schelp
or oranje	m matig	sp spikkels
pa paars	st sterk	TEG tegel
ro rood	z zandig	

Bijlage 3: Vondsten- en monsterlijst

Ind. nr.	Inhoud	Aantal	PP	Vlak	Spoor	Verzamelmwijze	Datum	Opmerkingen	Beschrijving inhoud
M1	HK	1	1	/	110	COUPE	28/06/2022	HK-rijke lens in S110, tegen MR S2	monstername voor evt ¹⁴ C-datering
1	AW	5	3	1	111	MAA	27/06/2022	laag onder rec ophoging	1 x rbk rand voorraadpot; 1 x rdb rand (deels reduc gebakken), wijd uitst rand (zgl aan binnenz en rand); 1 x wbk wand (lgl binnenz; zgl met pa eng buitenz); 1 x wbk bodem grape (?), uitgekn pootjes (lgl binnenz, zgl buitenz); 1 x maj voll prof bord (bl beschildering)
2	AW	6	3	prof Z&W	115	TROFF	27/06/2022	op ca. 1,80 m diepte	4 x rbk wand (zgl buitenz); 1 x stg wand (zgl, pa eng buitenz); 1 x stg rand (zgl, lgr met cob)
3	AW	3	4	1	117	TROFF	27/06/2022	puinlaag onder rec ophoging, Z van MR S3	2 x fitting wbk rand+oor, roze baksel, dunw pot/kruik (zgl binnenz, lgl deels buitenz); 1 x stg bodem met uitgekn standring (zgl, pa-br eng buitenz)
4	AW	11	4	1	100	TROFF	28/06/2022	puinlaag onder rec ophoging, N van MR S3	1 x rbk wand (zgl buitenz); 1 x rbk rand met dekselgeul (zgl met ant (?) binnenz; 3 x wbk wand (zgl binnenz, zgl met pa engobe buitenz); 1 x wbk wand (lgl binnenz, zgl met pa eng buitenz); 2 x fitting rbk (deels reduc gebakken) rand (zgl met pa eng beide z); 1 x stg wand, zacht 'geribde' wand (zgl, lgr binnen, lbr buiten); 2 x fitting stg wand, geribde wand (zgl beide z, lgr, br vl buiten)
5	AW	3	4	/	118	SPIT	27/06/2022	puinlaag onderin, Z van MR S3	1 x rbk rand (zgl beide z); 1 x grbk wand; 1 x wbk wand (lgl aan binnenz), herbruikt in mortel
6	AW	8	2	1	103	TROFF	27/06/2022	laag onder rec ophoging	1 x wbk wand (lgl binnenz, zgl met pa eng buitenz); 1 x stg wand (zgl, lgr binnenz, lbr buitenz); 5 x ind fitting wit bodem/wand/rand (met bl bloemmot); 1 x ind w wand
7a	AW	3	4	1	100	TROFF	28/06/2022	laag onder rec ophoging	2 x fitting wbk rand+wand grote, dekselgeul, dikw pot met knik in wand (lgl beide z, kleurl binnenz, pa buitenz); 1 x rbk rand, pot met golvend opp (lgl beide z, w binnenz, pa buitenz)
7b	PIJP	1	4	1	100	TROFF	28/06/2022	laag onder rec ophoging	1 x fr pijpensteel
9a	AW	3	2	1	103		28/06/2022	laag onder rec ophoging	2 x rbk wand, zgl buitenz; 1 x ind w wand
9b	GLS	1	2	1	103		28/06/2022	laag onder rec ophoging	1 x gekl wand fles
10	AW	1	3	prof	114?	TROFF	27/06/2022		1 x grb oor

Legenda/afkortingen Bijlage 3

Inhoud

AW aardewerk
GLS glas
PIJP pijpaardewerk

Verzamelwijze

MAA machinale aanleg
SPIT spitsgewijs
TROFF troffelen

Beschrijving inhoud

ant	antimoon	maj	majolica
bl	blauw	mot	motieven
br	bruin	opp	oppervlak
cob	cobalt	pa	paars
dikw	dikwandig	rbk	roodbakkend
dunw	dunwandig	reduc	reducerend (gebakken)
eng	engobe	stg	steengoed
fr	fragment	vl	vlekken
gekl	gekleurd	w	wit
grbk	grijsbakkend	wbk	witbakkend
ind w	industrieel wit	z zijde	
kleurl	kleurloos	zgl	zoutglazuur
lgl	loodglazuur		

Bijlage 4: Fotolijst

Origineel nr	Nieuw nr.	PP	Vlak	Profiel	Spoor	Type	oriëntatie (richting)	Datum	Beschrijving	Fotograaf	wijze van vervaardiging	Projectcode
P6273788	LPE_F_001	nvt				werkfoto	nvt	27.06.22	stortbui	aW	digitaal	2022C27
P6273790	LPE_F_002	nvt				werkfoto	nvt	27.06.22	stortbui	aW	digitaal	2022C27
P6273792	LPE_F_003	nvt				werkfoto	nvt	27.06.22	stortbui	aW	digitaal	2022C27
P6273794	LPE_F_004	1		N		profielfoto	N	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6273795	LPE_F_005	1		N		profielfoto	N	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6273796	LPE_F_006	1				overzichtsfoto	NO	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6273797	LPE_F_007	1				overzichtsfoto	Z	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6283816	LPE_F_008	1				werkfoto	nvt	28.06.22	detail aanleg W-profiel	aW	digitaal	2022C27
P6283817	LPE_F_009	1				werkfoto	nvt	28.06.22	detail HK concentratie	aW	digitaal	2022C27
P6283820	LPE_F_010	1		W		profielfoto	W	28.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6283821	LPE_F_011	1		W		profielfoto	W	28.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6283822	LPE_F_012	1		W		profielfoto	W	28.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6283823	LPE_F_013	1		W		profielfoto	W	28.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6283824	LPE_F_014	1		N		profielfoto	N	28.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6283825	LPE_F_015	1		N		profielfoto	N	28.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6283826	LPE_F_016	1		N		profielfoto	N	28.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6283828	LPE_F_017	1		N		profielfoto	N	28.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6283829	LPE_F_018	1		N		profielfoto	N	28.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6283830	LPE_F_019	1	2			vlakfoto	W	28.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6283831	LPE_F_020	1	2			vlakfoto	W	28.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6283832	LPE_F_021	1		W		profielfoto	W	28.06.22	detail profiel	aW	digitaal	2022C27
P6283833	LPE_F_022	1		W		profielfoto	W	28.06.22	detail profiel	aW	digitaal	2022C27
P6283834	LPE_F_023	1		W		profielfoto	W	28.06.22	detail profiel	aW	digitaal	2022C27
P6283835	LPE_F_024	1		W		profielfoto	W	28.06.22	detail profiel	aW	digitaal	2022C27
P6283836	LPE_F_025	1		W		profielfoto	W	28.06.22	detail profiel	aW	digitaal	2022C27
P6283839	LPE_F_026	1		N		profielfoto	N	28.06.22	detail profiel	aW	digitaal	2022C27
P6283840	LPE_F_027	1		N		profielfoto	N	28.06.22	detail profiel	aW	digitaal	2022C27
P6283841	LPE_F_028	1		N		profielfoto	N	28.06.22	detail profiel	aW	digitaal	2022C27
P6283842	LPE_F_029	1		N		profielfoto	N	28.06.22	detail profiel	aW	digitaal	2022C27
P6283843	LPE_F_030	1		N		profielfoto	NO	28.06.22	detail profiel	aW	digitaal	2022C27
P6283844	LPE_F_031	1		N		profielfoto	NO	28.06.22	detail profiel	aW	digitaal	2022C27
P6283845	LPE_F_032	1		N		profielfoto	N	28.06.22	detail profiel	aW	digitaal	2022C27
P6283846	LPE_F_033	1		N		profielfoto	N	28.06.22	detail profiel	aW	digitaal	2022C27
P6283847	LPE_F_034	1		N		profielfoto	N	28.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6283848	LPE_F_035	1		N		profielfoto	N	28.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6273798	LPE_F_036	2				vlakfoto	Z	27.06.22	schade post-stortbui	aW	digitaal	2022C27
P6273799	LPE_F_037	2				vlakfoto	Z	27.06.22	schade post-stortbui	aW	digitaal	2022C27
P6283809	LPE_F_038	2	1/2			vlakfoto	nvt	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6283810	LPE_F_039	2	1/2			vlakfoto	nvt	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6283811	LPE_F_040	2	1/2			vlakfoto	nvt	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6283812	LPE_F_041	2	1/2			vlakfoto	nvt	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6283813	LPE_F_042	2	1/2			vlakfoto	nvt	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6283814	LPE_F_043	2	1			vlakfoto	nvt	27.06.22	detail vlak 1	aW	digitaal	2022C27
P6283815	LPE_F_044	2	1			vlakfoto	nvt	27.06.22	detail vlak 1	aW	digitaal	2022C27
P6283818	LPE_F_045	2	1/2			vlakfoto	nvt	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6283819	LPE_F_046	2	1/2			vlakfoto	nvt	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6283865	LPE_F_047	3		W		profielfoto	W	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6283866	LPE_F_048	3		W		profielfoto	W	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6283867	LPE_F_049	3		W		profielfoto	W	27.06.22	detail	aW	digitaal	2022C27
P6283868	LPE_F_050	3		W		profielfoto	W	27.06.22	detail	aW	digitaal	2022C27

Origineel nr	Nieuw nr.	PP	Vlak	Profiel	Spoor	Type	oriëntatie (richting)	Datum	Beschrijving	Fotograaf	wijze van vervaardiging	Projectcode
P6283869	LPE_F_051	3		O		profielfoto	O	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6283870	LPE_F_052	3		O		profielfoto	O	27.06.22	detail	aW	digitaal	2022C27
P6283871	LPE_F_053	3		O		profielfoto	O	27.06.22	detail	aW	digitaal	2022C27
P6273754	LPE_F_054	3		N		profielfoto	N	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6273755	LPE_F_055	3		N		profielfoto	N	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6273756	LPE_F_056	3		N		profielfoto	N	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6273757	LPE_F_057	3		N		profielfoto	N	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6273758	LPE_F_058	3		N		profielfoto	N	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6273759	LPE_F_059	3		N		profielfoto	N	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6273760	LPE_F_060	3		N		profielfoto	N	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6273761	LPE_F_061	3		N		profielfoto	N	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6273762	LPE_F_062	3		O		profielfoto	O	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6273763	LPE_F_063	3		O		profielfoto	O	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6273764	LPE_F_064	3		O		profielfoto	O	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6273765	LPE_F_065	3		O		profielfoto	O	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6273766	LPE_F_066	3		O		profielfoto	O	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6273767	LPE_F_067	3		O		profielfoto	O	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6273768	LPE_F_068	3		O		profielfoto	O	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6273769	LPE_F_069	3		O		profielfoto	O	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6273771	LPE_F_070	3		O		profielfoto	O	27.06.22	detail	aW	digitaal	2022C27
P6273772	LPE_F_071	3		O		profielfoto	O	27.06.22	detail	aW	digitaal	2022C27
P6273773	LPE_F_072	3		O		profielfoto	O	27.06.22	detail	aW	digitaal	2022C27
P6273774	LPE_F_073	3		O		profielfoto	O	27.06.22	detail	aW	digitaal	2022C27
P6273775	LPE_F_074	3		O		profielfoto	O	27.06.22	detail	aW	digitaal	2022C27
P6273776	LPE_F_075	3		O		profielfoto	O	27.06.22	detail	aW	digitaal	2022C27
P6273777	LPE_F_076	3		O		profielfoto	O	27.06.22	detail	aW	digitaal	2022C27
P6273778	LPE_F_077	3		O		profielfoto	O	27.06.22	detail	aW	digitaal	2022C27
P6273779	LPE_F_078	3		O		profielfoto	O	27.06.22	detail	aW	digitaal	2022C27
P6273780	LPE_F_079	3		N		profielfoto	N	27.06.22	detail	aW	digitaal	2022C27
P6273781	LPE_F_080	3		N		profielfoto	N	27.06.22	detail	aW	digitaal	2022C27
P6273782	LPE_F_081	3		N		profielfoto	N	27.06.22	detail	aW	digitaal	2022C27
P6273783	LPE_F_082	3		N		profielfoto	N	27.06.22	detail	aW	digitaal	2022C27
P6273784	LPE_F_083	3		N		profielfoto	N	27.06.22	detail	aW	digitaal	2022C27
P6273785	LPE_F_084	3		N		profielfoto	N	27.06.22	detail	aW	digitaal	2022C27
P6273786	LPE_F_085	3	2			vlakfoto	N	27.06.22	detail	aW	digitaal	2022C27
P6273787	LPE_F_086	3	2			vlakfoto	N	27.06.22	detail	aW	digitaal	2022C27
P6273800	LPE_F_087	4	1/2			vlakfoto	O	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6273801	LPE_F_088	4	1/2			vlakfoto	O	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6273802	LPE_F_089	4	1/2			vlakfoto	N	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6273803	LPE_F_090	4	1/2			vlakfoto	N	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6273804	LPE_F_091	4	1/2			vlakfoto	nvt	27.06.22	detail	aW	digitaal	2022C27
P6273805	LPE_F_092	4				werkfoto	nvt	27.06.22	schade post-stortbui	aW	digitaal	2022C27
P6273806	LPE_F_093	4				werkfoto	nvt	27.06.22	schade post-stortbui	aW	digitaal	2022C27
P6273807	LPE_F_094	4	1/2			vlakfoto	W	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6273808	LPE_F_095	4	1/2			vlakfoto	W	27.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6283849	LPE_F_096	4		Z		profielfoto	Z	28.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6283850	LPE_F_097	4		Z		profielfoto	Z	28.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6283851	LPE_F_098	4		Z		profielfoto	Z	28.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6283852	LPE_F_099	4		Z		profielfoto	Z	28.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6283853	LPE_F_100	4		Z		profielfoto	Z	28.06.22	detail	aW	digitaal	2022C27

Origineel nr	Nieuw nr.	PP	Vlak	Profiel	Spoor	Type	oriëntatie (richting)	Datum	Beschrijving	Fotograaf	wijze van vervaardiging	Projectcode
P6283854	LPE_F_101	4		W		profielfoto	W	28.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6283855	LPE_F_102	4		W		profielfoto	W	28.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6283856	LPE_F_103	4		W		profielfoto	W	28.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6283857	LPE_F_104	4		W		profielfoto	W	28.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6283858	LPE_F_105	4	1/2		3	spoorfoto	O	28.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6283859	LPE_F_106	4	1/2		3	spoorfoto	O	28.06.22		aW	digitaal	2022C27
P6283860	LPE_F_107	4		W		profielfoto	W	28.06.22	detail	aW	digitaal	2022C27
P6283861	LPE_F_108	4		W		profielfoto	W	28.06.22	detail	aW	digitaal	2022C27
P6283862	LPE_F_109	4	2		3	spoorfoto	NW	28.06.22	detail	aW	digitaal	2022C27
P6283863	LPE_F_110	4			3	spoorfoto	W	28.06.22	detail	aW	digitaal	2022C27
P6283864	LPE_F_111	4	2		3	spoorfoto	NW	28.06.22	detail	aW	digitaal	2022C27

Bijlage 5: Plannenlijst

Plan nr.	Fig. nr.	Type plan	Onderwerp plan	Aanmaakschaal	Aanmaakwijze	Actor	Datum
1	1	Topografische kaart	Locatie plangebied op topografische kaartserie 1996	1:10.000	ArcGIS	aW	21/12/2021
2	2	Kadasterkaart	Locatie plangebied op Grootchalig Rerentiestand (GRB)	1:10.000	ArcGIS	aW	21/12/2021
3	3	Kadasterkaart	Detail GRB met perceelns.	1:500	ArcGIS	aW	21/12/2021
4	4	Orthofotografische kaart	Locatie plangebied op ortho 2013-15	1:500	ArcGIS	aW	21/12/2021
5	5	Bestemmingskaart	Locatie plangebied op Gewestplan	1:10.000	ArcGIS	aW	5/01/2022
6	6	Bouwplannen	Bestaande toestand plangebied	1:250	ArcGIS	aW	21/12/2021
7	7	Bouwplannen	Plannen heraanleg parking	1:250	ArcGIS	aW	21/12/2021
8	10a	Hoogtemodel	Locatie plangebied op DHMVII	1:10.000	ArcGIS	aW	21/12/2021
9	10b	Hoogtemodel	Locatie plangebied op DHMVII	1:1.000	ArcGIS	aW	21/12/2021
10	12	Bodemkaart	Locatie plangebied op Bodemkaart van België	1:10.000	ArcGIS	aW	21/12/2021
11	13	Geologische kaart	Locatie plangebied op quatiargeologische kaart	1:10.000	ArcGIS	aW	21/12/2021
12	14	Geologische kaart	Locatie plangebied op de tertiairgeologische kaart	1:10.000	ArcGIS	aW	21/12/2021
13	15	Onroerend Erfgoedkaart / topografische kaart	Locatie plangebied in relatie tot CAI-waarnemingen, geplot topografische kaart	1:5.000	ArcGIS	aW	21/12/2021
14	16a	Historische kaart	Locatie plangebied op kaart van Deventer (1550-1565)	1:10.000	ArcGIS	aW	5/01/2022
15	16b	Historische kaart	Locatie plangebied op kaart van Deventer (1550-1565)	1:1.000	ArcGIS	aW	6/01/2022
16	17	Historische kaart	Locatie plangebied op kaart van Braun & Hogenberg (1583)	1:1.000	ArcGIS	aW	5/01/2022
17	18	Historische kaart	Locatie plangebied op kaart van Bleau / Atlas van Loon (1649)	1:1.000	ArcGIS	aW	5/01/2022
18	20	Historische kaart	Locatie plangebied op kaart uit Kaartboek Abdij v Park (1659)	1:1.000	ArcGIS	aW	5/01/2022
19	21	Historische data	Reconstructie plangebied anno 1659	1:1.000	ArcGIS	aW	5/01/2022
20	22	Historische kaart	Locatie plangebied op kaart van Villaret (1745-48)	1:1.000	ArcGIS	aW	5/01/2022
21	23	Historische kaart	Locatie plangebied op kaart van Ferraris (1771-78)	1:1.000	ArcGIS	aW	5/01/2022
22	24	Historische kaart	Locatie plangebied op kaart van Jobard (1825)	1:1.000	ArcGIS	aW	5/01/2022
23	25	Historische kaart	Locatie plangebied op Atlas der Buurtwegen (1841)	1:1.000	ArcGIS	aW	5/01/2022
24	26	Historische data	Reconstructie plangebied anno 1860	1:1.000	ArcGIS	aW	6/01/2022
25	27	Historische kaart	Locatie plangebied op kaart van bouwblok (1870)	1:1.000	ArcGIS	aW	6/01/2022
26	28	Historische kaart	Reconstructie plangebied anno 1910	1:1.000	ArcGIS	aW	6/01/2022
27	29	Historische topokaart	Locatie plangebied op topografische kaartserie 1950-70	1:1.000	ArcGIS	aW	6/01/2022
28	30	Historische data	Reconstructie plangebied anno 1970	1:1.000	ArcGIS	aW	5/01/2022
29	31	Orthofotografische kaart	Locatie plangebied op ortho 2013-15	1:500	ArcGIS	aW	22/07/2022
30	32	Archeologische plannen	Voorstel proefputten binnen plangebied, geplot op GRB	1:500	ArcGIS	aW	8/06/2022
31	33	Archeologische plannen	Definitieve inplanting proefputten binnen plangebied, geplot op ortho 2013-15	1:500	ArcGIS	aW	22/07/2022
32	38	Archeologische plannen	Vlaktekening proefput PP1	1:20	analoog	aW	28/06/2022
33	39	Archeologische plannen	Vlaktekening proefput PP2	1:20	analoog	aW	28/06/2022
34	40	Archeologische plannen	Vlaktekening proefput PP4	1:20	analoog	aW	28/06/2022
35	41	Archeologische plannen	Profieltekening PP1	1:20	analoog	aW	28/06/2022
36	42	Archeologische plannen	Profieltekening PP2	1:20	analoog	aW	28/06/2022
37	43	Archeologische plannen	Profieltekening PP3	1:20	analoog	aW	28/06/2022
38	44	Archeologische plannen	Profieltekening PP4	1:20	analoog	aW	28/06/2022
39	45	Archeologische plannen	Resultaten proefputten geplot op reconstructie bouwblok 1659	1:1.000	ArcGIS	aW	22/07/2022

Bijlage 6: Lijst figuren

<i>Figuur 1. Inplanting van het plangebied op de topografische kaart van België, serie 1996 (© NGI).</i>	5
<i>Figuur 2. Inplanting van het plangebied op het Grootchalig Referentiebestand (GRB © AIV), schaal 1:10.000.</i>	5
<i>Figuur 3. Inplanting van het plangebied op het Grootchalig Referentiebestand (GRB © AIV), schaal 1:500.</i>	6
<i>Figuur 4. Inplanting van het plangebied op de orthofotomozaïek reeks 2013-2015 (© AIV).</i>	6
<i>Figuur 5. Het plangebied geplot op het Gewestplan (© AIV). Rood met zwart gearceerd: woongebied met culturele, historische en/of esthetische waarde.</i>	7
<i>Figuur 6. Bestaande toestand van de parking van de KU Leuven Personeelsdienst (© KU Leuven Technische Diensten). De gedetailleerde plannen zijn opgenomen in Bijlage 1.</i>	8
<i>Figuur 7. Werkplannen voor de heraanleg van de parking van de KU Leuven Personeelsdienst (© KU Leuven Technische Diensten), geplot op het GRB (© AIV). De gedetailleerde plannen zijn opgenomen in Bijlage 1.</i>	8
<i>Figuur 8. Detailplannen van de heraanleg van de parking van de Personeelsdienst (© KU Leuven Technische Diensten). De volledige bouwplannen zijn opgenomen in Bijlage 1.</i>	9
<i>Figuur 9. Dwarsprofiel A-A'. De volledige bouwplannen zijn opgenomen in Bijlage 1.</i>	9
<i>Figuur 10 a/b. Het plangebied geplot op het digitaal hoogtemodel Vlaanderen (DHMVII © GDI-Vlaanderen).</i>	13
<i>Figuur 11. Hoogteprofielen doorheen het plangebied, zoals weergegeven in Figuur 10b. Het rode kader bij hoogteprofiel C-D duidt de locatie van het plangebied aan. Merk op dat de profielen niet op dezelfde schaal zijn weergegeven, aangezien de hoogteverschillen oost-west veel extremer zijn dan noord-zuid.</i>	14
<i>Figuur 12. Het plangebied geplot op de Bodemkaart van België (© DOV).</i>	14
<i>Figuur 13. Het plangebied geplot op de Quartairgeologische kaart van België (© DOV).</i>	15
<i>Figuur 14. Het plangebied geplot op de Tertiairgeologische kaart van België (© DOV).</i>	15
<i>Figuur 15. De locatie van het plangebied ten opzichte van de waarnemingen uit de Centrale Archeologische Inventaris (blauw) en de bestaande (archeologie)nota's (oker). De focus in dit plan ligt op het deel van Leuven binnen de Eerste Stadsomwalling (daterend uit de 12^e eeuw).</i>	19
<i>Figuur 16 a/b. Het plangebied geplot op de kaart van Jacob Van Deventer, ca. 1550 (© KBR): a) op schaal 1:10.000 (boven) en b) op schaal 1:1.000 (onder).</i>	22
<i>Figuur 17. Het plangebied geplot op de kaart van Georg Braun & Frans Hogenberg, 1592 (© KBR).</i>	23

<i>Figuur 18. Het plangebied geplot op de kaart van Joan Blaeu (Atlas van Loon), 1649 (© KBR).</i>	23
<i>Figuur 19. Het woonhuis ‘Moribus antiquis’ van Justus Lipsius in Leuven bevond zich wellicht ter hoogte van de huidige Personeelsdienst van de KU Leuven, gelegen in de Parijsstraat nr. 72b (Van Even 1895, 223).</i>	24
<i>Figuur 20. Het plangebied geplot op een plan uit het Kaartboek van de Abdij van Park, 1659 (© KBR).</i>	25
<i>Figuur 21. Reconstructie van het plangebied, anno 1659, met aanvullingen op basis van latere kaarten (© Leuraers 2020, 88 fig. 64).</i>	25
<i>Figuur 22. Het plangebied geplot op de kaart van Jean Villaret, 1745-1748 (© KBR).</i>	27
<i>Figuur 23. Het plangebied geplot op de kaart van Joseph de Ferraris, 1771-1778 (© KBR-AIV).</i>	27
<i>Figuur 24. Het plangebied geplot op de kaart van Jobard, 1825 (© KBR).</i>	28
<i>Figuur 25. Het plangebied geplot op het Primitief Kadaster, ca. 1840 (© KBR-AIV).</i>	28
<i>Figuur 26. Het plangebied op een reconstructie van het bouwblok, ca. 1860 (© Leuraers).</i>	29
<i>Figuur 27. Het plangebied op een anoniem plan van het bouwblok, ca. 1870 (© KADOC).</i>	29
<i>Figuur 28. Het plangebied op een reconstructie van het bouwblok, ca. 1910 (© Leuraers).</i>	30
<i>Figuur 29. Het plangebied in de periode 1950-1970 (© Ministerie van Wederopbouw).</i>	30
<i>Figuur 30. Het plangebied op een reconstructie van het bouwblok, kort na 1970, met de kerk langs de Minderbroedersstraat afgebroken (© Leuraers).</i>	31
<i>Figuur 31. Het plangebied geplot op de orthofotomozaïek reeks 2013-2015 (© AIV).</i>	31
<i>Figuur 32. Voorstel inplanting van de proefputten, geplot op het Grootschalig Referentiebestand (©AIV).</i>	35
<i>Figuur 33. Definitieve inplanting van de proefputten, geplot op de orthofotomozaïek van 2013-2015 (© AIV).</i>	35
<i>Figuur 34. Zicht op noordprofiel van proefput PP1. Let op hoe de sleuf voor de gres rioleringspijs ook doorheen een deel van de funderingslagen van de huidige verharding snijdt.</i>	40
<i>Figuur 35. Overzicht van het vlak en zicht op het oostprofiel van proefput PP2.</i>	40
<i>Figuur 36. Zicht op het noordprofiel van proefput PP3.</i>	41
<i>Figuur 37. Overzicht van het vlak en zicht op het westprofiel van proefput PP4.</i>	41
<i>Figuur 38. Vlaktekening proefput PP1.</i>	42
<i>Figuur 39. Vlaktekening proefput PP2.</i>	42
<i>Figuur 40. Vlaktekening proefput PP4.</i>	42

<i>Figuur 41. Westprofiel van proefput PP1. ....</i>	43
<i>Figuur 42. Westprofiel van proefput PP2. ....</i>	43
<i>Figuur 43. Oostprofiel van proefput PP3. ....</i>	43
<i>Figuur 44. Westprofiel van proefput PP4. ....</i>	43
<i>Figuur 45. Resultaten van het proefputtenonderzoek (structurele restanten), geplot op de reconstructie van het bouwblok anno 1659 (© Leuraers). ....</i>	46

KU leuven archeoWorks
Celestijnenlaan 200E bus 2409
3001 HEVERLEE, België
tel. + 32 16 32 64 58
fax + 32 16 32 29 80
archeoworks@kuleuven.be
www.kuleuven.be

LID VAN **ASSOCIATIE
KU LEUVEN**